

ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักทองเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ทองเที่ยวใน
จังหวัดกาญจนบุรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

โดย

นางสาวกรรวิ กั้นเงิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนศึกษา

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวใน
จังหวัดกาญจนบุรี

โดย

นางสาวกรรวิ กั้นเงิน

มหาวิทาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนศึกษา

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทาลัยศิลปากร

**EXPECTATION AND SATISFACTION OF THAI TOURISTI FOR DEVELOPMENT
TOUR PLACES IN KANCHANABURI PROVINCE**

By

Kornravee Kanngoen

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Education Foundation

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2007

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี” เสนอโดย นางสาวกรรวิ กั้นเงิน เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา
2. อาจารย์ ดร. ชีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ
3. อาจารย์บุญทิพย์ สุริยวงศ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.อุยง วีระนาวิน)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกศินี จุฑาวิจิตร)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ชีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. นรินทร์ สังข์รักษา)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ บุญทิพย์ สุริยวงศ์)

...../...../.....

47260218: สาขาวิชาพัฒนศึกษา

คำสำคัญ: ความคาดหวัง / ความพึงพอใจ / การพัฒนา / นักท่องเที่ยวชาวไทย

กรรวิ กันเงิน : ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อ. ดร.นรินทร์ สังข์รักษา อ. ดร. ชีรศักดิ์ อุ่ณอรรถมย์เลิศ และ อ.บุญทิพย์ สุริยวงศ์. 154 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี 2) ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี 3) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม ลักษณะการท่องเที่ยว รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาจากภูมิลำเนาอื่นๆ และนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 384 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Window สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติการบรรยายพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และสถิติอ้างอิง ได้แก่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway ANOVA) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content

Analysis) และการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อพิจารณาทางด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการบริการต่างๆของเจ้าหน้าที่ 3) ด้านระยะทาง 4) ด้านที่พัก 5) ด้านความปลอดภัย 6) ด้านร้านอาหาร 7) ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

3. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อจำแนกตามสถานที่พัก และการพักค้างแรม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวนครั้งในการเดินทาง ลักษณะในการท่องเที่ยว รูปแบบในการท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำนวนคืนในการพัก และภูมิลำเนา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

47260218 MAJOR: DEVELOPMENT EDUCATIONAL

KEY WORLD: EXPECTATION/ SATISFACTION/ DEVELOPMENT/ THAI TOURIST

KORNRAVEE KANNGOEN: EXPECTATION AND SATISFACTION OF THAI TOURIST FOR DEVELOPMENT TOUR PLACES IN KANCHANABURI PROVINCE. THEIR ADVISORS: NARIN SANGRASA, PH.D. THEERASAK OUNUDOMLERT, PH.D. AND BOONTHIP SURIYAWONG. 154 pp.

The purpose of the paper was aimed 1) to examine the Thai tourist's expectation toward the tourist attractions in Kanchanaburi, 2) to investigate the Thai tourist's satisfaction with tourist attractions in Kanchanaburi, and 3) to compare demographic and auxiliary factors, type of journey, and tourist's perception of tourism information in Kanchanaburi. The samples included 384 Thai tourists who are local tourists and those come from other different domiciles. The sampling method used was multistage random sampling. The questionnaires were instrumental to gather data. Data analysis was performed using the SPSS for Window computer-based software. The descriptive statistics implemented were frequency, percentage, mean (\bar{x}). The reference statistics included standard deviation (S.D), t-test, Oneway ANOVA, and content analysis.

The results have found that

1. Overall, Thai tourists reported considerable expectation toward the tourist attractions in Kanchanaburi, regarding to income factor which included 1) public relation, 2) services provided by officers, 3) distance of journey, 4) accommodation, 5) safety, 6) food shops, and 7) souvenir outlets.
2. Overall, Thai tourists reported considerable satisfaction with tourist attractions in Kanchanaburi.
3. Demographic and auxiliary factors which included sex, age, educational level, income, travel expenses, times of travels, nature of tourism, and tourism type, tourist's perception toward tourism information, accommodation and duration of staying, all these have influence on Thai tourist's satisfaction with tourist attraction at insignificantly statistic level of 0.05

Department of Educational Foundation, Graduate School, Silpakorn University Academic year 2007

Students' signature:

Thesis Advisor's signature: 1..... 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบพระคุณความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. ลุยง วีระนาวิณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ อาจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์สังข์รักษา ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. ชีรศักดิ์ อุ่ณอารมณ์เลิศ อาจารย์บุญฤทธิ์ สุริยวงศ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศินี จุฑาวิจิตร จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการท่องเที่ยว คอยให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือศิษย์ด้วยความเมตตา ให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดี ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง และขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ประจำสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ให้ความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

กราบขอบพระคุณ คุณแม่ (วรรณกุล รักเหลือ) ที่เป็นผู้ให้ทุนการศึกษา ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาคอยแนะแนวทางในการดำเนินชีวิต และเป็นกำลังใจให้ลูกเสมอมา

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณผู้ที่ส่วนร่วมในการทำวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ในทุกๆ ขั้นตอนหากบุคคลใดที่มีได้เอ่ยนาม ผู้วิจัยใคร่ขอกราบอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	11
แนวคิด ทฤษฎีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....	26
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง	35
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	40
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้.....	43
ข้อมูลจังหวัดกาญจนบุรี.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
ตัวแปรที่ศึกษา.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล	72
การวิเคราะห์ข้อมูล	73

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล.....	75
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	80
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและ ปัจจัยเสริมของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	81
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคาดหวังและข้อเสนอแนะ.....	108
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	115
สรุปผลการวิจัย.....	115
อภิปรายผลการวิจัย.....	117
กรอบมโนทัศน์เชิงทฤษฎีที่ได้จากการวิจัย.....	122
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	125
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	136
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	138
ภาคผนวก ค แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	146
ประวัติผู้วิจัย.....	154

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
1 แสดงรายได้จากการท่องเที่ยว.....	3
2 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	75
3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดระดับความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	80
4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความพึงพอใจกับเพศ.....	81
5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความพึงพอใจกับอายุ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	82
6 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับอายุ.....	82
7 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของอายุกับความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference).....	83
8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.....	84
9 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามระดับการศึกษา.....	85
10 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการศึกษากับความพึงพอใจของนักท่องเที่ย ชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference).....	86
11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	87
12 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกอาชีพ.....	87
13 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอาชีพกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference).....	88

ตารางที่	หน้า
14	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามระดับรายได้..... 89
15	แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามระดับรายได้..... 90
16	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับรายได้กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)..... 91
17	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว ในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามระดับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว..... 92
18	แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามระดับค่าใช้จ่าย ในการท่องเที่ยว..... 93
19	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับค่าใช้จ่ายในการเดินทางกับความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)..... 93
20	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว..... 94
21	แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว..... 95
22	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว กับความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)..... 95
23	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว..... 96

ตารางที่	หน้า
24	แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามลักษณะการท่องเที่ยว..... 97
25	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยลักษณะในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)..... 98
26	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามรูปแบบในการท่องเที่ยว..... 99
27	แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามรูปแบบในการท่องเที่ยว..... 100
28	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรูปแบบในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)..... 101
29	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร..... 102
30	แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามลักษณะการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร..... 103
31	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการท่องเที่ยว กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)..... 104
32	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามสถานที่พัก..... 105

ตารางที่	หน้า
33	แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามสถานที่พัก..... 105
34	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามจำนวนคืนในการพัก..... 106
35	แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามจำนวนคืนในการพักค้างแรม..... 106
36	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสถานที่พักกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)..... 107
37	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบ ตัวแปรการพักค้างแรมกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยการทดสอบค่าที (t-test)..... 107
38	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบตัวแปร ภูมิลำเนากับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยการทดสอบค่าที (t-test)..... 108
39	แสดงปัญหาการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย..... 111
40	แสดงข้อเสนอแนะการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย..... 112

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมของมนุษย์ที่มีมาตั้งแต่โบราณเพื่อการพักผ่อน นันทนาการ การศึกษาหาความรู้ หรือเพื่อการทำธุรกิจ เมื่อมีความก้าวหน้าด้านการสื่อสาร และการคมนาคมขนส่ง การเดินทางท่องเที่ยวก็ขยายวงกว้างออกไป ในปัจจุบันระบบเศรษฐกิจของเมืองไทยเกิดการแข่งขันกันมากขึ้น จึงทำให้ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต้องมีความทันสมัยตามไปด้วย ชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบันเป็นชีวิตที่มีความเป็นอยู่แบบรีบเร่ง จนทำให้ชีวิตประจำวันของมนุษย์เกิดความเครียดและอยู่ห่างไกลกับธรรมชาติมากขึ้น กลายเป็นสิ่งที่ต้องแสวงหาความใกล้ชิดกับธรรมชาติ การท่องเที่ยวกลายเป็นกิจกรรมที่จำเป็นในปัจจุบัน และมีความต้องการเพิ่มขึ้นสูงในปัจจุบัน ในอนาคต ธุรกิจการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ และยังมีส่วนส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย มีการจัดตั้งหน่วยงานภายในประเทศเพื่อส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวให้เจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพราะส่วนหนึ่งของธุรกิจการท่องเที่ยวจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ส่วนการลงทุนขนาดใหญ่เป็นการลงทุนของภาคเอกชน ผลที่ได้จะตกอยู่กับประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องจะได้รับผลประโยชน์จากธุรกิจการท่องเที่ยว และในด้านของภาครัฐจะได้รับผลประโยชน์ในด้านของการเก็บภาษี และทำให้มีเงินตราต่างประเทศไหลเข้าสู่ประเทศมากขึ้น

ทุกวันนี้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยมากกว่ารายได้จากการส่งออกสินค้าที่สำคัญหลายประเภท เมื่อประเทศไทยได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ผลผลิตและรายได้จากอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ จะลดตัวลง รัฐบาลได้ใช้การเพิ่มรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นมาตรการสำคัญในการกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเร่งการรณรงค์ในการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศทุกรูปแบบ เพื่อสนับสนุนและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและใช้จ่ายในประเทศไทยมากขึ้น นอกจากนี้การเปิดเสรีทางการค้าและการบริการในกรอบขององค์การการค้าโลกเอเปก และอาเซียน ทำให้หลายประเทศเริ่มมีความตกลงร่วมมือกันทางการค้าบริการในสาขาการท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม ภัตตาคาร การจัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ จึงมีผลทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภูมิภาคเหล่านี้มีภาวะการแข่งขันอย่างต่อเนือง ประเทศไทยได้แสดงทิศทางการดำเนินงาน

ในปี 2546 เป็นปีปฏิรูปการท่องเที่ยว มุ่งสู่การเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Tourism Capital of Asia) เพื่อเร่งการบริหารและการส่งเสริมทางการตลาด การท่องเที่ยว โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของราคาสินค้าและบริการ และการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และให้สร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวให้แก่ประเทศไทยในอัตราที่สูงขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง (วารสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2546: 15-18)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) แลกเปลี่ยนดำเนินงาน ในการส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยว ในรอบปี 2550 (อนุสารการท่องเที่ยว 2549: 17) ภายใต้ยุทธศาสตร์เพื่อการแข่งขันในเวทีโลก ด้วยการมุ่งนำเสนอศักยภาพของ ประเทศไทย ย้ำภาพลักษณ์ที่เป็นจุดแข็ง ภายใต้แคมเปญโฆษณาประชาสัมพันธ์ “Amazing Thailand” ให้ เป็นที่ประทับใจและจดจำ ในด้านแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพจากทั่วโลก ที่มีการจับจ่ายสูง รวมทั้งเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ดี เดินทางท่องเที่ยวอย่างรักษาแหล่งท่องเที่ยว ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันส่งเสริม ไทยเที่ยวไทย อย่างมีจิตสำนึก รู้รักษ์แหล่งท่องเที่ยว ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

นโยบายทิศทางการบริหารดำเนินงานของปี พ.ศ. 2550 โดยเน้นการ ประหยัด โปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ และประสานงาน เป็นหลัก เพื่อให้การขับเคลื่อนองค์กรและการทำงาน ได้ผลสำเร็จ ตามเป้าหมายทางการตลาด ที่ต้องการเพิ่มการขยายตัวของตลาดต่างประเทศ ในอัตราร้อยละ 7.8 หรือคิดเป็นจำนวนนักท่องเที่ยว 14.8 ล้านคน สร้างรายได้ ประมาณ 547,500 ล้านบาท ส่วนเป้าหมายตลาดในประเทศ มีจำนวนนักท่องเที่ยวคนไทยเดินทางมาท่องเที่ยว 82 ล้านคน

ในการดำเนินงานด้านการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมตลาดแบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการตลาด เพื่อประโยชน์กับผู้ประกอบการทั่วไป และใช้ประกอบการวางแผนการท่องเที่ยวและบริหารในภาวะวิกฤติ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กรในฐานะผู้นำทางการตลาด ขณะเดียวกัน ยังเน้นการพัฒนา ระบบสารสนเทศภายในองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร ให้ก้าวทันตามเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งแผนงานปรับปรุงอาคารสำนักงาน ททท.ภายในประเทศ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ และการจดจำ เพื่อเป็นการเพิ่มสมรรถนะของ ททท. ให้นำพาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไปในทิศทางที่ยั่งยืน และทันกับสภาวะการแข่งขันของประเทศคู่แข่ง และมีความโดดเด่นเหนือกว่าในฐานะผู้นำด้านการท่องเที่ยวของภูมิภาคและเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับโลก โดยมองจากรายได้

นักท่องเที่ยวต่างประเทศและในประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ดัง
ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในประเทศไทย พ.ศ. 2550 - 2551

ปี	รายได้ (ล้านบาท)
ปี 2550	
นักท่องเที่ยวต่างประเทศ	547,000
นักท่องเที่ยวในประเทศ	373,000
ปี 2551	
โดยการประมาณการ	1,000,000

(ที่มา: หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 27 มีนาคม 2551)

ขณะนี้เศรษฐกิจประเทศไทยยังไม่ได้รับผลกระทบจากการปรับราคาน้ำมันดีเซลอย่างชัดเจน แต่เชื่อว่าปัญหาเรื่องราคาน้ำมันปรับตัวสูง และไม่รู้ว่าราคาจะวิ่งไปอยู่ที่เท่าไร ซึ่งจะเป็นปัจจัยลบสำคัญต่อภาวะการเติบโตของเศรษฐกิจในช่วงครึ่งปีหลัง ดังนั้นไทยจะต้องเร่งหารายได้จากอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่มีศักยภาพ และยังมีโอกาสเติบโต สร้างรายได้ให้ประเทศเพื่อกระตุ้นการเติบโตของจีดีพีให้ได้ตามเป้าหมาย ซึ่งขณะนี้มียู 2 กลุ่มหลัก คือการส่งออก และการท่องเที่ยว สำหรับการท่องเที่ยวไทยถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีโอกาสสร้างรายได้ให้ประเทศสูง แต่หลังจากประเทศไทยประสบเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิแล้ว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้รายงานว่าตัวเลขการท่องเที่ยวไตรมาสแรกติดลบ 7% แต่แนวโน้มเดือน ก.พ.และมี.ค.ที่ผ่านมาตัวเลขเริ่มบวก โดยเดือน มี.ค.เป็นเดือนเดียวที่อยู่ในภาวะติดลบ 27% ได้มอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวฯ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยไปดำเนินมาตรการ การทำตลาด เพื่อกระตุ้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้คงรักษาเป้าหมายเดิมไว้ให้ได้

สำหรับตัวเลขเป้าหมายนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตั้งเป้าหมายไว้มีจำนวน 13.38 ล้านคน รายได้ 4.5 แสนล้านบาท ส่วนตลาดท่องเที่ยวในประเทศ จำนวน 76 ล้านคนครั้ง รายได้ 3.47 แสนล้านบาท รวมทั้ง 2 ตลาด จะสร้างรายได้ประมาณ 8 แสนล้านบาทได้มอบหมายให้ ททท.ไปร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาเป้าหมายตัวเลขนี้ไว้ให้ได้ (สมศักดิ์ เทพสุทิน [ออนไลน์] 1 เมษายน 2551)

จากภาวะการณ์ในข้างต้นรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามปรับภาพลักษณ์ของประเทศและแผนการตลาดการท่องเที่ยว โดยการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย การส่งเสริมการประชุมขนาดใหญ่ในประเทศหลายครั้ง ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยว กลุ่มนักธุรกิจ และกลุ่มข้าราชการ มีการเดินทางมาท่องเที่ยวที่เรียกว่า การเดินทางซ้ำ (revisit) กลับมาท่องเที่ยวอีกหลังเสร็จภารกิจที่เดินทางมาในครั้งแรก มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เนื่องจากเข้าใจลักษณะการ

ท่องเที่ยวของประเทศไทยที่มีความแตกต่างจากหลายประเทศในภูมิภาคอื่นๆ นอกจากนี้ผู้ประกอบการธุรกิจ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภาคเอกชนยังสามารถรักษาสถานภาพได้ในวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ดังนั้นการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อประเทศจึงทำให้การท่องเที่ยวมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วไม่เฉพาะแต่การท่องเที่ยวภายในประเทศเท่านั้นแต่ยังรวมไปถึงการท่องเที่ยวระหว่างประเทศด้วย ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวได้แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จึงทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้เกิดคำกล่าวที่ว่า “การท่องเที่ยวเป็นสื่อไปสู่สันติภาพ” (วรรณ วลัยวานิช 2546: 40) และในปัจจุบันการขยายตัวของการท่องเที่ยว มีส่วนเกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์ในหลายๆ ด้าน เช่น การคมนาคม ทัศนียภาพ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว รวมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติการท่องเที่ยวด้วยและเนื่องด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ไม่เพียงแต่ดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างเดียว แต่ยังมีส่วนกำหนดหรือมีผลต่อการพิจารณา ในด้านการก่อสร้างสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงแรม หรือสถานที่พัก แบบต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานที่ และสภาพแวดล้อมนอกจากนี้ยังเป็นตัวกำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (วรรณ วลัยวานิช 2546 : 1) รัฐบาลได้มีนโยบายการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก ที่สนองต่อนโยบาย ได้มีจัดการประชุมเรื่อง เกี่ยวกับการค้าชายแดน เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2543 ณ. โรงแรมปรีณิเชสพาเลส ซึ่งที่ประชุมดังกล่าว ได้มีการนำเสนอปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินการค้าชายแดน และได้มีประเด็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดน โดยให้นักท่องเที่ยวชาวพม่าเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น โดยอนุญาตให้ชาวพม่าที่มีฐานะดีเข้ามาท่องเที่ยว โดยใช้บัตรผ่านแดนและนอกจากนี้ในการจัดทำแผนการท่องเที่ยวและกลยุทธ์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวได้มีการกำหนดให้พัฒนากลุ่มเมืองชายแดนเป็นหนึ่งในแผนและกลยุทธ์ของการพัฒนาการท่องเที่ยว (เอกสารประกอบการสัมมนา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2544: 2) ซึ่งกลยุทธ์ในที่ประชุมดังกล่าวไว้ข้างต้นได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูและรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อมรวมถึงแหล่งท่องเที่ยวดังมีความต่อไปนี่ว่า “การอนุรักษ์ฟื้นฟูและรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อมชุมชน ศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยว ให้เกื้อหนุนกันและการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน โดยรักษาสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปกรรม โบราณคดี เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการใช้ผังเมืองเป็นกลไกประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองให้เกิดความน่าอยู่และยั่งยืน

เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่าจึงทำให้เกิดปัญหาระหว่างเขตแดนอยู่บ่อยๆ นับเป็นปัญหาที่สำคัญเพราะ ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ซึ่งปัญหาเหล่านั้นได้แก่ ปัญหาชนกลุ่มน้อย ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาเรื่องเขตแดน ปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย ทั้งนี้ปัญหาเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ทั้งนี้จังหวัดกาญจนบุรีอยู่ในภาคตะวันตกเป็นจังหวัดท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศรองจาก จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่สามในสี่ของเมืองกาญจนบุรีเป็นที่อกเขาสลับซับซ้อนอันอุดมสมบูรณ์ไปด้วยผืนป่า พื้นที่ส่วนที่เหลือเป็นที่ราบเชิงเขาริมแม่น้ำ และพื้นที่ริมคลองชลประทาน ด้วยสภาพภูมิประเทศดังกล่าวจึงทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมาย ทั้งแม่น้ำ ป่า ถ้ำและน้ำตก ซึ่งหลายแห่งสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกแต่ยังมีแหล่งท่องเที่ยวอีกหลายแห่งที่ซ่อนตัวอยู่ในเทือกเขาสูงซึ่งเดินทางไปท่องเที่ยวได้ยากลำบากทิวเขาสูงสลับซับซ้อนทอดตัวยาวตลอดแนวตะวันตกของกาญจนบุรีอันเป็นพรมแดนธรรมชาติที่กั้นระหว่างไทยและพม่า ทำให้ดินแดนแห่งนี้เต็มไปด้วยเรื่องราวของผู้คนหลายเชื้อชาติ หลากเผ่าพันธุ์ ทำให้เกิดเรื่องราวประวัติศาสตร์มากมาย ที่ดำเนินไปท่ามกลางความลึกลับของผืนไพรกว้างและธารน้ำเชี่ยว การเป็นเมืองชายแดนของเมืองกาญจนบุรีที่อยู่ใกล้ศูนย์กลางการปกครองนับแต่สมัยอยุธยา มีความหมายต่อเมืองกาญจนบุรีทั้งจากภัยสงครามระหว่างไทยกับพม่าทำให้กาญจนบุรีต้องกลายเป็นสนามรบอยู่เนืองๆ จนไม่สามารถสร้างสรรค์อารยธรรมเท่าใดนัก แต่ในการนี้สงครามยังส่งผลดีคือ ทำให้เกิดช่องว่างของเวลาที่ช่วยรักษาร่องรอยของวัฒนธรรมที่คนยุคก่อนได้สร้างสรรค์ไว้ ทั้งในถ้ำและใต้ผืนดินริมแม่น้ำสายโบราณอย่างแควน้อยและแควใหญ่ ซึ่งกลายเป็นแหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย

ด้วยเหตุที่มีภูเขาและผืนป่ากว้างใหญ่ ของป่าและแร่ธาตุจึงเป็นสินค้าที่สำคัญของกาญจนบุรีมาแต่อดีต โดยเมืองกาญจนบุรีจะต้องส่งดินบุกให้อยุธยาปีละสามครั้ง นอกจากนี้ยังมีของป่านานาชนิด เช่น ไม้รวก ไม้ไผ่ ไม้เนื้อแข็งอย่างไม้ชิงชัน ประดู่ แดง ตะเคียน เต็ง รัง มะเกลือ อินทนิล น้ำมันยางสำหรับทำไม้ รวมทั้งถ่านไม้ชั้นดีซึ่งเป็นที่รู้จักกันมานับนาน

เมื่อเวลาผ่านไปสิ่งแวดล้อมในจังหวัดกาญจนบุรีเริ่มเสื่อมโทรมลงจากการทำเหมืองแร่ โรงงานกระดาษ การสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ ตัดถนน การบุกรุกป่า ฯลฯ ฉะนั้น รัฐบาลจึงได้พยายามฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรมและอนุรักษ์ผืนป่าสมบูรณ์ที่ยังเหลืออยู่ โดยประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ ทำให้ยังคงมีเทือกเขาสูงชัน ป่าไม้อุดมสมบูรณ์อันเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด (กฤษกร วงศ์กรวุฒิ และคณะ มปป : 48) เนื่องด้วยกาญจนบุรีมีพื้นที่กว้าง ทำให้

มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจจำนวนมากและกระจายอยู่ตามเส้นทางต่างๆ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ นิยมท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดยาวในช่วงเทศกาล จะเห็นได้ว่าบรรยากาศตามสถานที่ท่องเที่ยวในวันธรรมดาและวันหยุดจะแตกต่างกัน นอกจากนี้การเที่ยวชมป่า ถ้ำ หรือน้ำตกบางแห่งอาจต้องเดินเท้าเข้าไปเป็นระยะทางไกลกินเวลามาก ดังนั้นการวางแผนที่ดีจึงควรพิจารณาถึงสถานที่หลักที่ต้องการไปก่อนเป็นสำคัญ แล้วค่อยแวะเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวตามเส้นทางใดได้บ้างให้พอเหมาะแก่เวลา (กฤษกร วงศ์กรวุฒิ และคณะ มปป : 58-59)

จากจำนวนท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นมากขึ้นในทุกปี ทำให้เห็นว่าจังหวัดกาญจนบุรีได้มีการจัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกด้าน เช่น การก่อสร้างถนนหนทาง เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายมากขึ้น การก่อสร้างที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมไปถึงการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ในสภาพที่ดีต่อไป และทั้งนี้จังหวัดกาญจนบุรีมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพพม่าซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีได้รับให้เป็นเมืองชายแดนตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศ ไทยมีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร 129 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 12 ล้านไร่ หรือ 19,483 ตารางกิโลเมตร มีชายแดนติดต่อกับสหภาพพม่ามีระยะทางประมาณ 370 กิโลเมตร โดยมีแม่น้ำที่สำคัญสองสายเป็นเส้นกั้นอาณาเขตระหว่างทั้งสองประเทศ คือ แม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำแควน้อย ซึ่งไหลมาบรรจบกันบริเวณตัวเมืองกาญจนบุรี ทำให้บริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม และรวมถึงการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีด้วย และการได้รับให้เป็นเมืองชายแดนนั้นจึงเป็นจุดหนึ่งที่ดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดกาญจนบุรี ดังนั้นสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องของวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในแถวนั้น ทำให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น เนื่องจากนักท่องเที่ยวได้เดินทางมาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นๆ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในเรื่องของสินค้าโอท็อป (OTOP) ที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ (home stay) ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจและอยากเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีเพื่อรับบรรยากาศที่แปลกใหม่

ดังจะเห็นได้ว่าทำให้เกิดการค้าการลงทุนตลอดจนการท่องเที่ยวที่หลังไหลเข้าสู่ประเทศและจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้จังหวัดกาญจนบุรีได้เป็นเมืองหน้าด่านอีกเมืองหนึ่งของไทยใน 76 จังหวัด เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาความพร้อมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในโครงข่ายบริการพื้นฐานต่างๆ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมไปถึงบริการต่างๆ ตลอดจนการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนเพื่อเป็นการรองรับการเติบโตที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาถึงความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนตลอดจนการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวไทยได้มีศักยภาพแข่งขันกับประเทศอื่นได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

สมมติฐานการวิจัย

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริมที่ต่างกันมีความพึงพอใจในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีที่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีและประชากรนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี และที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวนประมาณ 5,000,000 คน โดยใช้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี 2548 (สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี: 2548) จำนวน 10,317,713 คน เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดจำนวนประชากร

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี และที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multistage Random Sampling)

3. ขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่

1. ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

เพศ

อายุ

การศึกษา

อาชีพ

รายได้

ภูมิลำเนา

ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

จำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว

2. ปัจจัยเสริม ได้แก่

ลักษณะการท่องเที่ยว

รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว

การรับรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การพักผ่อน

สถานที่พักผ่อน

จำนวนคืนในการพักผ่อน

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ความพึงพอใจและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ

- ด้านการประชาสัมพันธ์
- ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่
- ด้านระยะทาง
- ด้านที่พัก
- ด้านความปลอดภัย
- ด้านร้านอาหาร
- ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ภาวะที่เกิดขึ้นได้เมื่อมีความรู้สึกทางบวก โดยความรู้สึกทางบวกเมื่อมีมากขึ้น จะก่อให้เกิดความพอใจ สิ่งที่เกิดความพอใจแก่มนุษย์ได้แก่ ทรัพยากรและสิ่งเร้า ความพอใจจะเกิดขึ้นมากที่สุดเมื่อมีการจัดการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมถูกต้อง ไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม

ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ที่มีความคาดหวังและมีความเชื่อมั่นต่อระดับของผลงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลกำหนด โดยความคาดหวังของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันตามภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจ การให้คุณค่าแก่สิ่งนั้น ๆ

นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในลักษณะของการทัศนศึกษาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีแต่ไม่ได้อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อสัมผัสถึงสภาพที่แตกต่างจากที่เป็นอยู่เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เปลี่ยนบรรยากาศ และสร้างเสริมความรื่นรมย์ให้กับชีวิต

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่มนุษย์จะเข้าใจสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งที่ปรากฏกับประสาทสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งของเรา การรับรู้เป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการ แรงจูงใจ และการกระทำในทางพฤติกรรมต่างๆ ให้เกิดขึ้น

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยมเพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย ธุรกิจการท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมสินค้าเสมออย่างเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดหรือไม่มีเลยอย่างยืนยาว

รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันตามรูปแบบของการท่องเที่ยว ของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

ลักษณะการท่องเที่ยว หมายถึง ลักษณะในการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการท่องเที่ยว โดยมีลักษณะในการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ในแหล่งวัฒนธรรม และในความสนใจพิเศษเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยเสริมที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
2. สามารถใช้ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้เหมาะสมภายในจังหวัดกาญจนบุรี
3. ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดอื่นๆ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการบริการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 2

วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิด ทฤษฎีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง
4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
5. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้
6. ข้อมูลจังหวัดกาญจนบุรี
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

ในประเทศไทยเราใช้คำว่า “ไปเที่ยว” มาช้านาน มีความหมายว่า ไปไหนต่อไหนทั้งใกล้และไกล เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ต่อมาในปี 2467 กรมรถไฟได้เล็งเห็นประโยชน์เกี่ยวกับการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยของชาวต่างประเทศที่อยู่ใกล้เคียง เรียกชื่อชาวต่างประเทศว่า “ผู้เดินทาง” และบรรดาที่พักของกรมรถไฟและโรงแรมต่างๆ ก็เรียกว่า “ที่พักคนเดินทาง” ต่อมาในปี 2479 เริ่มมีการใช้คำว่า “ท่องเที่ยว” และประมาณปี 2480 คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาว่า คำว่า “ท่องเที่ยว” หรือ “เที่ยว” มีนัยในเชิงเที่ยวเตร่เหลวไหล จึงได้ให้นักปราชญ์สมัยนั้นคิดคำใหม่ และเสด็จในกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ได้ประทานคำว่า “ทัศนอาจร” สำหรับการท่องเที่ยว และ “นักทัศนอาจร” สำหรับการท่องเที่ยว และในประเทศไทยก็ได้ใช้คำนี้อยู่ระยะหนึ่ง ทั้งๆ ที่ยังมีสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่ในกระทรวงคมนาคม แต่คงมิได้ปฏิบัติกิจการอะไรมากนัก จนถึงปี 2492 ได้โอนสำนักงานการส่งเสริมการท่องเที่ยวมาอยู่ในความดูแลของกรมโฆษณาการ นับแต่นั้นมาคำว่า “ท่องเที่ยว” ก็มีได้มีความหมายเช่นเดียวกับ “ไปเที่ยว” หรือ “เที่ยว”

แต่หากมีความหมายอย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะ เป็นการปฏิบัติงานอย่างมีระบบจนเรียกได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมอย่างหนึ่ง และเรื่องของการท่องเที่ยวได้พัฒนาขึ้นเป็นวิชาการแขนงหนึ่ง

ในการศึกษาความหมายของการท่องเที่ยวให้ชัดเจนเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะความหมายของการท่องเที่ยว จะกำหนดขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งต้องใช้การลงทุนด้วยงบประมาณจำนวนมาก การตัดสินใจสร้างหรือไม่สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้น ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้บริโภคว่ามีจำนวนเพียงพอในการรองรับกับโครงการนั้นๆ หรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นโครงการ การสร้างโรงแรม ภัตตาคาร หรือสวนสนุก ฯลฯ การเข้าใจความหมายอย่างชัดเจนของการท่องเที่ยว การเดินทางและนักท่องเที่ยวสามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจ ในการดำเนินงาน โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น โครงการสร้างสถานที่พักผ่อน หรือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ดังนั้น ปริมาณผู้ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นจึงเป็นข้อมูลที่สำคัญที่จะนำมาตัดสินใจดำเนินการ โครงการ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO) แห่งองค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดความหมายของการท่องเที่ยวว่า การเดินทางใดๆ ก็ตามที่เป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการดังต่อไปนี้

- (1) การเดินทางจากสถานที่อยู่อาศัยเป็นประจำ ไปยังสถานที่อื่นๆ เป็นการชั่วคราว
- (2) การเดินทางนั้นผู้เดินทาง เดินทางด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่การถูกบังคับ
- (3) การเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่การเดินทางเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

นิคม จารุมณี (2535: 1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้อธิบายศัพท์ “การท่องเที่ยว” ไว้ว่า เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้าง เพราะว่ามีได้หมายความว่าเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงดังที่คนส่วนใหญ่เข้าใจ การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อการศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเดินทางไปเยี่ยมญาติ นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ฉะนั้น ปรากฏการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงกิจกรรมรายใหญ่ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ ธุรกิจการท่องเที่ยวในทุกวันนี้เป็นธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดหากเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่นๆ

วรรณ วลัยวานิช (2546: 17) การท่องเที่ยว หมายถึง การที่คนเราเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ และตลอดระยะเวลาเหล่านั้นได้มีกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้น การไปเที่ยวชมสถานที่สวยงามหรือทัศนียภาพแปลกๆ หรือเดินซื้อสิ่งของต่างๆ เป็นต้น การท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบด้วยกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ประเภทของการคมนาคม จำนวนสมาชิก หรือค่าใช้จ่าย เป็นต้น

โรเบิร์ต คริสตี้ มิลล์ และอลิสเทียร์ เอ็ม มอร์ริสัน (Robert Christie Mill, and Alistair M Morrison 1988, อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ นวเจริญกุล 2541: 35) ได้กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า “การท่องเที่ยว” หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการนันทนาการ (Recreation) ของมนุษย์ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในเวลาว่าง (Leisure Time) โดยผูกพันอยู่กับการเดินทางจากที่หนึ่งซึ่งเป็นบ้านของตัวเองไปสู่อีกที่หนึ่งซึ่งถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ถือว่าวัตถุประสงค์เพื่อประสบการณ์และความรู้เพื่อการผ่อนคลายร่างกายและจิตใจจากกิจกรรมต่างๆ เป็นการตอบสนองตนเอง

สหพันธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Union of Official Travel Organization หรือ IUOTO, อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ นวเจริญกุล 2541: 35) ได้สรุปความหมายของการท่องเที่ยวว่าการเดินทางที่จัดได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวจะต้องประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 3 ประการดังนี้

ประการแรก เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (Temporary)

ประการสอง เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ (Voluntary)

ประการสาม เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้

จากความหมายของการท่องเที่ยวดังกล่าว สรุปได้ดังนี้ “การท่องเที่ยว” หมายถึง การเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนาน รวมทั้งการเดินทางภายในประเทศและเดินทางระหว่างประเทศด้วย ซึ่งในการเดินทางเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กันมีกิจกรรมร่วมกัน ได้รับความรู้และสนุกสนานเพลิดเพลิน ฉะนั้นการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงกลายเป็นธุรกิจที่กว้างขวาง

1.2 ความหมายของนักท่องเที่ยว

องค์การการท่องเที่ยวแห่งโลก (World Tourism Organization: WTO) ได้ประกาศใช้คำนิยามเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวเมื่อปี ค.ศ. 1968 ภายหลังจากการประชุมเรื่อง การเดินทางและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Travel and Tourism) ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดยได้เสนอแนะให้ประเทศสมาชิกใช้คำนิยามที่หมายถึงนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้

Travelers หมายถึง ผู้เดินทาง นักเดินทาง นักท่องเที่ยว ซึ่งจะรวมทั้งผู้ที่สามารถนำมาจัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้ เช่น นักท่องเที่ยว (tourists) และเก็บรวบรวมเป็นสถิติไม่ได้ เช่น ผู้อพยพ (Immigrants) ผู้เร่ร่อน (Nomads) ผู้โดยสารที่เดินทางผ่าน (transit passengers) ผู้ทำงานตามชายแดน

(Border Works) ผู้ปฏิบัติราชการที่ได้รับมอบหมายในประเทศนั้นๆ (Diplomats, Representatives of Consulates, Members of Armed Force) และผู้ลี้ภัย

Visitor's หมายถึง ผู้มาเยือน นักท่องเที่ยว โดยแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน เดินทางมาเยือนและพักอยู่ในประเทศ ตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป โดยใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ (local accommodation) โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวดังนี้

International Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน เดินทางเข้ามาในประเทศและพำนักอยู่ครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง (1 คืน) และไม่มากกว่า 60 วัน

Domestic Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืนอาจเป็นคนไทย หรือต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทยเดินทางมาจากจังหวัดที่อยู่อาศัยปกติของตนไปยังจังหวัดอื่นๆ ระยะเวลาที่พำนักอยู่ไม่เกิน 60 วัน

2. Excursionists หมายถึง นักทัศนาจร นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (day visitor) เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นการชั่วคราว และอยู่ในประเทศไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง และไม่ได้ใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ผู้เดินทางมาด้วยเรือสำราญ (cruise) โดยสามารถแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวได้ในทำนองเดียวกัน คือ

International Excursionist หมายถึง นักทัศนาจรระหว่างประเทศ

Domestic Excursionist หมายถึง นักทัศนาจรภายในประเทศ

นักท่องเที่ยวยุคใหม่ประเภท Tourist และ Excursionists เป็นกลุ่มนักเดินทาง (Travellers) ที่สามารถติดตามการเดินทางและจัดเก็บข้อมูลเป็นสถิติได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการท่องเที่ยว ในเรื่องของการวิเคราะห์เพื่อทราบความต้องการ และพฤติกรรมผู้บริโภคของนักท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมาย (ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ 2548: 3 - 4)

ความหมายของนักท่องเที่ยว (Visitors) องค์การสันนิบาตหรือองค์การสหประชาชาติ ในปัจจุบัน ได้ให้ความหมายของนักท่องเที่ยว ในการประชุมขององค์การสันนิบาต เมื่อปี พ.ศ. 1937 กล่าวไว้ว่า “นักท่องเที่ยว” หมายถึง บุคคลที่เดินทางไปประเทศอื่นที่ไม่ใช่ถิ่นที่อยู่อาศัยของตน เป็นเวลาอย่างน้อย 24 ชั่วโมง เช่น บุคคลที่เดินทางไปเพื่อพักผ่อน เพื่อธุรกิจ ดังนั้นแรงจูงใจในการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาในการกำหนดความหมายของนักท่องเที่ยว

ต่อมาในปี ค.ศ. 1950 องค์การท่องเที่ยวระหว่างชาติ (International Union of Official Travel: IUOTO) ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO) ได้เสนอแนะให้เปลี่ยนความหมายดังกล่าว ในส่วนที่เป็นนักเรียน นักศึกษาที่เดินทางไปศึกษาเล่าเรียน ให้นับว่าเป็นนักท่องเที่ยว และแนะนำว่า นักทัศนาจร และผู้เดินทางหยุดที่ประเทศ

ใดประเทศหนึ่งเพื่อต่อเครื่องบิน ไม่ใช่นักท่องเที่ยว IUOTO ให้ความเห็นว่า นักทัศนจร หมายถึง การเดินทางภายในประเทศที่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง และในปี ค.ศ. 1963 องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นที่ประเทศกรุงโรม ประเทศอิตาลี ในที่ประชุมเสนอความหมายของนักท่องเที่ยว สรุปได้ว่า

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Visitors) คือบุคคลใดๆ ที่เดินทางไปประเทศอื่นที่ไม่ใช่แหล่งที่อยู่อาศัยของตนเป็นการชั่วคราวและพำนักอยู่ในประเทศที่ไปเยือนไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง และไม่ใช่เป็นการหารายได้จากประเทศที่ไปเยือน

นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน หรือ นักทัศนจร (Day Visitors or Excursionists) คือ บุคคลที่เดินทางมาเยือนชั่วคราวและพำนักอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง โดยไม่ได้เป็นการหารายได้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2523, อ้างถึงในวรรณ วรวิธานิช 2546) ได้นำความหมายที่องค์การการท่องเที่ยวโลกได้กำหนดเป็นหลักว่า เป็นนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และนักท่องเที่ยวภายในประเทศของประเทศไทย โดยกำหนดลักษณะของนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพำนักอยู่ในการเดินทางครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 1 คืน หรือ 24 ชั่วโมง และไม่มากไปกว่า 60 วัน โดยมีจุดประสงค์ในการเดินทาง เช่น การท่องเที่ยว การพักผ่อน การร่วมประชุม การติดต่อธุรกิจแต่ไม่ใช่เพื่อการหารายได้ การมาจับเรือเดินสมุทรที่แวะจอดในท่าเรือ เป็นต้น

นักท่องเที่ยวภายในประเทศ หมายถึง ชาวไทยหรือชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย เดินทางจากที่อยู่ในจังหวัดของตน ไปยังจังหวัดอื่น โดยมีจุดประสงค์ในการเดินทางที่ไม่ใช่การหารายได้ ในสถานที่ไปเยือน และระยะเวลาที่พำนักไม่เกิน 60 วัน

จากความหมายของนักท่องเที่ยวที่กล่าวไว้ สรุปได้ดังนี้ “นักท่องเที่ยว” หมายถึง บุคคลที่เดินทางไปประเทศอื่นหรือภูมิภาคที่ไม่ใช่ถิ่นที่อยู่อาศัยของตน เป็นเวลาอย่างน้อย 24 ชั่วโมง เช่น บุคคลที่เดินทางไปพักผ่อน ไปเยี่ยมญาติ ไปรักษาสุขภาพ ร่วมประชุม เพื่อทำธุรกิจ เป็นต้น ส่วนบุคคลที่ไม่ใช่ นักท่องเที่ยว ได้แก่ บุคคลที่เดินทางไปทำงาน มาตั้งหลักแหล่ง นักเรียนนักศึกษา และนักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านประเทศนั้น โดยไม่ได้หยุดพักแม้ว่าจะเดินทางมากกว่า 24 ชั่วโมง เป็นต้น

1.3 ประเภทของการท่องเที่ยว

สร้อยัญญา วรากุลทิพย์ (มปป: 15) การท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการไปเที่ยว การท่องเที่ยวในวันหยุดอาจจะเป็นการไปตากอากาศ ชมสภาพบ้านเมือง หรือไปดูชีวิตความเป็นอยู่

ในชนบท รวมถึงการไปเยี่ยมเพื่อนฝูง จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว สามารถแบ่งการท่องเที่ยวออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

1.3.1 การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง คือ การท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ ประกอบกับการอยาก رؤ้อากเห็น เพื่อชมทิวทัศน์ วัฒนธรรมประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ ของท้องถิ่นต่างๆ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน การท่องเที่ยวลักษณะนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย อย่าง เช่น รสนิยม ฐานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว และสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของสถานที่แต่ละแห่ง

1.3.2 การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและสุขภาพ คือ เป็นการท่องเที่ยวเพื่อใช้เวลาว่าง ในพักผ่อนร่างกายและสมอง อาจรวมไปถึงการพักผ่อนหลังการเจ็บป่วย โดยใช้เวลาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สถานที่พักผ่อนจะเลือกสถานที่ที่สงบ สะดวกสบาย อากาศบริสุทธิ์ ทั้งนี้ยังรวมถึงการเดินทางเพื่อไปรับการรักษาทางการแพทย์ เป็นการจัดการท่องเที่ยวเพื่อรักษาสุขภาพและฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การเดินทางไปอาบน้ำแร่ในแหล่งน้ำต่างๆ ชายทะเล หรือบนภูเขา ฯลฯ

1.3.3 การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่างๆ ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้วย เป็นการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ทั้งในแง่ของมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา เช่น ชมโบราณสถาน ศิลปะหรือการแสดงต่างๆ

1.3.4 การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา (Sport) คือ ลักษณะของการท่องเที่ยวประเภทนี้ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประการ ได้แก่

ประการแรก เป็นการไปชมกีฬาที่ตนสนใจ

ประการที่สอง เป็นการไปเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ซึ่งการท่องเที่ยวประเภทนี้สถานที่ที่จะไปเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวชนิดนี้ ทำให้ประเทศมีทัศนียภาพหรือลักษณะภูมิประเทศหลากหลาย เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจให้นักกีฬาหรือนักท่องเที่ยวเดินทางมาสัมผัส ทำให้ได้รับประโยชน์จากนักท่องเที่ยวประเภทนี้มาก เช่น ชายทะเล ภูเขา เป็นต้น

1.3.5 การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ หมายถึง การเดินทางเพื่อธุรกิจ เพื่อนำสินค้าไปจำหน่าย ในชุมชนอื่นๆ และพัฒนามาเป็นธุรกิจมีระบบอย่างทุกวันนี้ การเดินทางเพื่อธุรกิจในปัจจุบัน จำแนกได้หลายประการ ได้แก่ การเดินทางเพื่อให้บริการปรึกษา (Consulting) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการขายสินค้า (Sales) เพื่อการดำเนินการ (Operations) เพื่อการจัดการ (Management) และเพื่อการบำรุงรักษากิจการ (Maintenance) อย่างไรก็ตามถ้าจำแนกเป็นลักษณะใหญ่ๆ ได้ดังนี้ คือ การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม (Meeting) การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive) และการแสดง

นิทรรศการ (Exhibitions) ซึ่งรวมเรียกว่า การท่องเที่ยวแบบ MICE (Weaver and Oppermann 2000) ในวงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปัจจุบันถือว่าการท่องเที่ยวชนิด MICE นักท่องเที่ยวประเภทนี้มีคุณภาพสูง เนื่องจากมีอำนาจในการซื้อสูง และยังมีผู้ติดตามอีกไม่น้อยกว่าหนึ่งคนซึ่งเป็นสามีหรือภรรยา ดังนั้น การท่องเที่ยวในลักษณะนี้จะเป็นปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว เพราะการท่องเที่ยวลักษณะนี้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจะแบ่งเวลาส่วนหนึ่งเพื่อการท่องเที่ยว ต้องมีสถานที่ที่น่าสนใจ สถานที่พักหรือโรงแรม และการคมนาคมต้องมีความสะดวกรวดเร็ว และในปัจจุบันการท่องเที่ยวลักษณะนี้มีแนวโน้มจะสูงขึ้นเรื่อยๆ

1.3.6 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา คือ เป็นการไปศึกษาดูงานหรือการวิจัย หรือการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัย และจะอยู่ในประเทศนั้นเป็นเวลานับเดือน การท่องเที่ยวประเทศนี้จัดว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศอย่างหนึ่ง(วรรณ วลัยวานิช 2548: 17 – 18) จากจุดประสงค์ดังกล่าว ทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเจริญก้าวหน้ากลายเป็นธุรกิจระหว่างชาติ ที่ต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีการแข่งขัน และปรับปรุงด้านการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น และมีการคิดค้นการท่องเที่ยวแบบใหม่ๆ อยู่เสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวแบบ Ecotourism

1.3.7 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา (Study) หมายถึง การเดินทางเพื่อไปศึกษาในต่างถิ่นต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ วุฒิ และประสบการณ์ แล้วยังมีการเดินทางเพื่อการฝึกอบรมระยะสั้น การเดินทางเพื่อดูงาน เพื่อไปพัฒนาความรู้ทางด้านภาษาและประสบการณ์ในต่างประเทศ

1.3.8 การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน (Recreation) หมายถึง การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการพักผ่อนอย่างแท้จริง การใช้เวลาหยุดงานไปท่องเที่ยวอย่างสบาย ๆ เช่น การพักผ่อนในบ้านพักตากอากาศริมทะเล และเชิงเขา เป็นต้น

1.3.9 การท่องเที่ยวเพื่อการเยี่ยมญาติ หมายถึง เป็นการท่องเที่ยวที่สำคัญที่นักท่องเที่ยว จะเดินทางไปเยี่ยมบิดา มารดา ญาติ ในถิ่นเกิด หรือที่อยู่อาศัยของครอบครัว

1.3.10 การท่องเที่ยวเพื่อการศาสนา หมายถึง การเดินทางไปแสวงบุญด้วยความศรัทธา เช่น ในยุคมืด (Dark Age) ประชาชนนิยมเดินทางเพื่อแสวงบุญ (Pilgrim) ไปยังสถานที่ที่เป็นความเชื่อในศาสนาของตน จึงกล่าวได้ว่าศาสนาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว สำหรับประเทศไทยประชาชนนิยมการเดินทางไปทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ถวายพระพุทธรูป ถวายฉัตร นมัสการสถานที่และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.3.11 การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) คือ เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่ได้รับความนิยมสูงในหมู่นักท่องเที่ยว เป็นการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทาง

ธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะอย่าง เมื่อเข้าไปท่องเที่ยวแล้วจะได้รับความตื่นเต้น ทำท่ายและให้ประสบการณ์ที่แปลกใหม่

1.3.12 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geo Tourism) คือ เป็นรูปแบบการเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะภูมิประเทศแบบต่างๆ ที่เกิดจากการผันแปรของเปลือกโลก เช่น ภูเขา หน้าผา ถ้ำ ดินถล่ม ฟอสซิล เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้รับความรู้ทางธรณีวิทยาควบคู่กันไป

1.3.13 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) คือ เป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ทางการเกษตร สวนเกษตร ฟาร์มปศุสัตว์ เพื่อชมความงามทางการเกษตร ชมวิถีชีวิตของเกษตรกร ชนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งชมทัศนียภาพอันสวยงาม อันก่อให้เกิดความสนุกสนาน และได้รับความรู้พื้นฐานด้านการเกษตร

1.3.14 การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชนบท (Rural Tourism) คือ เป็นการเดินทางไปตามชนบท ชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ โดยเฉพาะบริเวณที่มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่งดงาม สงบ หรือสังคมที่เรียบง่าย เป็นการสัมผัสการดำเนินชีวิตประจำวันของชาวชนบทที่ห่างไกลจากสังคมเมือง และใกล้ชิดกับธรรมชาติ

1.3.15 การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน คือ การจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ผสมกับกระแสความต้องการในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น

จากประเภทการท่องเที่ยวหรือรูปแบบการท่องเที่ยวในประเภทต่างๆ ทำให้ทราบว่านักท่องเที่ยวหรือนักเดินทางมีความชอบหรือความสนใจที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วย

1.4. ปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว

เนื่องจากโลกมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่แตกต่างกัน จึงก่อให้เกิดลักษณะของภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและลักษณะทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ประกอบกับมนุษย์ต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปยังบริเวณต่างๆ ที่มีสภาพแวดล้อมที่แปลก และแตกต่างไปจากถิ่นเดิมของตน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ทั้งสิ้น ถ้าโลกนี้ไม่มีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ การท่องเที่ยวต่างๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่มีอะไรดึงดูดความสนใจ ดังนั้น ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเท่าใด ปัจจัยดังกล่าวก็ยิ่งมีบทบาทที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งปัจจัย 2 ประการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

ประการแรก ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์

เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์มีส่วนช่วยในการสร้างภูมิทัศน์ที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวที่สำคัญ อันได้แก่

ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศที่ปรากฏอยู่ตามส่วนต่างๆ ของโลกจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก ทั้งที่เกิดจากการกระทำของแรงที่เกิดขึ้นภายในโลก และการกระทำภายนอกโลก การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบนพื้นผิวโลก เป็นผลทำให้พื้นโลกมีลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น ภูเขา เนินเขา ที่ราบสูง เกาะ อ่าว ทะเลสาบ น้ำตก ถ้ำ หน้าผา เป็นต้น จากการกระทำของธรรมชาติดังกล่าวที่มีต่อลักษณะของภูมิทัศน์แบบต่างๆ จึงทำให้เกิดภูมิทัศน์ที่สวยงามและแปลกประหลาด อันเป็นประโยชน์ต่อการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงจำเป็นที่ต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการเดินทาง ระยะเวลาให้เป็นไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้รวมไปถึงบริเวณที่มนุษย์เข้าไปปรับปรุง เช่น เขื่อน อ่างเก็บน้ำ สถานที่พักผ่อนต่างๆ สภาพเหล่านั้นจะแตกต่างกันออกไป และสภาพเหล่านั้นจะเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยือน

ลักษณะภูมิอากาศ ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ที่อยู่ห่างไกล อาจไปโดยรถยนต์ส่วนบุคคล รถโดยสารประจำทาง เรือโดยสาร หรือเครื่องบิน ไม่ว่าจะเดินทางภายในประเทศหรือต่างประเทศ นักท่องเที่ยวต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศของสถานที่ที่จะไปล่วงหน้า ข้อมูลต่างๆ ที่ได้เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศจะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้เตรียมในด้านต่างๆ ได้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนเลือกเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

ประการที่สอง ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม

คือ สิ่งต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นมรดกสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน รวมถึงความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม อุนนิสัยใจคอ ตลอดจนรูปแบบของการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นจะมีความแตกต่างกันไป และความแตกต่างเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว และส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมแบ่งออกเป็น 4 ประการ ดังต่อไปนี้

ประการแรก ปัจจัยทางด้านประวัติศาสตร์ คือ บริเวณที่เป็นแหล่งอารยธรรมมาตั้งแต่สมัยโบราณ ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนาสถาน พระราชวัง และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นและแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีตและยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน

ประการที่สอง ขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรม คือ การแสดงถึงรูปแบบของการดำรงชีวิตของประชาชนในแต่ละสังคม ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์ที่ต่างกันไป เป็นสิ่งที่ยึดถือสืบทอดต่อกันมา เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีเผาเทียนเล่นไฟ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้อาจเป็นเรื่องธรรมดาความเคยชินของคนในท้องถิ่น แต่อาจเป็นสิ่งที่แปลกประหลาดและน่าสนใจของคนอีกท้องถิ่น และสิ่งที่เจ้าของท้องถิ่นนั้นต้องรักษาไว้ด้วยความรักและความภาคภูมิใจ

ประการที่สาม การประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น คือ ลักษณะการประกอบอาชีพของประชาชนส่วนส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการประกอบอาชีพที่นักท่องเที่ยวไม่เคยเห็นมาก่อนที่แตกต่างไปจากบริเวณอื่น เช่น การผลิตนมของจังหวัดเชียงใหม่ หรือ การผลิตมีดอัญญาญะของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ให้เดินทางเข้าไปชมการผลิตและการประกอบอาชีพต่างๆ การประกอบอาชีพดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการประกอบอาชีพที่เด่น และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่น เป็นปัจจัยทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปยังสถานที่นั้น

ประการที่สี่ การคมนาคม คือ สถานที่ท่องเที่ยวจะเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย มีคนเข้าไปท่องเที่ยวมากขึ้นเรื่อยๆ ขึ้นอยู่กับความสะดวกสบายของการคมนาคมขนส่ง ที่จะนำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่แห่งนั้น ด้วยเหตุนี้ ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลจำเป็นต้องมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น สถานที่ที่มีความสะดวกสบายในการเดินทางอยู่ไม่ไกลมากนักจะมีนักท่องเที่ยวเข้าไปชมใช้บริการมาก เช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ บางแสน พัทยา เป็นต้น สถานที่ท่องเที่ยวมีความยากลำบากในการเดินทาง ในการสร้างเส้นทางจึงจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะเอื้ออำนวยในการเดินทางให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น การเดินทางท่องเที่ยวภูกระดึง จังหวัดเลย ได้มีการวางแผนการสร้างกระเช้าลอยฟ้า ดังนั้น การพัฒนาและปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งให้สะดวกรวดเร็ว ปลอดภัยทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และบางครั้งต้องมีระบบที่สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ในแต่ละแห่งเป็นสำคัญ (วรรณภา วัฒนานิช 2548: 29 – 30)

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2548: 21) การเดินทางท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตสังคมในปัจจุบัน ปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว อันได้แก่

(1) ปัจจัยผลักดัน ได้แก่ ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การสร้างบ้านแปลงเมือง การมีรายได้ และระดับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อาชีพและการมีเวลาเพิ่มขึ้น การพัฒนาการทางด้านการคมนาคมขนส่ง และการสื่อสาร ตลอดจนการแลกเปลี่ยนด้านต่างๆ ในยุคโลกาภิวัตน์

(2) ปัจจัยดึงดูด ได้แก่ ความพร้อมของความต้องการการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว ราคาการท่องเที่ยว กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ความปลอดภัย และสื่อมวลชน

1.5. ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามเป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ทั้งในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม สถาบัน Economist Intelligence Unit หรือ EIU ได้พยากรณ์เกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2533 – 2543 ไว้ว่าไทยจะเป็นผู้นำทางการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ควบคู่ไปกับฮาวาย โดยมีอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อปี ซึ่งสูงที่สุดในภูมิภาคเช่นกัน ทั้งนี้ มีปัจจัยที่เกี่ยวกับด้านที่พักและสถานที่เที่ยวเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมโดยไม่รวมปัจจัยอื่นๆ

วรรณ วลัยวานิช (2548: 187) ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงเป็นการยืนยันได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวของไทย มีมากมายและน่าสนใจในเนื้อที่ของประเทศไทย ประมาณ 513,115 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยพื้นที่ของ 76 จังหวัด ประเทศไทยจะมีแหล่งท่องเที่ยวมากมายซึ่งแยกออกเป็นภาคต่างๆ ทั่วประเทศไทย

แหล่งท่องเที่ยวได้ถูกจัดให้เป็นสินค้า (Product) ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งโดยทั่วไปมักจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Destinations) แหล่งท่องเที่ยวศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี (Historical, Archaeological and Religious Destinations) และแหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมประเพณี (Art, Culture and Traditional Destinations) ถึงอย่างไรก็ตามแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี (Historical, Archaeological and Religious Destinations) นั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและยากประเภทได้อย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทรัพยากร อันเกิดจากการดำรงอยู่และวิถีชีวิตมนุษย์ในอดีตและปัจจุบัน สิ่งเหล่านั้นสะท้อนถึงวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้บางส่วนกระจายบางส่วนจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่เดียวกัน เช่น กลุ่มอุทยานแห่งชาติ อุทยานประวัติศาสตร์ และพื้นที่ที่มีการครอบครองอื่นๆ

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวในจุดย่อยๆ โดยจำแนกแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหลัก เช่น อุทยานแห่งชาติทั้งสิ้น 2,579 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 1,385 แห่ง แหล่งวัฒนธรรม 1,194 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้จำนวน 513 แห่ง รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 302,302 และ 250 แห่ง ตามลำดับ ในขณะที่แหล่งวัฒนธรรมส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง จำนวน 479 แห่ง รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ จำนวน 284,261 และ 170 แห่ง

ภาคกลางเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด คือ 781 แห่ง รองลงมาคือ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย: 2542)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดประเภทของแหล่งท่องเที่ยวความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.5.1. ประเภทธรรมชาติ

คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือธรรมชาติสร้างสรรค์ อันได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกชาติ ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ เกาะ เขื่อน และแหล่งน้ำจืด (ห้วย หนอง คลอง บึง) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของไทย อันได้แก่ ภูกระดึง น้ำตกเอราวัณ เกาะเสม็ด เป็นต้น

1.5.2. ประเภทประวัติศาสตร์

คือ โบราณวัตถุสถาน และศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นมีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีหรือศาสนา ได้แก่ วัด ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์ และอนุสรณ์สถาน อันได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เป็นต้น

1.5.3. ประเภทศิลปวัฒนธรรม

คือ ประเพณีและกิจกรรม เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งในลักษณะของ พิธี งานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง ไร่ นา สวน พืช ผัก ผลไม้ และเหมือง ตัวอย่างเช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวก งานช้างจังหวัดสุรินทร์ และสวนสามพราน เป็นต้น (ศรีัญญา วรากุลวิทย์ มปป: 191 – 192)

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่นักท่องเที่ยวมาพิจารณาก่อนการตัดสินใจซื้อบริการเพื่อเดินทางท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวจะพิจารณาแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างจากที่เคยชินและคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ความแตกต่างของแหล่งท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการเดินทางมาท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวชาวไทยมักนิยมเดินทางไปเที่ยวเกาหลีหรือประเทศตะวันตกเพื่อดูหิมะตก เป็นต้น

1.6. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลก การบริหารจัดการที่มีคุณภาพจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การท่องเที่ยวเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดหนึ่งซึ่งแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น คือ ผู้ซื้อต้องตัดสินใจซื้อก่อนที่จะได้สัมผัสผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

ดังนั้น การท่องเที่ยวต้องมีคุณภาพและเหมาะสมกับราคามีให้เลือกหลากหลายชนิด การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม ซึ่งเดินทางมาจากสถานที่ต่างๆ ย่อมมีความสนใจความต้องการ และวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจถึงความต้องการของลูกค้าคือ “นักท่องเที่ยว” จึงเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงความตระหนักถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) แถลงว่า แผนการตลาดการท่องเที่ยวประจำปี 2550 ยังคงมุ่งสู่ความเป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย โดยชูจุดแข็งในเรื่องของธรรมชาติ หาดทราย ชายทะเล อารยะธรรมที่ตกทอด รวมทั้งความทันสมัย พร้อมพันธกิจที่สำคัญที่จะต้องเร่งการแข่งขันให้สามารถรักษาส่วนแบ่งตลาด และยกระดับตำแหน่งของประเทศจากการสร้างแบรนด์ที่เข้มแข็ง มีคุณค่าในตัวเอง ในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนที่มีชื่อเสียงติดตลาดโลกโดยการโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อยกระดับแบรนด์การท่องเที่ยวของประเทศที่จะใช้ โปรโมต (Promote) ในต่างประเทศด้วยแนวคิด “ไทยแลนด์อันforgettable” (Thailand Unforgettable) หรือ “การท่องเที่ยวที่ไม่เพียงผ่านตาแล้วผ่านไป แต่จำไว้ในใจไม่รู้ลืม” เช่นเดียวกับแนวคิด “การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต” ของการทำตลาดในประเทศที่จะสื่อให้เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว ซึ่งเปรียบเสมือนปัจจัยที่ 6 ในปัจจุบัน (อนุสารการท่องเที่ยว 2549: 17)

เมอร์ฟี (Murphy: 1985, อ้างถึงใน นิคม จารุมณี) จุดเน้นที่ต้องการเพิ่มมากขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญทางการท่องเที่ยว และการใช้ประโยชน์รวมทั้งรูปแบบของการโฆษณา ความสมดุลในกระบวนการตัดสินใจมีความต้องการมากขึ้นระหว่างผู้ให้งบประมาณกับผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว และผู้ที่ถูกคาดหวังว่าจะเป็นเจ้าของบ้านผู้ให้การต้อนรับด้วยไมตรีจิต และในประการสุดท้ายวิธีการที่ใช้เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องผสมผสานกับการวางแผนเข้ากันกับการจัดการ ทั้งนี้เพราะความสามารถในการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดหรือฤดูกาลการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในธุรกิจการแข่งขัน จะเห็นได้ชัดเจนว่าการวางแผนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยว

นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว เมอร์ฟี (Murphy: 1985) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ชุมชนพิจารณาการท่องเที่ยวเปิดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับเจตคติของชุมชนนั้นต่อการท่องเที่ยว ดังจะพิจารณาได้จากการติดต่อระหว่างประชาชนในท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว ความสำคัญในแง่ของการท่องเที่ยวต่อชุมชนเอง และประชาชนในชุมชน ความอ่อนปรนหรือความอดทนของประชาชนในท้องถิ่นต่อปริมาณของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งขีดความสามารถในการรับรองนักท่องเที่ยวของท้องถิ่นด้วย

ในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมยังรวมไปถึงผลกระทบจากผู้คนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวางแผน การวางแผนที่ไม่ถูกต้องอาจนำไปสู่ความล้มเหลวได้ในที่สุด ความล้มเหลวของการพัฒนาการท่องเที่ยวอาจเกิดขึ้นจากการขาดการปรึกษาที่เหมาะสมกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ และขาดการสนับสนุนจากทุกฝ่ายผลที่ตามมาคือ ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอาจเกิดจากความรู้สึกว่า ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาต่างๆ นั้น เป็นการบังคับพวกเขามากกว่าเป็นผลมาจากการปรึกษาหารือกันอย่างจริงจัง

อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นการยากที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องในการวางแผนในรายละเอียดต่างๆ อาจใช้วิธีการพบปะหรือการประชุมเป็นระยะๆ ก็อาจเป็นส่วนหนึ่งของตัวป้อนที่จะนำไปสู่การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดีได้ การสื่อสารที่ดีจึงเป็นหัวใจสำคัญของการวางแผนการท่องเที่ยว การพัฒนาเจตคติในการให้ความร่วมมือเพื่อแสวงหาหรือแลกเปลี่ยนทางเลือก เป็นสิ่งที่ต้องการนั้น ย่อมนำไปสู่ผลสุดท้ายของการวางแผนก็คือ ผลผลิตของการท่องเที่ยวซึ่งได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและคงอยู่อย่างเหมาะสม

1.6.1. ข้อคำนึงการวางแผนการท่องเที่ยว (Planning Considerations)

ในการจัดทำแผนการท่องเที่ยวมีความจำเป็นที่สำคัญ 5 ประการ เพื่อนำมาวิเคราะห์ก่อนการเตรียมจัดทำแผนการท่องเที่ยว ได้แก่

การตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่น (Preparing A Resource Inventory) แผนการท่องเที่ยวที่ดีต้องพิจารณาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของชุมชนให้มากและคุ้มค่าที่สุด บางชุมชนอาจมีพื้นฐานทางด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมประเพณี วัฒนธรรมซึ่งได้รับการพัฒนาแล้ว ดังนั้น การตรวจสอบทรัพยากรช่วยให้อัดเตรียมพื้นฐานสำหรับการประเมินความสำคัญของการท่องเที่ยวในชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยว เพื่อที่จะกำหนดความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วหรืออาจพัฒนาต่อไปได้ ความสามารถในการสร้างความต้องการในการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวที่นั่นสามารถตัดสินใจได้บนพื้นฐานของคุณภาพความเป็นเอกลักษณ์ เช่น งานประเพณีรื่นเริงจะมีความสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยว เช่นเดียวกันกับความสะอาดสบายอื่นๆ ในด้านของที่พักร้านอาหาร สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก แหล่งบันเทิงรื่นรมย์ต่างๆ และทรัพยากรท่องเที่ยวบริการอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว

จุดเด่นจุดด้อยในการพิจารณาถึงผลที่จะมีต่อการท่องเที่ยวในชุมชนหรือท้องถิ่น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำการวิเคราะห์ทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงระยะเวลาในช่วงฤดูกาลของกิจกรรมขีดความสามารถในการจัดการรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวหรือร่วม

กิจกรรม เพื่อที่จะใช้เป็นตัวกำหนดว่าทรัพยากรของชุมชนนั้นๆ มีเพียงพอหรือไม่ที่จะใช้ในการวางแผนการท่องเที่ยวต่อไป

การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (Conducting an Economic Impact Analysis) ผลกระทบโดยตรงทางด้านเศรษฐกิจต้องได้รับการสำรวจทั้งในแนวกว้างและแนวลึกภายใต้กรอบของแผนการท่องเที่ยว เช่น ถ้ามีการเพิ่มเติมของ โรงแรมขนาดใหญ่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบน้ำใช้ และระบบการกำจัดของเสียของชุมชน จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาอย่างจริงจังในการกำหนดแผนการท่องเที่ยวในแง่ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ระบบการจราจร ระบบภาษี ระบบการจัดสถานที่จอดรถ เป็นต้น

การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Conducting an Environmental Impact Analysis) การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการประเมินการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบที่ไม่พึงปรารถนามากมาย อันได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวถูกแวดล้อมไปด้วยไฟนีออนสีจูดขาดบาดตา สถาปัตยกรรมตกแต่งผิดที่ผิดทาง ความหนาแน่นและแออัดของจราจร ด้วยสาเหตุนี้การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมจึงต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบในการประเมินและการตรวจสอบบริเวณโดยตรงที่อาจจะได้รับผลกระทบรวมทั้งบริเวณใกล้เคียง ดังนั้น การพิจารณาความพยายามต่างๆ ที่จะรักษาสภาพแวดล้อมไว้ให้ยาวนานที่สุดเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำ

การวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม (Conducting a Social / Cultural Impact Analysis) แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในอดีต ละเลยองค์ประกอบทางด้านสังคมและวัฒนธรรมจุดเน้นที่เคยเป็นการตอบสนองและความต้องการได้เปลี่ยนไป อันเนื่องมาจากความไม่พอใจของประชาชนในชุมชนที่มีต่อแผนการท่องเที่ยวที่ปราศจากการมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็น สิ่งเหล่านี้ก็วางแผนการท่องเที่ยวได้ตระหนักมากขึ้น โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ในประชาชนในท้องถิ่นจะรู้สึกเกี่ยวกับผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบการจราจร การสูญเสียแหล่งที่พักผ่อนไป การสูญเสียวัฒนธรรมท้องถิ่นไป การท่องเที่ยวจะหมายถึงอุตสาหกรรมแห่งไมตรีหรือการบริการและเพื่อก่อให้เกิดไมตรีจำเป็นต้องพิจารณาให้ลึกซึ้งมากกว่าการพิจารณาแต่เฉพาะความต้องการของนักท่องเที่ยว

การเตรียมการเพื่อการวิเคราะห์ตลาด (Preparing a Marketing Analysis) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตลาดนักท่องเที่ยวที่คาดหมายสามารถรวบรวมได้กับการตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ภาวะการณ์ตลาดควรเน้นที่การรวบรวมข้อมูลในขอบเขต 6 ประการดังนี้

- (1) แนวโน้มนักท่องเที่ยวในอดีตและปัจจุบัน
- (2) แหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคตจำนวนและข้อมูลจำเพาะด้านต่างๆ

นักท่องเที่ยว

- (3) อุปนิสัยและความสนใจของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันและอนาคต(พฤติกรรม)
- (4) สถานะภาพในเชิงการตลาด (ส่วนแบ่งการตลาด)
- (5) การแข่งขันในแหล่งท่องเที่ยว จุดเด่น จุดด้อย
- (6) ภาพลักษณ์ที่น่าพึงพอใจของแหล่งท่องเที่ยวที่ปรากฏออกไป

การวิเคราะห์ตลาดยังช่วยให้สามารถประเมินสถานการณ์ในด้านการแข่งขันของกลุ่มแข่งได้ด้วย ทั้งนี้คู่แข่งในบริเวณใกล้เคียงและโอกาสในอนาคตของการแข่งขันในด้านการท่องเที่ยว การเปิดตลาดใหม่ๆ อาจเริ่มจากการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร เจตคติของคน รวมทั้งวิถีในการดำเนินชีวิต การแสวงหาตลาดใหม่จะช่วยให้เพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้น แม้ในฤดูกาลที่ตกต่ำก็จะสามารถที่จะเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวบางกลุ่มบางประเภทให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ การคาดการณ์กำไรที่จะได้จากนักท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวบางกลุ่มบางประเภทควรจะได้มีการวิเคราะห์ข้อมูล จัดหมวดหมู่และแยกประเภทให้ชัดเจน เพื่อการทำแผนการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ต่อไป (นิคม จารุมณี 2535: 204-205)

2. แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2.1. แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวต้องมุ่งสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอันจะเอื้อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการท่องเที่ยวทุกประเภทมุ่งหารายได้ทางเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันก็มุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางการท่องเที่ยว และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป อย่างไรก็ตามปัจจุบันได้มีการปลุกกระแสการท่องเที่ยวให้ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายด้วยน้ำมือของมนุษย์ ฉะนั้นการท่องเที่ยวทุกประเภทจึงมุ่งเน้นสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้มากที่สุด เพื่อจะได้อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมไว้ให้มากที่สุด การศึกษาความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

ในประเทศแคนาดา ได้มีการจัดการประชุม Globe'90, อ้างถึงในทัศนัย นาคเขียว: 19 ได้กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า “การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆของอนุชนรุ่นหลัง ดังนั้นการท่องเที่ยวนี้มีความหมายถึง การจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ และในขณะเดียวกันยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศน์ด้วย”

วรรณ วลัยวานิช (2546) ได้กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่า หมายถึง การพัฒนาและการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดรอบคอบ ระมัดระวัง ให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์ของ ธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้ได้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้นานที่สุด โดย ไม่ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548: 45) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ ตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมและสุนทรียภาพพร้อมกับรักษาเอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรมและกระบวนการทางระบบนิเวศวิทยาไว้ได้ เป็นแนวทางการวางแผนที่สามารถ ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวและ สร้างความพอใจให้แก่ประชาชนเจ้าของท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันก็ปกป้องรักษาเอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวให้คงอยู่นานที่สุดเท่าที่จะนานได้และนอกจากนี้ยัง ได้ให้หลักการ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมี 10 ประการ ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี

ประการที่ 2 การลดการบริโภคที่มากเกินไปและการลดของเสีย

ประการที่ 3 การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายทางธรรมชาติ สังคมและ วัฒนธรรม

ประการที่ 4 การประสานงานการพัฒนาการท่องเที่ยว

ประการที่ 5 การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น

ประการที่ 6 การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของท้องถิ่นในสาขาการท่องเที่ยว

ประการที่ 7 การปรึกษาหารืออย่างสม่ำเสมอ

ประการที่ 8 การฝึกอบรมบุคคลากร

ประการที่ 9 การตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างพร้อมมูล

ประการที่ 10 การวิจัยและการติดตาม ตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ

ภราเดช ภักษ์วิเชียร (อ้างถึงในเสาวลี ทองเจิม 2544: 11) ได้กล่าวถึงความหมายของ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า หมายถึง การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของ นักท่องเที่ยวและผู้ที่เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่างๆ ของคนรุ่นหลัง การท่องเที่ยวจึงหมายถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทาง เศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศน์ไว้ด้วย

รำไพ แก้วสุริยะ (อ้างถึงในเสาวลี ทองเจิม 2544: 11) กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่า เป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึง มีการบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอันมีค่าอย่างรอบคอบและชาญฉลาดก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ (2540) ได้กล่าวถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า เป็นคำศัพท์ของการพัฒนาที่เกิดขึ้นมาด้วยสาเหตุของความกดดันที่เกิดจากความไม่สมดุลกันระหว่างการเร่งรัดพัฒนา ด้านเศรษฐกิจและการเร่งรัดการลงทุน และใช้วัสดุจากธรรมชาติอย่างไร้ขอบเขตจึงเป็นผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายอย่างรวดเร็ว สภาพสังคมเสื่อมโทรม ช่องว่างระหว่างรายได้คนจนกับคนรวยกว้างขึ้น คนยากจนเพิ่มขึ้นพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

สร้อยศรี อาสาสรรพกิจ (2543: 13) ได้กล่าวว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสังคมน้อยที่สุดมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันทั้งด้านการพัฒนา และด้านการตลาดที่น่าพานักท่องเที่ยวมาชื่นชมทรัพยากรการท่องเที่ยวต่างๆ ได้เป็นประจำสม่ำเสมอ อันจะส่งเสริมให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจที่ตอบสนองต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างต่อเนื่อง

สมชาย สนั่นเมือง (2541: 14) ได้กล่าวถึง ปัจจัยหลักสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนต้องมีกระบวนการและองค์ประกอบหลักที่สำคัญประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว และการตลาด

ประยูร ดาศรี (2539, อ้างถึงในเสาวลี ทองเจิม: 11) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ความหมายถึง การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และสุนทรียภาพ พร้อมกับรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการทางระบบนิเวศวิทยาได้

ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์ (2538, อ้างถึงในเสาวลี ทองเจิม: 11) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการผสมผสานลักษณะที่ทำให้เศรษฐกิจทั้งระบบผสมผสานกลมกลืนกันอย่างเหมาะสม เช่น ไม่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจจนลืมเรื่องการรักษา สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (อ้างถึงในวัฒนาพร สุญาษา 2542: 15) เสนอไว้ในเอกสารทางวิชาการว่าการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ลักษณะสำคัญอยู่ 6 ประการ ดังต่อไปนี้คือ

1. เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท ทั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานวัตถุและแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม
2. เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว
3. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว
4. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ ไปได้ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม
5. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
6. เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วย

อารอนสัน (Aronson 2000, อ้างถึงในรุ่งรัตน์ หัตถกรรม 2545: 16) ได้กล่าวถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า ควรคำนึงถึงประชาชนในพื้นที่และการใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียงโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและให้คงอยู่แก่คนรุ่นหลัง

สวอร์บรูค (Swarbrooke 2000, อ้างถึงในรุ่งรัตน์ หัตถกรรม 2545: 16) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่าเป็นการดูแลการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยดูจากความเป็นไปได้หรือความสามารถในด้านการรองรับไม่ว่าจะเป็นด้านที่พัก คนในท้องถิ่นและด้านสิ่งแวดล้อม และให้เจ้าของพื้นที่มีส่วนในการตัดสินใจที่จะรับเอาการพัฒนาเข้ามา ซึ่งการพัฒนานั้นจะต้องให้ประโยชน์ในระยะยาว

คูเปอร์ และคณะ (Cooper and Others 1994, อ้างถึงในรุ่งรัตน์ หัตถกรรม 2545: 16) กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่า หมายถึง การนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของคนในปัจจุบัน โดยส่งผลกระทบต่อทรัพยากรน้อยที่สุด และสามารถคงไว้แก่คนรุ่นหลัง

โอเวน และคณะ (Owen and Others 2000, อ้างถึงในรุ่งรัตน์ หัตถกรรม 2545: 16-17) ได้กล่าวว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่ให้ผลในระยะยาว โดยคำนึงถึงลักษณะของแต่ละพื้นที่และให้คนที่เป็นเจ้าของพื้นที่นั้นได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในการที่จะนำเอาการพัฒนานั้นเข้ามาในพื้นที่ของตน ทั้งนี้ ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนี้

- 1) การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ได้จริงแก่คนในชุมชนรวมถึงนักท่องเที่ยวด้วย แต่การท่องเที่ยวก็ไม่ใช่ทางออกสำหรับการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจเสมอไป

2) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพและวัฒนธรรมมีคุณค่าอยู่ในตัวของมันเอง ไม่ใช่มีค่าเพราะเป็นจุดขาย

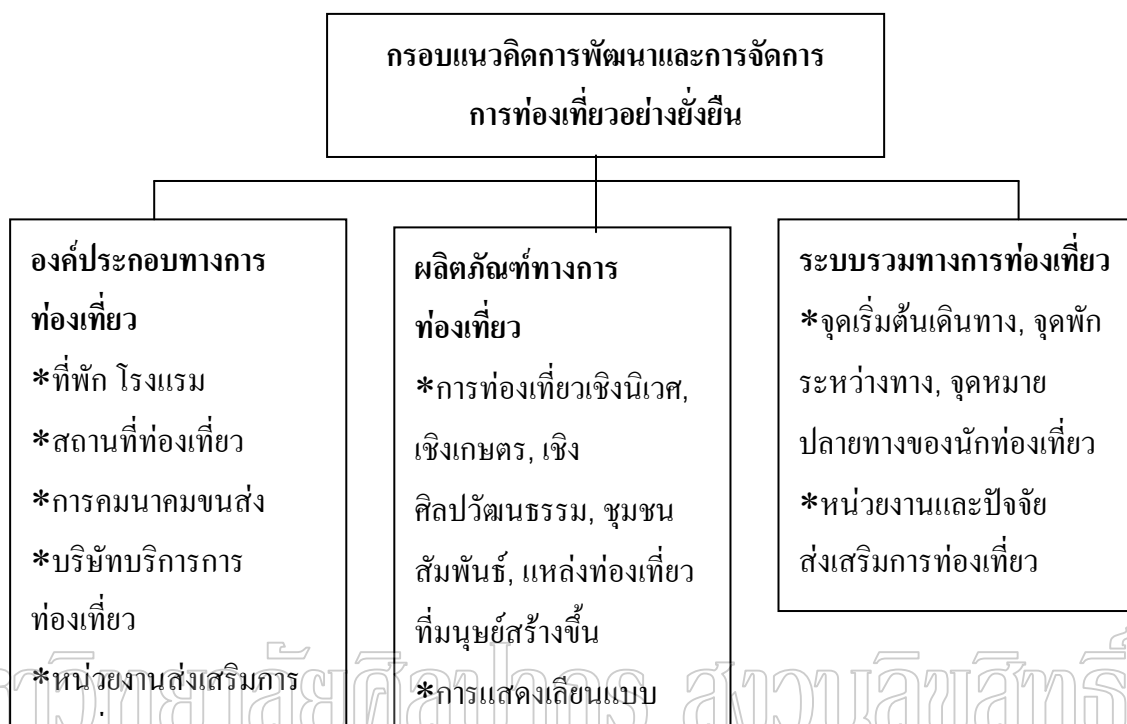
3) การพัฒนาการท่องเที่ยวจะเป็นไปอย่างรวดเร็วหรือช้าต้องพิจารณาถึงลักษณะของพื้นที่ ซึ่งประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูงที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นตัวชี้ให้เห็นว่าจะพัฒนาให้เป็นที่ไปแบบช้าหรือเร็ว

จากความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสามารถสรุปได้ดังนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม รวมไปถึงความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ยังมีการป้องกันและสงวนไว้โอกาสต่างๆ ไว้เพื่อคนรุ่นหลังได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกับคนในปัจจุบัน

2.2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนนั้นต้องมองใน 3 ประเด็นหลัก คือ องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว (Tourism Components) ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Products) และระบบรวมทางการท่องเที่ยว (Whole Tourism System) องค์ประกอบทางการท่องเที่ยว (Tourism Components) มีปัจจัยที่จะต้องพิจารณาก็คือ ที่พักหรือโรงแรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากอีกองค์ประกอบหนึ่งของการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดและเป็นเป้าหมายสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งที่สะดวก รวดเร็ว เพียงพอต่อความต้องการและมีความปลอดภัยสูง บริษัทที่ทำธุรกิจด้านการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและมีความเป็นสากลรวมไปถึงหน่วยงานส่งเสริมทางการท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคสามารถให้บริการได้อย่างครอบคลุม สะดวกและรวดเร็ว องค์ประกอบที่สอง ก็เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน นั่นก็คือ ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Products) ที่ประกอบไปด้วยการท่องเที่ยวแบบต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวชุมชนสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ยังประกอบไปด้วย การแสดงเลียนแบบวัฒนธรรมดั้งเดิม การประชุมทางการท่องเที่ยวระดับชาติและนานาชาติ การจัดงานแสดงสินค้าและของที่ระลึกในเทศกาลต่างๆ องค์ประกอบสุดท้ายเป็นระบบรวมทางการท่องเที่ยว (Whole Tourism System) เป็นการมองการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมตั้งแต่การเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด หรือการมองให้ครอบคลุมตลอดการท่องเที่ยวตนเอง โดยจะต้องมองที่ไป จุดเริ่มต้นของการเดินทาง จุดแวะพักระหว่างการเดินทาง จนกระทั่งถึงจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว รวมไปถึงหน่วยงานส่งเสริมทางการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างๆ

ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว เช่น การรณรงค์ การโฆษณา หรือรูปแบบการต้อนรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(เทิดชาย ช่วยบำรุง [ออนไลน์] 13 พฤษภาคม 2551)

นั่นก็หมายความว่า การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวนั้นจะต้องมองให้ลึกและครอบคลุมในทุกๆ องค์ประกอบย่อย ทั้งนี้ก็เพราะว่าแต่ละองค์ประกอบย่อย ก็เปรียบได้กับหนึ่งจิ๊กซอร์ที่จะทำให้การท่องเที่ยวซึ่งเป็นภาพใหญ่สมบูรณ์ได้ หากขาดจิ๊กซอร์ไปสักตัว แม้ว่าตัวนั้นจะไม่ค่อยสำคัญนัก แต่ภาพใหญ่จะสมบูรณ์ได้อย่างไร ภาพที่ได้ก็จะออกมาไม่สวย บางทีภาพนั้นอาจจะหมดค่า หมดความหมายไปเลยก็เป็นได้

จากความหมายของ “การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” ที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปความหมายได้ดังนี้ “การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” หมายความว่า การจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสุนทรียภาพ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างสมเหตุสมผล และสามารถรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติวัฒนธรรมเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

2.3. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยในหลายอย่าง เช่น แรงจูงใจในการเดินทาง การท่องเที่ยว ประเภทของการคมนาคม (การเดินทาง) จำนวนนักท่องเที่ยว และลักษณะการใช้จ่าย ฯลฯ ซึ่งทำให้การท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 4 ชนิด ดังต่อไปนี้ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา 2542: 269-325)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่มุ่งเน้นการจัดการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ และกำลังเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เพราะถือว่าเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ ที่ก่อให้เกิดความสมดุลแห่งกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวและกระแสการสนับสนุนการส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้ก่อประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เพื่อประสานการท่องเที่ยวกับความพอใจในการเรียนรู้ และสัมผัสกับระบบนิเวศซึ่งแตกต่างกันอย่างชัดเจนกับความสนใจในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อันเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แม้ว่าจะมีความสัมพันธ์กันในเชิงพื้นที่ เว้นแต่ลักษณะวัฒนธรรมที่มีวิถีชีวิตแบบธรรมชาติเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาตินั้นๆ ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ก็ไม่ใช่งานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งหมด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวด้วย

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- 1 เพื่อมุ่งเน้นคุณค่าของธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มากกว่าเสริมแต่งสภาพทางธรรมชาติ และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
- 2 เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดูแลรักษาและคงไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
- 3 เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ หรือได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมโดยตรง อันจะเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและช่วยสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 4 เพื่อให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันสามารถเอื้อประโยชน์ให้ชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นให้ดีขึ้น

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่มุ่งเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและได้รับความรู้จากการศึกษาความเชื่อ ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ

เพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว อันเป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความสมดุลแห่งกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป ฉะนั้น จำเป็นต้องช่วยกันส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมก่อประโยชน์สูงสุดทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างยั่งยืน เนื่องจากประเทศไทยเป็นชาติที่มีสมบัติล้ำค่ามีความเจริญด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพกาล สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทยซึ่งแตกต่างจากชาติอื่น จึงเป็นสิ่งที่คนไทยควรเห็นคุณค่าและพยายามรักษาไว้ด้วยความรู้ มิให้สูญหายหรือเสื่อมโทรมไป ดังนั้น ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลายพอสรุปได้ดังนี้ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางของผู้คนหรือกลุ่มคนจากสถานที่อยู่ประจำไปยังท้องถิ่นอื่น เพื่อชื่นชมกับเอกลักษณ์ความงดงามทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนอื่นๆ ทั้งนี้ต้องมีความเคารพในวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน เพื่อก่อให้เกิดมิตรภาพ ความรู้ ความเข้าใจ ในวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อบุคคลและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมในชุมชนนั้น ในขณะเดียวกันชุมชนท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมก็ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวในด้านการสร้างรายได้ และการจ้างงาน อันเป็นผลซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1. เพื่อมุ่งเน้นคุณค่าของวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น
2. เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องดูแลรักษาให้คงไว้ถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณค่าของวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
3. เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจสูงสุด แต่ในขณะเดียวกันต้องเคารพในวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย
4. เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเพียงพอ พร้อมทั้งปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นให้ดีขึ้น

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism)

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากพื้นที่การเกษตรกรรมจะมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเอื้อให้เกิดบรรยากาศของความสดชื่นรื่นรมย์ยังเป็นที่รวมแห่งองค์ความรู้ เทคโนโลยี กระบวนการถ่ายทอด และภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนหรือชมพื้นที่เกษตรเพื่อสัมผัสธรรมชาติและวิถีชีวิตที่แตกต่าง นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดรายได้แก่เกษตรกรจากการขายผลผลิตและบริการนักท่องเที่ยว สำหรับประเทศไทยการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนับเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการนิยมนับมากขึ้น ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีประชากรของประเทศส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70

ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงควรสร้างโอกาสใช้การเกษตรให้เกิดประโยชน์กับการท่องเที่ยว โดยการจัดให้มีการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขึ้นทั่วภูมิภาคของประเทศไทย

ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้มีผู้รู้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไว้ดังนี้

ยุวดี นิรัตน์ตระกูล (2536, อ้างถึงในบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา 2548: 18) ได้กล่าวความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไว้ว่า หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่มีการนำฐานทรัพยากรทางการเกษตร อันเป็นกิจกรรมดั้งเดิมแห่งการดำรงชีพของมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว ซึ่งนอกเหนือจากการได้พักผ่อนคลายเครียดในชีวิตประจำวัน ยังนำมาซึ่งการเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม และตระหนักในคุณค่าของวิถีชีวิตชุมชน

ราไพ พรรณแก้วสุริยะ (2544, อ้างถึงในบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา 2548: 18) ได้กล่าวความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไว้ว่า หมายถึง “การเดินทางไปท่องเที่ยวยังพื้นที่การเกษตรกรรม เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ทั้งความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ บนพื้นฐานการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นๆ”

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544, อ้างถึงในบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา 2548: 20) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไว้ว่าหมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งความสนใจไปยังกิจกรรมการเกษตรหรือสภาพแวดล้อมทางการเกษตรเป็นหลัก และก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการได้รับความเพลิดเพลิน เกิดการพักผ่อนหย่อนใจ การสร้างเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง “การเดินทางไปท่องเที่ยวยังพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อชมการเกษตรที่ผสมผสานกลมกลืนกับธรรมชาติที่มีทัศนียภาพสวยงามในชนบท อันเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่ได้พบเห็น อีกทั้งยังเป็นแหล่งที่ให้ความรู้ด้านการเกษตรกรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ในชนบทที่สร้างความตื่นตาตื่นใจให้นักท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้เกษตรกรจากการจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรในขณะเดียวกันก็มีความรับผิดชอบต่อและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่เกษตรกรรม อันเป็นระบบนิเวศทางธรรมชาติอย่างหนึ่งที่เกษตรกรสามารถสร้างขึ้นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์ และจูงใจให้นักท่องเที่ยวอยากเห็น อยากเข้าชม อยากเข้าชมผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร”

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism)

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มที่ต้องการส่งเสริมสุขภาพ สามารถแบ่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพออกเป็น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางธรรมชาติและ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นจุดขายที่

สำคัญของการท่องเที่ยวผ่านระยะเวลา อันเป็นผลดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรม ทั้งนี้มีสถานที่พักผ่อนให้บริการ สำหรับประเทศไทยได้มีการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในรูปแบบใหม่ๆ ที่น่าสนใจและมีคุณภาพให้มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการ โดยการพัฒนามาตรฐานคุณภาพของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และระดับเข้าสู่มาตรฐานสากลและเสริมสร้างให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลกในอนาคต

จากความหมายของท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่กล่าวไว้ข้างต้น พอสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ที่ผสมผสานการเดินทางไปยังสถานที่พักผ่อนควบคู่ไปกับการรักษาและฟื้นฟูสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ โดยผ่านการบำบัดหรือปฏิบัติตามข้อกำหนด ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

1 เพื่อส่งเสริมสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งมีการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปในตัว โดยทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างถูกวิธี เช่น การนวด การอบสมุนไพร การฝึกการบริหารร่างกาย การฝึกสมาธิ การรับประทานอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ การใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

2 เพื่อรักษาและฟื้นฟูสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรง โดยทำกิจกรรมรักษาสุขภาพ เช่น การตรวจร่างกาย การรักษาโรค การทำฟัน การรักษาสุขภาพฟัน การผ่าตัดเสริมความงาม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา 2548: 269 - 325)

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

3.1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความคาดหวัง

ความคาดหวัง (Expectation) ที่สอดคล้องเกี่ยวกับความต้องการหรือความปรารถนาที่ผู้บริโภคคาดหวังว่าจะได้รับการบริการนั้นๆ (รัตน สุชนะนรินทร์ 2547: 12-13)

องค์ประกอบของความคาดหวัง (The Component of Customer Expectations) ได้แก่

3.1.1. บริการที่พึงประสงค์ (Desired Service) เป็นสิ่งที่ลูกค้าคาดหวังว่าจะได้รับหรือปรารถนาที่จะได้รับซึ่งระดับของความปรารถนานั้นขึ้นอยู่กับความต้องการส่วนบุคคล และความเชื่อของลูกค้าที่มีต่อบริการที่ได้รับ

3.1.2. บริการที่เพียงพอ (Adequate Service) เป็นระดับที่ต่ำสุดของการบริการที่ลูกค้าจะยอมรับได้โดยไม่เกิดความรู้สึกไม่พอใจ ซึ่งความคาดหวังระดับนี้เกิดจากการรับรู้ของผู้บริโภคต่อทางเลือกของผู้ให้บริการอื่นๆ

3.1.3 บริการที่คาดการณ์ (Predicted Service) เป็นระดับการให้บริการที่ลูกค้าคาดว่าจะได้รับจากผู้ให้บริการ ในขณะที่ลูกค้าพบปะกับผู้ให้บริการ การบริการที่คาดการณ์นี้มีผลกระทบโดยตรงต่อการกำหนดระดับการบริการที่พึงประสงค์

สุภักฎาณี สุขสำราญ (2544) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง สภาพการประเมินความสามารถของตนเองกับความตั้งใจในการทำงานสู่เป้าหมายที่ต้องการ หากบุคคลมีความสามารถสูง ตั้งใจสูงจะนำไปสู่ความสำเร็จของงานสูง ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลมีความสามารถต่ำ ไม่ตั้งใจ ก็จะนำไปสู่ความไม่สำเร็จในการทำงานตามที่หวังผล

รัชนิกร เศรษฐวิฑู (2528: 18) กล่าวว่า ความคาดหวังจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องผลประโยชน์สองประการคือ 1) ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ 2) ผลประโยชน์ทางสังคม

ดังนั้น ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นความคาดหวังต่อสภาพการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวพึงปรารถนา และได้จินตนาการไว้ก่อนได้สัมผัสจริงกับแหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเอง โดยการจินตนาการต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละบุคคลก็จะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับปัจจัยและส่วนบุคคลด้วย

สุณีย์ ธีรดากร (2542) กล่าวว่า ความคาดหวัง คือ ความคาดหวังว่าพฤติกรรมนั้นจะเป็นสาเหตุให้ไปถึงเป้าหมายที่ตั้งใจไว้แนวคิดในการอธิบายความคาดหวังของรอตเตอร์ (Rotter, อ้างถึงใน เสริมสกุล เสรีจกิจ 2547 : 58) แบ่งเป็น 2 ประการ คือ ความคาดหวังเฉพาะกับความคาดหวังทั่วไป ซึ่งความคาดหวังเฉพาะ (Specific Expectancies) สะท้อนให้เห็นประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งในอดีตกับความคาดหวังทั่วไป (Generalized Expectancies) ซึ่งเป็นผลรวมของประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกันหรือเกี่ยวข้องกัน ในขณะที่สันติชัย คำสมาน, อ้างถึงใน สุภักฎาณี สุขสำราญ 2544 : 16 ได้อธิบายความคาดหวังในลักษณะของการเป็นทฤษฎีช่วยตัดสินใจในการกระทำว่ามีข้อพิจารณาเกี่ยวกับความคาดหวัง 2 ประการ คือ พิจารณาเป้าหมายที่จะไปสู่สิ่งที่มีคุณค่ามากน้อยเพียงไร (Valance) และพิจารณาว่า สิ่งที่สามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดหมายได้เพียงไร (Expectancy) โดยทั้ง 2 ประการนี้มีความสัมพันธ์กัน และความคาดหวังในการทำงานสู่เป้าหมายนี้ ได้มีแนวคิดสำคัญตามทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal – Setting Theory) เสนอโดยเอ็ดวิน ล็อก (Edwin Locke, อ้างถึงใน สุภักฎาณี สุขสำราญ 2544 : 16) ที่เห็นว่า จิตใจของมนุษย์เรานั้น โดยธรรมชาติจะถูกกระตุ้นโดยเป้าหมาย

(Goal) ให้ต้องแสดงพฤติกรรมตามเป้าหมาย และความตั้งใจของคน เพื่อนำสู่การบรรลุเป้าหมายให้สำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจาก

1. มีความรู้สึกผูกพันตนเองกับเป้าหมายของการปฏิบัติงานที่ตั้งเอาไว้ และตนเองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายด้วย จึงยื่นหยัดที่จะกระทำงานบรรลุผลสำเร็จ
2. เป้าหมายที่มีความยากจะจูงใจให้คนทำงานได้ผลงานดีกว่าเป้าหมายง่าย
3. เป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจงย่อมจูงใจให้ทำมากกว่าเป้าหมายที่ไม่ชัดเจน
4. สิ่งจูงใจให้ทำงานจะไม่มีผลต่อเป้าหมายหากไม่ได้ผูกพันสิ่งจูงใจไว้กับเป้าหมายเมื่อศึกษารายละเอียดด้านองค์ประกอบความคาดหวังแล้ว แนคเลอร์ และ ลอว์เลอร์, อ้างถึงใน สังเวียน อ่อนแก้ว 2536 ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคาดหวังไว้ 3 ประการคือ

1. การคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น บุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไร จะขึ้นอยู่กับในใจเขามีการคาดหวังอย่างไรเกี่ยวกับผลที่ติดตามมา เช่น คนที่คาดหวังว่าถ้าเขามีการผลิตเพิ่มขึ้นเขาจะได้รับการยกย่อง เขาก็จะตัดสินใจทำงานหนักขึ้น แต่ถ้าเขาคาดหวังว่าแม้มีการผลิตเพิ่มขึ้น เขาก็จะไม่ได้ประโยชน์อะไรเพิ่มขึ้นเลย เขาก็จะไม่ทุ่มเทให้กับการทำงานเป็นพิเศษแต่อย่างใด

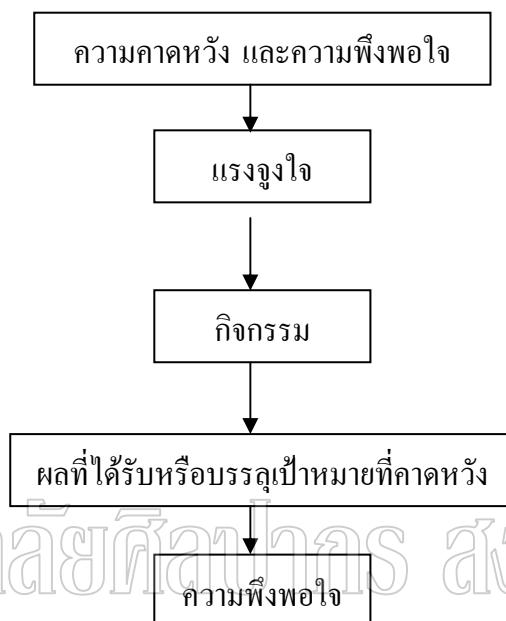
2. ความพอใจหรือคุณค่าของผลที่เกิดขึ้นที่เขาคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น ได้ก่อให้เกิดความพอใจหรือมีคุณค่าแก่เขาเพียงใด เช่น คนที่คาดหวังว่าถ้าเขาทำงานหนักขึ้น เขาจะได้ ค่าจ้างเพิ่มขึ้น ซึ่งจะสร้างความพอใจแก่เขามาก แต่ถ้าการทำงานหนักขึ้นทำให้เขาได้ค่ายกย่อง ชมเชยซึ่งไม่ใช่เงิน ก็จะทำให้เขามีความพอใจน้อย

3. ความคาดหวังเกี่ยวกับกำลังความพยายามกับผลการปฏิบัติงาน ความคาดหวังของบุคคลเกี่ยวกับความยุ่งยากในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้นว่าจะปฏิบัติงานดังกล่าวนี้หรือไม่

ลูแทนส์ (Luthans: 1992) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีความคาดหวังมีกำเนิดมาจากแนวความคิดเกี่ยวกับความคาดหวังในสาขาจิตวิทยาของเลวิน (Lawin) และ ทอลแมน (Tolman) จากแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเลือก และผลประโยชน์จากทฤษฎีด้านเศรษฐศาสตร์ โดยวรูม (Vroom) เป็นผู้พัฒนาขึ้นในปี ค.ศ. 1964 วรูมได้นำแนวคิดดังกล่าวนี้มาตั้งเป็นทฤษฎีความคาดหวังเพื่ออธิบายถึงการจูงใจในการทำงานโดยตรง และต่อมาทฤษฎีของวรูมก็ได้รับความนิยมในการนำมาศึกษาเกี่ยวกับการจูงใจในการวิจัยเป็นอันมาก

วรูม (Vroom: 1994) เสนอว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวัง (E) กับการสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ (I) และการรับรู้คุณค่า (V) จะทำให้เกิดแรงจูงใจที่แสดงการกระทำหรือปฏิบัติ

วิกเตอร์ เฮช วรูม (Victor H. Vroom 1970, อ้างในมัลลิกา เกื้อปัญญา: 2542) กล่าวถึงทฤษฎีความคาดหวังไว้ว่า การที่บุคคลจะกระทำการใดๆ ก็ตาม ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ ได้แก่ (1) ผลตอบแทนที่เขาได้รับ เหมาะสมกับบทบาทที่เขาครอบครองเพียงใด (2) ความพอใจหรือไม่พอใจต่อผลที่เขาได้รับ (3) เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่นแล้ว เขาเชื่อว่าเขาจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับผลอันนั้น (4) เขาย่อมมีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

แผนภูมิที่ 2 แสดงองค์ประกอบความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom) ได้รับการยอมรับว่าเป็นทฤษฎีที่อธิบายแบบของการจูงใจที่ดี ได้มีผู้นำทางการบริหารหลายคนนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี รูปแบบที่ วรูม เสนอขึ้นอย่างง่าย ๆ ในขั้นแรก ต่อมาได้มีผู้นำไปใช้ได้ถูกต้องแม่นยำ วรูม (Vroom) อธิบายเพิ่มเติมว่าแรงจูงใจ เป็นผลจากค่านิยมที่บุคคลหนึ่งเชื่อว่าการกระทำอย่างนั้นอย่างนี้แล้วจะได้ผลประการใดตามความสามารถคาดหวังได้เลย และผลที่ได้นั้นก็ตอบสนองความต้องการของอินทรีย์ในระดับหนึ่ง สรุปแล้วทฤษฎีการคาดหวังก็คือ แรงจูงใจที่เกิดจากบุคคลที่มีความต้องการหลายอย่างและเชื่อว่าถ้าดำเนินการวิธีนี้จะได้รับผลตอบแทนเช่นนั้น เมื่อเชื่อแล้วก็ตัดสินใจกระทำ ส่วนผลที่ได้รับนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความพอใจหรือไม่พอใจได้ แต่มีแรงจูงใจให้ทำงานตามความเชื่อว่าจะเป็นอย่างที่คาดหวังไว้

แนคเลอร์ และ ลอร์เลอร์ (อ้างถึงใน สังเวียน อ่อนแก้ว: 2536) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคาดหวังไว้ 3 ประการ คือ

ประการแรก การคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น บุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไรขึ้นอยู่กับในใจเขามีความคาดหวังอย่างไรเกี่ยวกับผลที่ติดตามมา เช่น คนที่คาดหวังว่าถ้าเขามีการผลิตเพิ่มขึ้น เขาจะได้รับการยกย่อง เขาจะตัดสินใจทำงานหนักขึ้น แต่ถ้าคาดหวังว่าแม้มีการผลิตเพิ่มขึ้น เขาจะไม่ได้รับประโยชน์อะไรเพิ่มขึ้น เขาจะไม่ทุ่มเทให้กับงานเป็นพิเศษแต่อย่างไร

ประการที่สอง ความพอใจหรือคุณค่าของผลที่เกิดขึ้น ผลที่เขาคาดหวังไว้ว่าจะเกิดขึ้นนั้น ได้ก่อให้เกิดความพอใจหรือมีคุณค่าแก่เขาเพียงใด เช่น คนที่คาดหวังว่าถ้าเขาทำงานหนักขึ้น เขาจะได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น ซึ่งจะสร้างความพอใจแก่เขามาก แต่ถ้าการทำงานหนักขึ้นทำให้เขาได้การยกย่อง ชมเชย ซึ่งไม่ใช่เงินก็จะทำให้เขามีความพอใจน้อย

ประการที่สาม ความคาดหวังเกี่ยวกับกำลังความพยายามกับผลการปฏิบัติงาน ความคาดหวังของบุคคลเกี่ยวกับความยุ่งยากในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้นว่าจะปฏิบัติดังกล่าวหรือไม่

จากแนวความคิดของทฤษฎีความคาดหวังนี้ เป็นการอธิบายพฤติกรรมในเทอมของเป้าหมายของบุคคล การเลือก และความคาดหวังเกี่ยวกับการประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า บุคคลต้องรู้ตนเองว่าได้รับสิ่งใดจากการปฏิบัติงาน ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบที่ส่งผลร่วมกันต่อแรงจูงใจในการทำงานของบุคคล มี 3 องค์ประกอบ คือ การรับรู้คุณค่า (valence) ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ (instrumentality) และความคาดหวัง (expectancy) ดังนั้นทฤษฎีนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทฤษฎีวีไออี (VIE Theory) องค์ประกอบทั้ง 3 มีดังนี้

1. การรับรู้คุณค่า (Valence: V) หมายถึง ความเข้าใจหรือการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับคุณค่าของผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับตามปริมาณความชอบ ไม่ชอบ และปริมาณความต้องการ-ไม่ต้องการ ที่มีต่อผลตอบแทนนั้นๆ หรือตามภาวะที่เป็นจริง ดังนั้น การรับรู้คุณค่า จึงเป็นสิ่งที่เกิดจากการพิจารณาผลตอบแทนของบุคคล ผลตอบแทนที่จะมีคุณค่าในทางบวกสำหรับบุคคลที่ต้องการ เช่น การสนับสนุนจะมีค่าในทางบวกสำหรับบุคคลที่ต้องการได้รับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ (Instrumentality: I) หมายถึง ความเชื่อหรือความเข้าใจของบุคคลเกี่ยวกับโอกาสความเป็นไปได้ที่ผลตอบแทน หรือผลสำเร็จของงาน หรือรางวัล เช่น บุคคลที่เข้าใจว่าเขาจะได้รับเงินเพิ่มขึ้น หรือได้รับสิทธิพิเศษ ถ้าหากเขามีผลผลิตสูงซึ่งได้มาจากการพยายามทำงานหนัก ผลผลิตจึงมีคุณค่า

3. ความคาดหวัง (Expectancy: E) หมายถึง ความเชื่อและความเข้าใจของบุคคลเกี่ยวกับโอกาสของความเป็นไปได้ที่ความพยายามในการปฏิบัติงานจะส่งผลต่อระดับความสำเร็จของงาน เช่น การที่บุคคลเชื่อว่าการที่เขาทำงานหนักแล้วจะทำให้ผลผลิตสูงด้วย เขาจะมีความคาดหวังอย่าง

สูงว่าการทำงานหนักทำให้มีผลผลิตสูงขึ้น แต่หากว่าเขาเชื่อว่าการทำงานหนักขึ้น ไม่ได้ทำให้ผลผลิตสูงขึ้น กล่าวคือ ความพยายามในการปฏิบัติงานไม่มีผลต่อผลผลิต เขาก็จะมีความคาดหวังต่ำ หรือไม่มีความคาดหวังเลยว่าการทำงานหนักจะทำให้ผลผลิตสูงขึ้น นั่นคือความพยายาม

ความคาดหวังของบุคคล จึงเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้บุคคลนั้นพยายามที่จะทำในสิ่งที่จะทำให้ตนเองได้รับความสมหวังตามความคาดหวัง จึงเปรียบเสมือนความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองมนุษย์ต้องการที่จะตอบสนองความคาดหวังของตนเอง

จากความหมายความคาดหวังที่ได้กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวย่อมมีความคาดหวังต่อการจัดสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ที่พึงปรารถนาและจินตนาการไว้ ก่อนที่จะได้สัมผัสจริงกับแหล่งท่องเที่ยวจริงๆ ด้วยตนเอง และความคิดฝันจินตนาการซึ่งเป็นความคาดหวังต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละบุคคลนั้น ก็ย่อมแตกต่างกันออกไปทั้งสิ้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์และปัจจัยส่วนบุคคลด้วย

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction)

ความพึงพอใจ เป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลใดมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตได้จากการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้วัดได้โดยทางอ้อม โดยการวัดของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง จึงสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2535 ได้ให้ความหมายคำว่า “พึง” เป็นคำช่วยกริยาอื่น หมายความว่า “ควร” เช่น พึงใจ หมายความว่า พอใจ ชอบใจ และคำว่า “พอ” หมายความว่า เท่าที่ต้องการ เต็มความต้องการ ถูกชอบ เมื่อนำคำสองคำมาผสมผสานกัน คือ “พึงพอใจ” จึงหมายถึง ชอบใจถูกต้องตามต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ Wolman (1973) ที่กล่าวถึงความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกที่ได้รับความสำเร็จตามมุ่งหวังและความต้องการจากการศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ สามารถรวบรวมได้ดังนี้

ทฤษฎีความพึงพอใจ

คาร์เตอร์ กอร์ด (Cater Gord: 1973) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความพึงพอใจ ไว้ว่าเป็นความพึงพอใจที่เกิดจากความสนใจและทัศนคติต่อบุคคลที่มีคุณภาพและลักษณะสภาพของกิจกรรม

เชลล์เลย์ (Shelley, อ้างถึงใน กุณฑลทิพย์ มาลากุล: 2526) สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่ว่าด้วยความรู้มี 2 แบบของมนุษย์ คือความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ

ความรู้สึกทางบวก คือ ความรู้สึกอาจจะเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้จะ เป็นความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และ ความรู้สึกนี้ก็้เป็นผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ

ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุข มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพอใจ โดยความพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อ ระบบพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ ความพอใจ สามารถแสดงออกมาในรูปของ ความรู้สึกทางบวกแบบต่างๆ ได้ และความรู้สึกทางบวกนี้ยังเป็นตัวช่วยให้เกิดความพอใจเพิ่มขึ้น อีกด้วย

นิวแมน (Newman, อ้างถึงใน กุณฑลทิพย์ มาลากุล: 2526) เสนอแนวคิดในเรื่อง แนวคิดการเกิดขึ้นของความพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพไว้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สามารถศึกษาได้ชัดเจน เมื่อ แยกออกเป็นการตอบรับ (Responds) และปฏิกิริยา (Reaction) ของมนุษย์ต่อสภาพแวดล้อมทาง กายภาพปฏิกิริยาต่อสภาพแวดล้อม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางชีวภาคหรือสรีระ ซึ่งสามารถวัด ได้ง่าย เช่นการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเต้นของหัวใจ อุณหภูมิของร่างกาย ฯลฯ ในขณะที่การ ตอบรับ หมายถึง การรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งรวมเรียกว่า การตอบรับทางสังคม จิตวิทยาและพฤติกรรม (Social-Psychological and Behavioral Response) ปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิด การยอมรับในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ (1) ลักษณะของบุคคลที่ตอบรับสภาพแวดล้อม (2) ลักษณะของสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ทำให้เกิดการยอมรับ (3) การรับรู้ของบุคคล (4) การ ประเมินสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น (5) ความพอใจในสภาพแวดล้อม (6) พฤติกรรมของบุคคล เนื่องมาจากสภาพแวดล้อม ปัจจัย 2 ปัจจัย ปัจจัยแรก เป็นสิ่งที่ป้อนเข้าระบบ โดยลักษณะของ บุคคลรวมถึงปัจจัยต่างๆ ด้านประชากรศาสตร์ พื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ และรูปแบบวงจรชีวิต ส่วนปัจจัย 4 กลุ่มหลังเป็นผลที่ส่งออกมาจากระบบ การที่บุคคลจะรับสภาพแวดล้อมใดๆ ขึ้นอยู่กับ ลักษณะทางกายภาพและมาตรฐานของบุคคลนั้น การประเมินความพอใจในกายภาพของบุคคลเกิด ตามมาจากการรับรู้ พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลนั้นมีความพอใจต่อสภาพแวดล้อมทาง กายภาพนั้นหรือไม่

แอปเปิล ไวท์ (Apple white: 1956: 6) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็น ความสุขความสบายที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นความสุขความสบายที่เกิดจากการ เข้าร่วม ได้รู้ได้เห็นในกิจกรรมนั้นๆ

คอตเลอร์ (Kotler 1997: 40) กล่าวถึงระดับความพึงพอใจของลูกค้าว่าระดับความพึงพอใจจะมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างระหว่างผลงานที่รับรู้กับความคาดหวัง ซึ่งลูกค้าสามารถรับรู้ถึงระดับความพึงพอใจ 3 ระดับดังนี้

1. ถ้าผลงานที่รับรู้ต่ำกว่าความคาดหวังลูกค้าจะเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจ
2. ถ้าผลงานที่รับรู้เท่ากับความคาดหวังลูกค้าจะเกิดความรู้สึกพึงพอใจ
3. ถ้าผลงานที่รับรู้เท่ากับสูงกว่าความคาดหวังลูกค้าจะเกิดความรู้สึกพึงพอใจอย่างมากหรือยินดี

Redney Arlyn Wickstrom (ริดนี อาร์ท วิคสตรอม, อ้างในอรรถกิจ กรณ์ทอง 2535: 28) กล่าวไว้ว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความพึงพอใจ คือ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ในการร่วมหรือรับทราบกิจกรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

วิลลิสท์ หารยางกุล (2526: 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นการให้ค่าความรู้สึกของเราที่ต้องสัมผัสกับโลกทัศน์เกี่ยวกับความหมายของการจัดการสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการจัดการสภาพแวดล้อมจะแตกต่างกัน เช่น ความรู้สึก ดี-เลว พอใจ-ไม่พอใจ สนใจ-ไม่สนใจ เป็นต้น

การวัดความพึงพอใจ

ภนิกา ชัยปัญญา (2542: 29) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจ สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้หลายลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจสอบถามความพอใจในด้านที่ต่างๆ

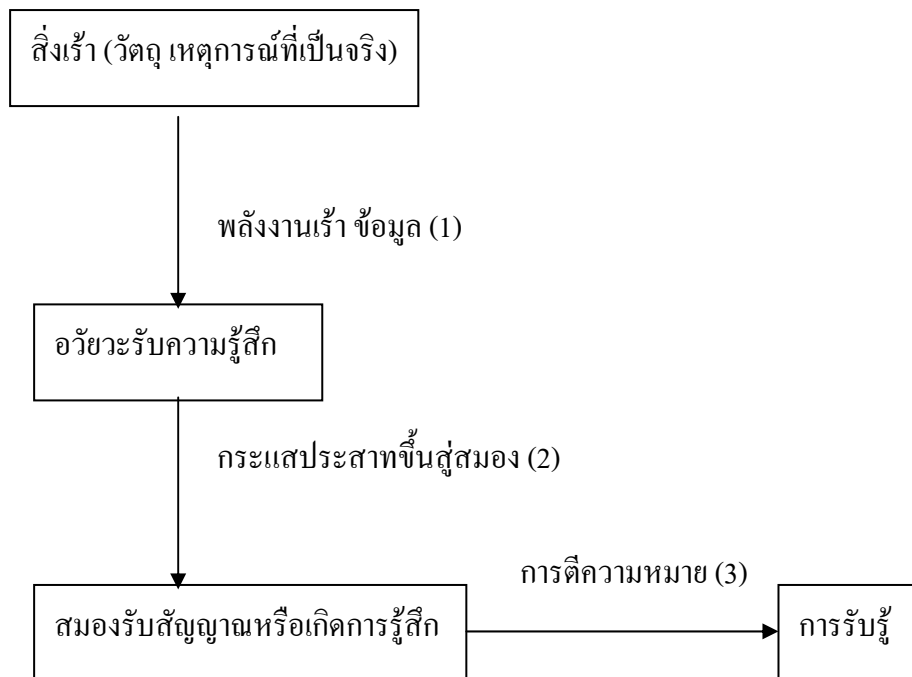
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรงต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยา ท่าทาง ซึ่งวิธีนี้ต้องอาศัยการสังเกตอย่างจริงจังและมีแบบแผน จากความหมายของความพึงพอใจที่ได้กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของบุคคลเป็นความรู้สึกที่บุคคลนั้นได้รับตามความมุ่งหวัง หรือที่คาดหวังไว้ ดังนั้น ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ย่อมเป็นความรู้สึกในทางที่ดีที่ชื่นชอบพอใจ หรือประทับใจ ที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการไปสัมผัสจริงด้วยตนเองกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวแต่ละบุคคล ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ก็ย่อมแตกต่างกันออกไปทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความคาดหวังที่มีต่อเรื่องนั้นว่ามีมากน้อยเพียงใด

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้ (Perception) คือ ใน โลกมนุษย์ที่เราอยู่เต็มไปด้วย คน สัตว์ พืช วัตถุ และ เหตุการณ์ต่างๆ การรับรู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา จึงเปรียบเสมือนการมองผ่านกล้องที่เกิดภาพที่มี สีตันและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แต่กล้องนี้ก็ยังไม่สามารถช่วยให้เราเห็นสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ ทั้งหมด จะเห็นเฉพาะด้านที่เราหันกล้องไปเท่านั้น มนุษย์มีอวัยวะพิเศษที่ทำหน้าที่เหมือนกล้อง ทำให้เรารับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวเรา เรียกว่า อวัยวะรับความรู้สึก (Sense organ) มีหน้าที่คอยรับข้อมูล อันได้แก่สิ่งเร้า และแปรเป็นกระแสประสาทเข้าสู่สมอง

อวัยวะรับความรู้สึกมีหน้าที่รับความรู้สึกที่อยู่รอบตัวเรา ส่งผ่านเส้นประสาทเข้าสู่ สมอง ข้อมูลจะอยู่ในรูปของพลังงานต่างๆ เช่น ความร้อน แสง เสียง ฯลฯ อวัยวะรับความรู้สึกแต่ละชนิดจะรับพลังงานได้เฉพาะ เช่น ตารับได้เฉพาะแสง หูรับเฉพาะเสียง ผิวหนังรับเฉพาะอุณหภูมิ สัมผัส ฯลฯ ข้อมูลจะเร้าอวัยวะความรู้สึกให้แปรพลังงานเหล่านี้เป็นกระแสประสาทเดินทางเข้าสู่ สมอง จะเกิดการรู้สึก เช่น มองเห็น ได้ยิน นั่นคือการรับรู้ถ้าไม่มีอวัยวะรับความรู้สึกจะเกิดการรับรู้ ไม่ได้ และถ้ามีอวัยวะรับความรู้สึก แต่ไม่มีการตีความออกมาก็ไม่เกิดการรับรู้ขึ้น การที่เราจะบอก ว่าสิ่งที่เห็นคือ เด็กนักเรียน เสียงดังเช่นนี้คือ เครื่องบิน จะต้องมีประสบการณ์รู้จักสิ่งเหล่านั้นมาก่อน ต้องรู้ว่าเด็กที่แต่งกายแบบนี้ คือกระเป๋าสีหรือสะพายเป้ คือ เด็กนักเรียน เสียงที่ดังก็ก้องอยู่บนฟ้า คือเสียงเครื่องบิน การตีความสิ่งที่เรารู้สึกจะต้องอาศัยประสบการณ์ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น คนเราเวลาที่โกรธมักจะไมเกรงกลัวอะไรทั้งสิ้น ทำให้เราทำอะไรโดย ปราศจากการยั้งคิดและเหตุผล ทั้งนี้เพราะการรับรู้ของเราตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของความโกรธ ทำให้การรับรู้ผิดไปจากความเป็นจริง การตีความนอกจากนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ อารมณ์แล้วยัง ขึ้นกับปัจจัยอื่นๆ อีก เช่น การเรียนรู้ แรงจูงใจ เจตคติ ฯลฯ นั่นคือมีปัจจัยทางจิตวิทยาเข้ามา เกี่ยวข้อง ขบวนการรับรู้อาจแสดงด้วยแผนภูมิที่ 3 ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 แสดงกระบวนการรับรู้

การศึกษาการรู้สึก คือ การศึกษาขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ในแผนภูมินั้นคือ ศึกษาเรื่องของพลังงานสิ่งเร้า ได้แก่ แสง เสียง กลิ่น รส การสัมผัสและอุณหภูมิ ศึกษาโครงสร้างของอวัยวะรับความรู้สึก ได้แก่ โครงสร้างนัยน์ตา โครงสร้างของหู โครงสร้างของจมูก โครงสร้างของลิ้น และโครงสร้างของผิวหนัง ศึกษาระบบประสาทจากอวัยวะรับความรู้สึกขึ้นสู่สมอง ส่วนการศึกษาการรับรู้ คือการศึกษาขั้นที่ (1) ขั้นที่ (2) และขั้นที่ (3) ในแผนภูมินั้นคือ ศึกษาขบวนการรู้สึกและการตีความสิ่งที่ได้จากการรู้สึก การตีความสิ่งที่ได้จากการรู้สึกไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรงไปตรงมาหรือมีลักษณะเหมือนสิ่งเร้าทุกประการเช่นเดียวกับการลอกเลียนแบบ มีการลวง การบิดเบือน และการผิดพลาด เป็นต้น (รัจรี นพเขตและคณะ 2547: 157 - 158)

กระบวนการรับรู้รับรู้นั้นเกี่ยวพันกันกับพฤติกรรมและอุปนิสัยหรือบุคลิกภาพ ตัวอย่างเช่น บุคคลที่ปกติเป็นคนเข้มแข็ง เวลารับรู้ข่าวสารที่ดีหรือไม่ดีเกี่ยวกับตนหรือคนที่ตนรักชอบ ก็จะเกิดพฤติกรรมที่สงบและจัดการกับข่าวสารและเหตุการณ์ที่รับรู้ด้วยสติปัญญาได้ดีกว่าในทางตรงกันข้าม บุคคลที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอ เวลาเจอเหตุการณ์ที่รุนแรงไม่ว่าจะแรงทางดีหรือไม่ดี ก็จะรับรู้และจัดการกับเหตุการณ์ไม่ได้ดีเท่าที่ควร อาจจะร้องไห้ มือสั่น ตัวสั่นจนทำอะไรไม่ถูก และการรับรู้ก็อาจจะถูกตีความผิดเพี้ยนไป นี่คือการสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และพฤติกรรมในกระบวนการรับรู้ ดังนั้น กระบวนการรับรู้เกี่ยวกับบุคคลคือ สิ่งที่เรารับรู้เกี่ยวกับบุคคลหนึ่ง หมายถึง การรวบรวมคุณลักษณะต่างๆ ของบุคคลจนกลายเป็นภาพที่เรารับรู้ โดยที่บุคลิกภาพของผู้รับรู้อาจจะเข้ามามีส่วนกำหนดเจตคติและพฤติกรรมหลังการรับรู้ นี่เป็นเพียงส่วน

เดียวของการรับรู้ แท้ที่จริงแล้วกระบวนการรับรู้เกี่ยวกับบุคคลเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมาก ทั้งนี้ นอกจากจะเกี่ยวกับบุคคลแล้วยังเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะว่าบางครั้ง เราอาจเจอพฤติกรรมที่ผิดคาด ด้วยเหตุที่ว่า มีตัวแปรของสิ่งแวดล้อมเข้ามาแทรกในกระบวนการตัดสินใจหลังการรับรู้ ดังนั้นบุคลิกภาพหรืออุปนิสัยอื่นๆ จึงยังไม่เพียงพอที่จะทำนายหรืออธิบายพฤติกรรมของคน คนที่ตัดสินใจทำสิ่งที่ไม่อยากทำนั้นมีไม่น้อยเลยทีเดียว คนที่ถูกสภาวะแวดล้อมกดดันต้องทำในสิ่งที่ไม่ได้ตั้งใจก็มีมาก (นพมาศ ชีวเวคิน: 2542)

การรับรู้เป็นกระบวนการที่มนุษย์จะเข้าใจสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งที่ปรากฏกับประสาทสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งของเรา การรับรู้เป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการ แรงจูงใจ และการกระทำในทางพฤติกรรมต่างๆ ให้เกิดขึ้น ทั้งนี้การรับรู้ก็ได้มีให้ความหมายของการรับรู้ไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

ชิตาภา สุขพลำ (2548) ได้ให้ความหมายการรับรู้ว่าเป็นกระบวนการในการรับประมวลผล และตีความ ซึ่งเป็นอาการตอบสนอง (Response) ต่อสิ่งเร้า (Stimulus) ที่อยู่รอบตัว เพื่อประเมินค่าตัดสินใจและแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการรับรู้เป็นเรื่องของเจตบุคคล การรับรู้จะเป็นแนวกำหนดพฤติกรรมในการสื่อสารระหว่างกันของบุคคล

ยุดา รักไทย และคณะ (2543) กล่าวถึงการรับรู้ว่า เราจะไม่สามารถช่วยให้อีกฝ่ายรับมือกับความจริง โดยเฉพาะความจริงที่น่าฟังได้ ถ้าเราไม่แสดงออกถึงการรับรู้ในความรู้สึกของเขาและผลกระทบที่เขาได้รับ การรับรู้ของเรานั้นจะช่วยลดความรุนแรงของผลกระทบจากคำพูดของเราได้

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548) กล่าวว่า การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลมีการเลือกสรร (Select) จัดระเบียบ (Organize) และตีความ (Interpret) เกี่ยวกับสิ่งกระตุ้น (Stimulus) หรือข้อมูลที่ได้รับ โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ (1) ได้เห็น (Sight) (2) ได้ยิน (Hearing) (3) ได้กลิ่น (Smell) (4) ได้ลิ้มรส (Taste) (5) ได้สัมผัส (Touch) หรือเป็นกระบวนการซึ่งบุคคลจัดระเบียบและตีความสิ่งที่สัมผัสเพื่อให้ความหมายของสภาพแวดล้อม

สุพัฒนา ชาติบัญชาชัย (มปป.) กล่าวถึงการรับรู้ (Perception) ว่าเราสามารถรับรู้ได้ โดยเริ่มจากประสาทสัมผัส (Sensation) ต่างๆ ได้แก่ การสัมผัส การได้ยิน การมองเห็น ได้กลิ่น ลิ้มรส บางคนมีข้อจำกัดของการรับความรู้สึก เช่น สายตาสั้น สายตาวาว หูตึง จมูกไม่สามารถรับกลิ่นจาง กลิ่นอ่อน ต้องมีกลิ่นแรงๆ บางคนคุ้นเคยกับบางกลิ่นจนเคยชิน นั่นคือ ประสาทสัมผัสในการรับกลิ่นปรับตัวจนไม่รู้สึกรู้สึกว่ามีกลิ่นที่แปลกไปแต่อย่างใด เช่น ไม่ได้กลิ่นตัวของตนเอง โดยปกติมนุษย์เราจะรับรู้สิ่งหนึ่งด้วยประสาทสัมผัสหลายอย่างพร้อมๆ กันได้ดีกว่าวิธีเดียวกัน เช่นการชมภาพยนตร์ ที่มีเสียงและภาพประกอบ จะจำได้ดีกว่ามีแต่ภาพ แต่ไม่มีเสียง

เราสามารถจดจำอาหาร เมื่อได้ชิมพร้อมกันกับได้ดมกลิ่นมากกว่าการดูสภาพของอาหาร เช่นเดียวกับกับการเรียนรู้ ถ้าเห็นของจริงมีการทำให้เห็นทดลองทำด้วยตนเอง ย่อมเกิดความเข้าใจได้ดีกว่าฟังด้วยหู หรืออ่านจากหนังสือเพียงอย่างเดียว

มนูญ ตนะวัฒนา (2531: 18) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่าเน้นกระบวนการซึ่งสมองตีความหมายหรือแปลความหมายของข้อมูลที่ได้รับจากการสัมผัสของร่างกายกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้า ทำให้ทราบว่าสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมที่เราสัมผัสนั้นเป็นอะไร มีความหมายอะไร มีลักษณะอย่างไร ดังนั้น การที่คนเราจะรับรู้สิ่งเร้าที่มาสัมผัสได้นั้น จำต้องอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมานั้นเครื่องช่วยในการตีความหมายหรือแปลความ

สุปราณี สนธิรัตน์ และคณะ (2534: 12) ได้กล่าวว่า การรับรู้ (Perception) หมายถึง การมีความรอบรู้ (Awareness) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าภายนอกที่ประสบเป็นประจำ เช่น วัตถุ สถานการณ์ต่างๆ ความสัมพันธ์ต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจากสิ่งเร้าดังกล่าวมาเร้าประสาทความรู้สึกลึก

จำเนียร ช่วงโชติ (2525: 2-3) ได้สรุปความหมายของการรับรู้ว่าเป็นการแปลหรือตีความของการสัมผัสที่ได้รับออกเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายหรือเป็นที่รู้จักเข้าใจ ซึ่งการแปลหรือตีความนี้จำเป็นที่อินทรีย์ต้องใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม ถ้าไม่มีความรู้เดิมหรือประสบการณ์ก็ไม่เป็นการรับรู้ เป็นเพียงแต่การสัมผัสเท่านั้น ดังนั้นกระบวนการรับรู้จะต้องประกอบด้วย การสัมผัสหรืออาการสัมผัสชนิดและธรรมชาติของสิ่งเร้า การแปลความหมายอาการสัมผัสแล้ว การใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม

นอกจากนี้การรับรู้หรือการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กัน เป็นสิ่งที่เกิดควบคู่กันไปคือ มีการรับรู้ก่อนแล้วจึงเกิดการเรียนรู้หรือเพราะมีการเรียนแล้ว จึงทำให้เกิดการรับรู้และรวดเร็วขึ้น และการรับรู้จะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้เกิดจากองค์ประกอบ 2 ประการ คือสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคลนั้น เช่น คุณสมบัติของรับรู้ คุณค่า ความสนใจและประสบการณ์ และสิ่งที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลอันได้แก่ สังคม ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดให้มีการรับรู้ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ การรับรู้เป็นการแปลหรือตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกมาเป็นหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายโดยใช้ประสบการณ์เดิม หากคนเราไม่มีความรู้เดิมหรือสิ่งเร้าที่เรานั้นๆ ไปก็จะไม่มีการรับรู้สิ่งนั้นๆ จะไม่มีการสัมผัสกับสิ่งเร้านั้นๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534: 76) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ว่าการรับรู้คือ ความสัมพันธ์ที่มีความหมาย การรับรู้เป็นกระบวนการแห่งการแปลความหมายจากการสัมผัสที่ได้รับ ออกเป็นหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย คนเราต้องใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมที่มีมาก่อนจึงจะเกิดการรับรู้ดังนั้น การรับรู้จึงเป็นกระบวนการที่เกิดแทรกกระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง

ตัวแปรที่มีต่อการรับรู้

1. ตัวแปรความต้องการและแรงจูงใจ (Need and Motivation Factor) เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้อีกประการหนึ่ง คือความต้องการและแรงจูงใจ คนเรามักจะเลือกให้ความสำคัญต่อสิ่งเร้าที่เกี่ยวกับแรงจูงใจหรือความต้องการของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสิ่งที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ตัวแปรประสบการณ์เดิม (Early Experience) เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการตีความหมายของสิ่งที่เรารับรู้ คือ ประสบการณ์เดิมและสิ่งเร้าที่เราสนใจอิทธิพลต่างๆ ที่มีต่อการรับรู้ (จำเนียร ช่วงโชติ: 2525)

จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

1. คุณสมบัติภายในจิตใจของผู้รับรู้ ได้แก่ ความสนใจ ความต้องการ ทักษะและ ความใส่ใจ เป็นต้น

2. คุณสมบัติของสิ่งเร้าภายนอกที่มีต่อความสนใจ คุณสมบัติของสิ่งเร้าภายนอกที่สำคัญมาก คือ

2.1 การเปลี่ยนแปลงสิ่งเร้า (Change of Stimulus) สิ่งเร้าที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบทันทีทันใดหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อดึงดูดความสนใจมากกว่าสิ่งเร้าที่อยู่กับที่ เช่น ภาพยนตร์

2.2 ขนาดของสิ่งเร้า (Size of Stimulus) วัตถุขนาดใหญ่หรือเล็กกว่าวัตถุธรรมดา ย่อมดึงดูดความสนใจได้มากกว่า เช่น ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่

2.3 ความเคลื่อนไหวของสิ่งเร้า (Movement of Stimulus) สิ่งเร้าที่มีการเคลื่อนไหว ย่อมดึงดูดความสนใจของผู้รับมากกว่าสิ่งเร้าที่อยู่กับที่ เช่น ไฟวิ่งตามป้ายชื่อห้าง

2.4 การเกิดซ้ำๆกันของสิ่งเร้า (Repetition of Stimulus) สิ่งเร้าที่เกิดซ้ำๆ และบ่อยๆ ย่อมทำให้ผู้รับจดจำและสนใจต่อสิ่งเร้านั้น เช่น การโฆษณาทางวิทยุ โทรทัศน์

เสรี วงษ์มณฑา (2549) กล่าวว่า “การรับรู้เป็นกระบวนการตีความข่าวสารเพื่อให้เกิดเป็นความเข้าใจ” การรับรู้เป็นกระบวนการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับข่าวสาร ในการแปลข่าวสารและนำไปใช้ในแต่ละบุคคล ทั้งนี้บุคคลสองคนอาจเปิดรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์เดียวกัน ในสถานการณ์เดียวกัน แต่มีพฤติกรรมการตอบสนองที่แตกต่างกันได้ เพราะแต่ละบุคคลมีกระบวนการทางด้านบริบท (Context) ทางสังคมแตกต่างกัน อีกทั้งยังแตกต่างกันไปในเรื่องของรับรู้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งเร้าที่มาในรูปแบบของข่าวสารเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าภายนอกกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว

จากความหมายของการรับรู้ที่ได้กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการในการแปลความหมายที่เกิดขึ้นภายหลังร่างกายเกิดการรับสัมผัสจากสิ่งเร้าทั้งหลาย

ในการแปลความหมายของสมองจะถูกต้อง ละเอียด และชัดเจนมากขึ้นเพียงใด จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ความรู้ที่สะสมไว้ ความจำ ความเชื่อ ทักษะคิด และค่านิยมซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

6. ข้อมูลจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี

กาญจนบุรี หนึ่งในภาคตะวันตกอันอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวและเรื่องราวในอดีตที่น่าสนใจมากมาย ด้วยเป็นเมืองแห่งธรรมชาติแมกไม้ สายธาร น้ำตก ตลอดจนศิลปกรรมโบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่แฝงด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ สิ่งเหล่านี้ล้วนชวนใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสเก็บเกี่ยวประสบการณ์ความประทับใจให้เต็มอิ่มกับวันพักผ่อน และนั่นคือความรู้สึกของทุกคนที่ได้มาเยือน “เมืองทอง...กาญจนบุรี” ซึ่งตรงกับคำขวัญของเมืองกาญจนบุรีคือ “แคว้นโบราณ ด่านเจดีย์ มณีเมืองกาญจน์ สะพานข้ามแม่น้ำแคว แหล่งแร่ น้ำตก” (สยาม เล่าเจริญ 2546: 6)

ทั้งนี้ เมืองกาญจนบุรีได้แบ่งการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ คือ อำเภอเมืองฯ อำเภอป่าพลอย อำเภอเลาขวัญ อำเภอพนมทวน อำเภอไทรโยค อำเภอสังขละบุรี อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง อำเภอทองผาภูมิ อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอหนองปรือ และอำเภอห้วยกระเจา มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมืองกาญจนบุรี 1 แห่ง เทศบาลตำบล 26 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 95 แห่ง มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดตากและสหภาพพม่า
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ สหภาพพม่า

แผนภาพที่ 1 แสดงแผนที่จังหวัดกาญจนบุรี

ข้อมูลการปกครอง กาญจนบุรีมีประชากร จำนวน 800,513 คน แยกเป็นจำนวนประชากรในเขตเทศบาล จำนวน 161,593 คน ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 638,920 คน

หน่วยงานภาครัฐ หลังจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ได้มีผลบังคับใช้ จังหวัดกาญจนบุรีมีการเปลี่ยนแปลงภาครัฐ คือ ส่วนกลางจากเดิม 70 หน่วยงาน ปัจจุบันมีจำนวน 72 หน่วยงาน ส่วนภูมิภาค จากเดิม มีจำนวน 35 หน่วยงาน ปัจจุบันมีจำนวน 30 หน่วยงาน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรีในปี 2543 มีผลิตภัณฑ์มวลรวม 44,380 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ย 63,219 บาท/คน/ปี เป็นอันดับที่ 15 ของภาคกลาง และอันดับที่ 20 ของประเทศ

รายได้เฉลี่ย/คน จากการสำรวจข้อมูล ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2545 ของจังหวัดกาญจนบุรีพบว่า ประชากรมีรายได้โดยเฉลี่ยต่อคนต่อปี 21,398 บาท

การเกษตรกรรม จังหวัดกาญจนบุรีมีพื้นที่การเกษตรจำนวน 2,344,085 ไร่ (20%) เป็นที่นา 453,445 ไร่ (3.72%) พืชไร่ 1,164,424 ไร่ (9.56%) ส่วนที่เหลือได้แก่ ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชผักต่างๆ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดในบ่อ มีจำนวน 10,537 ไร่ ในกระชัง 3,165 ตารางเมตร ที่เลี้ยงปลุสัสต์ 15,179 ไร่ คราวเรือนทั้งหมด 230,010 คราวเรือน เป็นคราวเรือนเกษตรจำนวน 68,204

ครัวเรือนหรือร้อยละ 29.65 ของครัวเรือนทั้งหมด อำเภอที่มีครัวเรือนมากที่สุดคือ อำเภอท่าม่วง จำนวน 10,434 ครัวเรือน อำเภอที่น้อยที่สุดคือ อำเภอสังขละบุรี จำนวน 881 ครัวเรือน

การอุตสาหกรรม มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด 1,256 โรง 21 ประเภท ยอดเงินลงทุนทั้งหมด 38,717,230,497.00 บาท (เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2545) จำนวนคนงาน 23,217 คน

ป่าไม้ คือทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดมีพื้นที่ประมาณ 7 ล้านไร่ หรือ 60% ของพื้นที่ทั้งหมด ที่มีชื่อเสียงได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร เป็นป่าผืนใหญ่ที่สุดของประเทศไทยซึ่งเชื่อมต่อกับผืนป่าจังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดตากมีพื้นที่ทั้งหมด 2,279,500 ไร่ อยู่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี ในพื้นที่อำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังขละบุรี จำนวน 1,470,000 ไร่

ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษามีสถานศึกษา 530 แห่ง ที่สำคัญได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดลจังหวัดกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี วิทยาลัย โรงเรียนต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

มีวัด 525 แห่ง เป็นอารามหลวง 3 แห่ง ได้แก่ วัดพระแท่นดงรังวรวิหารอำเภอท่ามะกา วัดไชยชุมพลชนะสงคราม และวัดเทวสังฆาราม อำเภอเมือง นอกจากนี้ ยังมีโบสถ์คริสต์และมัสยิดตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และสภาวัฒนธรรมระดับจังหวัดอำเภอ และตำบล การละเล่นพื้นบ้าน เช่น รำวง และรำเหยียบ

การสาธารณสุข มีสถานบริการสาธารณสุขของรัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหมและเอกชน ประมาณ 260 แห่ง

กาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคกลางแถบตะวันตกของประเทศ ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 129 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 19,483.148 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,176,968 ไร่ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่า มีทั้งป่าโปร่งและป่าดงดิบ มีแม่น้ำสายสำคัญสองสาย คือ แม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำแควน้อยซึ่งไหลมาบรรจบกันเป็นแม่น้ำแม่กลองที่บริเวณอำเภอเมืองกาญจนบุรี ทำให้กาญจนบุรีมีเรื่องราวในอดีตที่น่าสนใจ เป็นแหล่งอารยธรรมเก่าแก่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ เป็นสถานที่ตั้งของสะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของไทยในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ ถ้ำ หรือน้ำตก (วารสารการท่องเที่ยว 2548) เนื่องจาก กาญจนบุรี เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงทางด้านการท่องเที่ยว เพราะความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และ

ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งแต่ละแห่งมีความสวยงามและความเป็นมาที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอต่างๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี (คู่มือการท่องเที่ยวกาญจนบุรี 2549)

อำเภอเมือง ใต้แก่ง

อุทยานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก ตั้งอยู่ริมถนนแสงชูโต (ทางหลวงหมายเลข 323) ในตัวเมืองเป็นอุทยานของทหารเชลยศึกสัมพันธมิตรที่เสียชีวิตระหว่างการสร้างทางรถไฟสายมรณะ บริเวณอุทยานมีเนื้อที่กว้างขวางและสวยงาม เงียบสงบ บรรจุหลุมฝังศพทหารเชลยศึกถึง 6,982 หลุม สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่โทรศัพท์ 034-511500

พิพิธภัณฑสถานรถไฟสายไทย-พม่า ตั้งอยู่ใกล้กับอุทยานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ทางรถไฟสายไทย-พม่า พิพิธภัณฑสถานเปิดทำการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-17.00 นาฬิกา ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 60 บาท เด็ก (อายุต่ำกว่า 12 ปี) 30 บาท สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่โทรศัพท์ 034-510067 หรือ www.tbrconline.com

ประตูเมือง ตั้งอยู่กลางเมืองกาญจนบุรีสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 พ.ศ. 2374 ซึ่งพระองค์ได้ทรงย้ายเมืองกาญจนบุรีเก่าจากตำบลลาดหญ้ามาอยู่ในที่ปัจจุบัน

พิพิธภัณฑสถานสงครามอักษะและเชลยศึก ตั้งอยู่ในวัดไชยชุมพลชนะสงคราม (วัดใต้) ห่างจากถนนแสงชูโตประมาณ 300 เมตร ตัวอาคารสร้างเป็นกระท่อมไม้ไผ่เลียนแบบค่ายเชลยศึกสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ภายในเก็บรวบรวมภาพถ่าย ภาพเขียน และบทความที่แสดงถึงความเป็นอยู่ของเชลยศึก เปิดบริการให้เข้าชมได้ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00-18.00 นาฬิกา ค่าเข้าชม คนไทย 10 บาท ชาวต่างประเทศ 30 บาท สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่โทรศัพท์ 034-511263

สะพานข้ามแม่น้ำแคว อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศเหนือ ตามทางหลวงหมายเลข 323 ประมาณ 4 กิโลเมตร แยกซ้ายประมาณ 400 เมตร เป็นสถานที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่งทางประวัติศาสตร์ สร้างขึ้นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยกองทัพญี่ปุ่นได้เกณฑ์เชลยศึกฝ่ายสัมพันธมิตรจำนวนมากก่อสร้างทางรถไฟสายยุทธศาสตร์เพื่อเป็นเส้นทางผ่านไปสู่อินโดจีน มีบริการรถราง (Fairmang) ทุกวัน

ทางรถไฟสายมรณะ ถือเป็นอนุสรณ์ให้รำลึกถึงเหตุการณ์สงครามในครั้งนั้น จากการก่อสร้างของทหารเชลยศึกฝ่ายสัมพันธมิตรที่กองทัพญี่ปุ่นเกณฑ์มา ทิวทัศน์เส้นทางนี้มีความสวยงามมาก โดยเฉพาะบริเวณถ้ากระแสน้ำ ทางรถไฟจะลัดเลาะไปตามเชิงผาเลียบไปกับแม่น้ำแควน้อย และสุดปลายทางที่บ้านท่าเสาหรือสถานีน้ำตก ระยะทางจากสถานีกาญจนบุรีถึงสถานีน้ำตกประมาณ 77 กิโลเมตร การรถไฟแห่งประเทศไทยเปิดบริการและจัดรถไฟขบวนพิเศษสาย

กรุงเทพฯ-น้ำตก ทุกวันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดราชการ สอบถามข้อมูลได้ที่การรถไฟแห่งประเทศไทย
โทรศัพท 02-2237010, 02-22337020, 1690 www.railway.co.th

วัดถ้ำมั่งกรทอง อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 7 กิโลเมตร มีชื่อเสียงเกี่ยวกับการทำสมาธิ
ลอยตัวในน้ำ ที่เรียกกันว่า “แม่ชีลอยน้ำ” มีผู้สนใจมาชมการแสดงลอยตัวในน้ำเป็นประจำ การ
เดินทางจากถนนแสงชูโตใช้เส้นทางที่แยกซ้ายจากหน้าศาลากลางจังหวัดไปประมาณ 1.5 กิโลเมตร
ข้ามสะพานแม่น้ำแม่กลองไปยังวัดถ้ำมั่งกรทอง

โบราณสถานในเขตเมืองกาญจนบุรีเก่า ตั้งอยู่ในเขตตำบลลาดหญ้า ไปตามทางหลวง
หมายเลข 323 และเข้าทางหลวงหมายเลข 3199 ไปจนถึงกิโลเมตรที่ 2-3 บริเวณนี้เคยเป็นเมืองหน้า
ด่านสกัดกั้นการเดินทัพของพม่า ซึ่งยกเข้าทางด่านเจดีย์สามองค์ ตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้นจนถึง
สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประมาณปี 2091-2327 ปัจจุบันยังคงเหลือร่องรอยให้เห็น โบราณสถาน
โดยรอบและใกล้เคียง ได้แก่ วัดป่าเลไลยก์ วัดขุนแผน วัดแม่หม้าย นอกจากนี้ ยังมีวัดนางพิมหรือ
วัดกาญจนบุรีเก่ารวมอยู่ในบริเวณนั้นด้วย

อำเภอไทรโยค ได้แก่

อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ ไปตามทางหลวงหมายเลข 323 เส้นทางสาย
กาญจนบุรี-ไทรโยค จนถึงกิโลเมตรที่ 15 จะมีทางแยกซ้ายไปปราสาทเมืองสิงห์อีก 7 กิโลเมตร
ปราสาทมีศิลปะการสร้างอยู่ในยุคลพบุรีตอนปลายประมาณพุทธศตวรรษที่ 16-18 มีเนื้อที่ประมาณ
800 ไร่ ตัวปราสาทล้อมรอบด้วยกำแพงศิลาแลง คูน้ำและแนวคันดิน รูปแบบสถาปัตยกรรมและปะ
ติมากรรมสร้างตามลักษณะขอมแบบบาเยน ตรงกับพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ของประเทศกัมพูชา
อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์เปิดให้เข้าชมได้ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00-16.30 นาฬิกา ค่าเข้าชม
สำหรับคนไทย 10 บาท ชาวต่างชาติ 40 บาท

หมู่บ้านช้างไทรโยค ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 บ้านลุ่มผึ้ง ตำบลลุ่มสุ่ม ภายในมีกิจกรรมล่องแพ
นั่งช้างชมธรรมชาติ ใช้เวลาประมาณ 30 นาที มีการแสดงของช้างทุกวัน ตั้งแต่เวลา 14.00-15.00
นาฬิกา การเดินทาง จากตัวเมืองกาญจนบุรีไปตามเส้นทางไทรโยค-ทองผาภูมิ ประมาณกิโลเมตรที่
45 เปิดตั้งแต่เวลา 09.00-15.30 นาฬิกา

น้ำตกไทรโยคน้อย อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติไทรโยค ตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 323
(ถนนสายกาญจนบุรี-ไทรโยค-ทองผาภูมิ) กิโลเมตรที่ 46 เป็นน้ำตกที่สวยงามอีกแห่งหนึ่งใน
จังหวัดกาญจนบุรีช่วงฤดูฝนจะมีน้ำมาก การรถไฟแห่งประเทศไทยได้จัดขบวนรถไฟพา
นักท่องเที่ยวไปชมน้ำตกแห่งทุกวันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดราชการ นอกจากนี้ยังมีรถโดยสาร
ประจำทางจากสถานีขนส่งในอำเภอเมืองฯผ่านน้ำตกไทรโยคน้อย ซึ่งออกทุก 30 นาที ตั้งแต่เวลา
06.00-18.30 นาฬิกา

ช่องเขาขาด พิพิธภัณฑ์แห่งความทรงจำ ตั้งอยู่ในกองการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาบริเวณกิโลเมตรที่ 64-65 บนทางหลวงหมายเลข 323 (สายกาญจนบุรี-ไทรโยค-ทองผาภูมิ) จัดแสดงมินิเธียเตอร์และรวบรวมข้อมูลภาพถ่าย ข้าวของเครื่องใช้ระหว่างการสร้างทางรถไฟสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยรัฐบาลออสเตรเลียได้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ขึ้น เปิดให้เข้าชมได้ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 นาฬิกา

อุทยานแห่งชาติไทรโยค มีเนื้อที่ประมาณ 598,750 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูน ประกอบด้วยพื้นที่ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง มีค้างคาวที่เล็กที่สุดในโลก คือ ค้างคาวกิตติ และปูราชินี ปูชนิดน้ำจืดชนิดใหม่ของโลกอาศัยอยู่ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เคยเป็นค่ายทหารของทหารญี่ปุ่น

น้ำตกไทรโยคใหญ่ หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าน้ำตกเขาโจน เป็นน้ำตกที่ไหลจากหน้าผาสูงสู่ม่านน้ำแคบๆ มีน้ำตลอดทั้งปี ในอดีตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เคยเสด็จประพาสยังน้ำตกแห่งนี้ บริเวณอุทยานฯ มีบริการร้านอาหาร แพพัก แพล่อง เรือเช่า บ้านพัก ค่ายพักแรม และสถานที่กางเต็นท์ ติดต่อได้ที่ www.dnp.go.th

การเดินทาง จากตัวเมืองกาญจนบุรี ตัวน้ำตกอยู่ห่างออกไป 104 กิโลเมตร (สายกาญจนบุรี-ไทรโยค-ทองผาภูมิ) บริเวณกิโลเมตรที่ 82 **ถ้ำดาวดิ่ง** ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีประมาณ 110 กิโลเมตร การเดินทางโดยรถยนต์สามารถเข้าถึงอุทยานไทรโยค แล้วเลี้ยวซ้ายไปทางวัดถ้ำดาวดิ่งประมาณ 2.5 กิโลเมตร ถ้ำดาวดิ่งมีหินงอกและหินย้อยที่งดงามรูปร่างต่างๆ ภายในถ้ำมีอากาศโปร่ง แต่มืด ต้องมีไฟฉายหรือตะเกียงด้วย และควรมีคนนำทาง

อำเภอทองผาภูมิ ได้แก่

พุน้ำร้อนหินดาด เป็นบ่อน้ำร้อนธรรมชาติริมธาร ค้นพบโดยทหารญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และได้สร้างเป็นบ่อซีเมนต์ขึ้น 2 บ่อ เชื่อกันว่าน้ำแร่จากบ่อแห่งนี้ มีสรรพคุณในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บหลายอย่าง เช่น โรคเหน็บชา ไขข้ออักเสบ

การเดินทาง สามารถเดินทางไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 323 กิโลเมตรที่ 105-106 อยู่ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีประมาณ 130 กิโลเมตร

น้ำตกผาดาด เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ เกิดจากลำห้วยเล็กๆ บริเวณเทือกเขากะลา มีความสวยงามของชั้นน้ำตกลดหลั่นกันไปถึง 3 ชั้น

การเดินทาง อยู่ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีประมาณ 140 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 323 ช่วงกิโลเมตรที่ 105-106 ทางเดียวกับพุน้ำร้อนหินดาด เลี้ยวเข้าไปประมาณ 10 กิโลเมตร

เขื่อนวชิราลงกรณ์ เดิมชื่อว่าเขื่อนเขาแหลม ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าขนุน เป็นเขื่อนดินถมคานหน้าด้วยคอนกรีต เสริมเหล็กสูงถึง 92 เมตร สันเขื่อนกว้าง 10 เมตร ยาว 1,019 เมตร กั้นลำน้ำแควน้อย เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำเอนกประสงค์ บริเวณเหนือเขื่อนมีทิวทัศน์ที่สวยงาม สอบถามได้ที่ 034-599077

อำเภอสังขละบุรี ได้แก่

อำเภอสังขละบุรีเป็นอำเภอที่ติดต่อกับชายแดนพม่า ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรี ประมาณ 215 กิโลเมตร ไปตามทางหลวงหมายเลข 323 ตัวอำเภอตั้งอยู่บริเวณลำน้ำ 3 สายมาบรรจบกัน อันได้แก่ ห้วยซองกาเลีย ห้วยบิกลี่ และห้วยรันตี รวมเรียกว่า “สามประสบ” ไหลรวมกันเป็นแม่น้ำแควน้อย มีชาวมอญตั้งบ้านอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

ด่านเจดีย์สามองค์ สูดชายแดนด้านทิศตะวันตก ไปตามทางหลวงหมายเลข 323 โดยก่อนถึงตัวอำเภอสังขละบุรี 4 กิโลเมตร จะมีทางแยกขวาไปด่านเจดีย์สามองค์ ประมาณ 18 กิโลเมตร ด่านฯเคยเป็นเส้นทางเดินทัพที่สำคัญของไทยและพม่าในอดีต เดิมเรียกกันว่า “หินสามกอง” บริเวณนี้มีร้านขายของสินค้าจากประเทศพม่า นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปชมตลาดตองซุของพม่าได้ โดยเสียค่าผ่านด่าน ชาวไทย 25 บาท ชาวต่างประเทศ 10 ดอลลาร์สหรัฐ สามารถนำรถเข้าไปได้ เสียค่าผ่านทางคันละ 50 บาท ในเวลา 08.00-18.00 นาฬิกา

สะพานมอญ อยู่ในตัวอำเภอสังขละบุรี เรียกอีกชื่อหนึ่งว่าสะพานอุตตมานุสรณ์ เป็นสะพานไม้ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย มีความยาวถึง 850 เมตร สร้างข้ามลำน้ำซองกาเลียสำหรับให้คนฝั่งอำเภอสังขละบุรีและฝั่งหมู่บ้านชาวมอญเดินสัญจรไปมา บริเวณสะพานแห่งนี้มีจุดชมวิวดูทะเลสาบเขื่อนเขาแหลมที่สวยงาม สามารถมองเห็นลำห้วยสายต่างๆ คือ ซองกาเลีย บิกลี่ และรันตีที่ไหลมารวมกันเป็นสามประสบ

วัดวังแก้วการาม อยู่เลยตัวอำเภอสังขละไปประมาณ 6 กิโลเมตร เคยเป็นวัดจำพรรษาของหลวงพ่อดูตมะ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนชาวไทยและมอญ รวมทั้งชาวกะเหรี่ยงและพม่าที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น ภายในวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปหินอ่อนอันงดงาม ชาวบ้านเรียกกันว่า หลวงพ่อขาว จากวัดวังแก้วการามไปประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของเจดีย์พุทธคยา มีลักษณะเป็นฐานรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส บรรจุพระบรมสารีริกธาตุส่วนที่เป็นกระดูกนิ้วหัวแม่มือขวาขนาดเท่าเมล็ดข้าวสาร

อำเภอศรีสวัสดิ์ ได้แก่

น้ำตกเอราวัณ เป็นน้ำตกที่ได้รับความนิยมแห่งหนึ่งของเมืองไทย อยู่ห่างจากตัวเมือง 65 กิโลเมตร เป็นน้ำตกใหญ่ที่สวยงาม ต้นน้ำเกิดจากลำห้วยมองไล่ไหลผ่านลงจากยอดเขาและผาสูง น้ำตกเอราวัณแบ่งเป็น 7 ชั้น แต่ละชั้นมีลักษณะเป็นแอ่งน้ำสามารถเล่นน้ำได้ และยังมีเส้นทาง

ศึกษาธรรมชาติเอราวัณระยะทาง 1,060 เมตร ใช้เวลาประมาณ 30 นาที ผ่านป่าดงดิบเขา จุดชมวิว และป่าผลัดใบ ชั้นสูงสุดของน้ำตกมีลักษณะคล้ายหัวช้างเอราวัณ บริเวณอุทยานฯ มีบ้านพักและสถานที่กางเต็นท์สำหรับนักท่องเที่ยว

สวนเวลารำลึก อยู่ภายในเขื่อนศรีนครินทร์มีพื้นที่มากกว่า 30 ไร่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติและรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบบรมราชชนนี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 90 พรรษา เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2533 สวนเวลารำลึกนี้สร้างเป็นสวนปะติมากรรมบอกเวลา มีสัญลักษณ์เป็นรูปนาฬิกาแดด เป็นเครื่องเตือนใจให้รำลึกถึงคุณค่าแห่งชีวิตที่ก้าวล่วงเวลาทุกนาที สมดังพระราชหฤทัยของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเป็นแน่แท้ว่า “เวลาเป็นของมีค่า” ซึ่งควรจะใช้เวลาให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ไม่ควรปล่อยให้ล่วงเลยไปอย่างไร้ประโยชน์

อำเภอพอลอย ได้แก่

บ่อพลอย อยู่ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีประมาณ 47 กิโลเมตร ในตัวอำเภอมีร้านขายพลอยอยู่หลายร้าน พลอยที่ได้จากการทำเหมืองอุตสาหกรรม ได้แก่ พลอยไฟลีน นิล และบุษราคัม

สวนสัตว์เปิดซาฟารีปาร์ค ห่างจากตัวเมืองประมาณ 40 กิโลเมตร ไปตามทางหลวงหมายเลข 3086 (กาญจนบุรี-บ่อพลอย) จนถึงกิโลเมตรที่ 21 จะเห็นป้ายสวนสัตว์เปิดทางซ้ายมือ เป็นสวนสัตว์เปิดแห่งแรกของกาญจนบุรี ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้เห็นสัตว์นานาชนิด เช่น กวาง หมูเสือ สิงโต ม้าลาย ยีราฟ อูฐ ฯลฯ อย่างใกล้ชิด นักท่องเที่ยวสามารถขับรถเข้าไปเที่ยวชมได้ด้วยตนเอง หรือสำหรับผู้ที่ไม่ได้นำรถมา ทางสวนสัตว์ได้จัดรถไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว เปิดทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-18.00 นาฬิกา

อำเภอดำรง ได้แก่

วัดถ้ำเสือ อยู่ห่างจากเขื่อนแม่กลองประมาณ 5 กิโลเมตร ทางเข้าวัดต้องผ่านเขื่อนแม่กลอง แล้วจะมีป้ายบอก เลี้ยวขวาไปประมาณ 2 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายประมาณ 200 เมตร ภายในวัดมีพระพุทธรูปปางประทานพรขนาดใหญ่อยู่บนยอดเขา และยังมีอุโบสถอัฐมุขเป็นลักษณะทรงไทยมีลวดลายงดงาม มีเจดีย์เกศแก้วมหาปราสาท ซึ่งสามารถเดินหรือใช้ลิฟต์ขึ้นไปชมวิวทะเลสาบและเขื่อนแม่กลอง

วัดถ้ำเขาน้อย อยู่ติดกับวัดถ้ำเสือ วัดนี้ประดับประดาไปด้วยสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่ผสมผสานศิลปะแบบจีน มีความงามสะดุดตา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเก๋งจีนบนยอดเขา นักท่องเที่ยวสามารถขึ้นไปชมทัศนียภาพอันสวยงามของตัวเมืองกาญจนบุรีและเขื่อนแม่กลอง

วัดบ้านถ้ำ ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาน้อย ห่างจากวัดถ้ำเสือไปทางตัวเมืองกาญจนบุรีประมาณ 5 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางเลียบริมแม่น้ำแม่กลอง ทางขึ้นถ้ำเป็นบันไดลึกเข้าไปในปากมังกรตัวใหญ่

ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยมีลักษณะคล้ายผู้หญิง เชื่อกันว่าเป็นนางบัวคลี่ ภรรยาของขุนแผน ตำนานอิงประวัติศาสตร์เรื่องขุนช้างขุนแผนที่เล่าขานกันมาช้านาน และบนยอดเขายังมีถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยสวยงามอยู่อีกหลายถ้ำ

อำเภอพนมทวน ได้แก่

โบราณสถานบ้านดอนเจดีย์ จากกรุงเทพฯ ไปตามเส้นทางหมายเลข 323 จนถึงบริเวณสี่แยกท่าม่วง เลี้ยวขวาไป 2 กิโลเมตรจะมีป้ายบอกทางไปดอนเจดีย์อีก 11 กิโลเมตร กรมศิลปากรได้สำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2525 พบโครงกระดูกบริเวณนี้หลายร้อยโครง ตลอดจนดาบโบราณ กรามข้าง และเครื่องมือเป็นจำนวนมาก ทั้งยังพบซากเจดีย์สมัยกรุงศรีอยุธยา ทำให้เชื่อว่าบริเวณนี้เป็นสนามรบในการทำยุทธหัตถีสมัยกรุงศรีอยุธยา นอกจากนั้น ยังมีพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชตั้งอยู่ใกล้ๆ

พระโพธิสัตว์กวนอิม (วัดทุ่งสมอ) ประดิษฐานอยู่ภายในวัดทุ่งสมอ ตำบลทุ่งสมอ เป็นพระโพธิสัตว์กวนอิมองค์ใหญ่ที่มีลักษณะงดงามมาก

การเดินทาง อยู่ห่างจากเมืองกาญจนบุรีไปทางทิศตะวันออก ตามทางหลวงหมายเลข 324 ประมาณ 15 กิโลเมตร

อำเภอท่ามะกา ได้แก่

โบราณสถานพงตึก สันนิษฐานว่าเป็นที่ตั้งของเมืองโบราณสมัยทวารวดี และได้รับอิทธิพลจากศิลปะอินเดียแบบคุปตะ ชาวเมืองนับถือศาสนาพุทธและพราหมณ์ มีอายุในราวศตวรรษที่ 11-12 กรมศิลปากรได้ขุดพบโบราณวัตถุสมัยทวารวดีเป็นจำนวนมาก เมื่อปี พ.ศ. 2470 ปัจจุบันโบราณวัตถุบางส่วนที่ขุดค้นพบนำไปเก็บไว้ที่วัดคงสัก บางส่วนอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร กรุงเทพฯ

อุทยานมัจฉาวังสังฆवास อยู่ในบริเวณพื้นที่วัดห้วยเหนียว หากมาจากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 323 กิโลเมตรที่ 92-93 เข้าทางเดียวกับโบราณสถานพงตึก เมื่อลงสะพานจันทบูรเบกษา เลี้ยวขวาไปตามถนนแม่น้ำแม่กลองประมาณ 3 กิโลเมตร ประชาชนทั่วไปนิยมมาให้อาหารปลา เวลากลางวันจะพบปลาตะเพียน ในเวลาหนึ่งทุ่มจะพบปลาสังฆवास ซึ่งนับวันจะหาดูได้ยาก นอกจากนี้ ภายในวัดห้วยเหนียวยังมีพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน เปิดให้ชมเวลา 08.00-18.00 นาฬิกา

วัดพระแท่นดงรังวรวิหาร สถานที่แห่งนี้เป็นวัดโบราณซึ่งมีแท่นหินขนาดใหญ่ที่ชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นพระแท่นศักดิ์สิทธิ์ที่พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานที่นี่ อีกทั้งยังเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปทำจากไม้ขนาดใหญ่ ในบริเวณวัดยังมีโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ เช่น บ่อบัววันพระ โอบอฐ วิหารพระอานนท์ ฯลฯ การเดินทาง จากกรุงเทพฯ

ไปตามทางหลวงหมายเลข 323 ถึงบริเวณแยกตลาดท่าเรือ เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 3081 ระหว่างกิโลเมตรที่ 9-10

เทศกาลและงานประเพณีของจังหวัดกาญจนบุรี

งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว จัดขึ้นทุกปีบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว ในราวปลายเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนธันวาคม เพื่อรำลึกถึงความสำคัญของการสร้างทางรถไฟสายมรณะและสะพานข้ามแม่น้ำแควซึ่งเป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการจัดแสดงนิทรรศการทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี การแสดงพื้นบ้านการออกร้านจำหน่ายสินค้าต่างๆ กิจกรรมบันเทิง และการแสดงแสง-เสียง

งานเทศกาลชาวเรือชาวแพ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน ที่บริเวณถนนสองแคว ริมแม่น้ำหน้าเมืองกาญจนบุรี ภายในงานมีกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน การแสดงมหรหรรวมลูกทุ่ง นิทรรศการทางวิชาการเกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำ ลำคลอง และการแข่งขันกีฬาทางน้ำประเภทต่างๆ เช่น เรือยาว เรือเร็ว เจ็ตสกี เป็นต้น

งานวันอาบน้ำแร่ แช่น้ำตก จัดขึ้นบริเวณน้ำพุร้อนหินดาด หมู่ 5 ตำบลหินดาด อำเภอทองผาภูมิ ในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน ภายในงานมีกิจกรรมออกร้านผลิตผลและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร นิทรรศการการท่องเที่ยวของอำเภอทองผาภูมิ นักท่องเที่ยวจะได้อาบน้ำแร่ที่น้ำพุร้อนหินดาดและเที่ยวชมความงามของน้ำตกผาดาด

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

7.1 งานวิจัยในประเทศไทย

ทับทิม สุวรรณประภา (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ความคาดหวังและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเชียงดาว จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพปัญหาของถ้ำเชียงดาวยังไม่รุนแรงมากนักส่งผลให้ประชาชนมีความเห็นว่ายังไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่จะต้องพัฒนาหรือฟื้นฟูสภาพมากนัก แต่ประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการในระดับสูงที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเชียงดาว ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาฟื้นฟูถ้ำเชียงดาว ในด้านความความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ต่อสภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่พึงปรารถนา พบว่า มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน รวมทั้งตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการ

ท่องเที่ยว แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยส่วนบุคคลด้านแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ อาชีพของประชาชนที่แตกต่างกันพบว่า มีส่วนสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อสภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่พึงปรารถนาที่แตกต่างกัน ขณะที่กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีปัจจัยทางด้านการเป็นสมาชิกขององค์กรทางสังคม และภูมิฐานะที่ต่างกันกลับพบว่ามีความคาดหวังต่อสภาพแหล่งท่องเที่ยวที่พึงปรารถนาไม่แตกต่างกัน ส่วนความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเชียงดาวพบว่า มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน รวมทั้งความตระหนักถึงปัญหา ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว และการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเป็นและไม่เป็นสมาชิกองค์กรทางสังคม พบว่ามีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเชียงดาวแตกต่างกัน แต่ปัจจัยด้านอาชีพ และภูมิฐานะพบว่า ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเชียงดาวไม่แตกต่างกัน

นิตยา อุทรวัง (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน ในด้านการจัดการสภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียน การจัดการสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารเรียน และการจัดการขยะมูลฝอยทั้งภายในและภายนอกอาคารเรียน โดยการศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อความพึงพอใจ คือ อายุ เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาแต่ละระดับชั้นปีมีความพึงพอใจในการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการจัดการห้องน้ำที่นักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรมีความพึงพอใจแตกต่างจากนักศึกษากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กนกพร รัตนสุธีรกุล (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลต่อการดำเนินการบำบัดน้ำเสียของโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิฐานะ ระยะเวลาการอยู่อาศัย และสถานที่ตั้งของที่พักอาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินการบำบัดน้ำเสียของโครงการ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอน พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจในขั้นตอนการปล่อยน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วลงสู่ทะเลและระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจ ในขั้นตอนการรวบรวมน้ำเสีย โดยระบบท่อรวมน้ำเสีย ในเขตเทศบาลและมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจ ในขั้นตอนดำเนินการบำบัดน้ำเสีย โดยวิธีทางธรรมชาติ

มัลลิกา เกื้อปัญญา (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ผลการศึกษา

พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ในระดับปานกลาง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวพบว่า มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกในทุกๆ กรณีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวในด้านเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งไม่แตกต่างกัน และปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวในด้านอายุ อาชีพ และภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยทางด้านเพศและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งไม่แตกต่างกัน

นิกร เกลียงไพบูลย์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสวนพฤกษศาสตร์ จังหวัดสระบุรี พบว่า การพัฒนาด้านต่างๆ ของสวนพฤกษศาสตร์พุแค เป็นไปอย่างล่าช้า เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและบุคลากร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาด้านต่างๆ ของสวนพฤกษศาสตร์พุแค อาทิ พืชที่ต้องการแบ่งเขตพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ พืชต่ออาคารสำนักงาน และพืชต่อความสะอาดของห้องน้ำ ห้องสุขา ปัจจัยหรือตัวแปรเกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว แหล่งที่ ได้รับข้อมูลข่าวสาร วัตถุประสงค์ของการมาเที่ยว และระยะเวลา ที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับอายุ อาชีพหลัก และประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญ

ธนากร วิชัยกุล (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางชีวภาพและการบริการ บริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติ สวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันของ เพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา อาชีพ รายได้ ประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวนวันที่พักและจำนวนครั้งที่มาศึกษาธรรมชาติสวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ และการบริการ บริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความแตกต่างกันของสถานภาพสมรส ประสบการณ์การท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติต่างๆ และประเภทกิจกรรมนันทนาการ มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ และการบริการ บริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติ สวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกัน

วิชิต อุกะโชค (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมล่องแก่งน้ำว้า อำเภอแม่ริม จังหวัดน่าน พบว่า นักท่องเที่ยว

ส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนร้อยละ 54.5 มีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อยู่ในระดับดี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุดร้อยละ 44.5 อายุระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวนร้อยละ 34.5 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวนร้อยละ 35.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 2,501 – 7,500 บาท จำนวนร้อยละ 41.5 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้านความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ของนักท่องเที่ยว กับความคาดหวังที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่างๆ พบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อรักษารธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และในด้านอรรถาธิบายของคนที่ท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีความรู้ความเข้าใจดีจะมีความคาดหวังมากในประเด็นดังกล่าว ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ต่ำ จะไม่มีความคาดหวังหรือมีความคาดหวังน้อยตามไปด้วย ดังนั้น ควรเน้นให้มีการจัดการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจของนักท่องเที่ยว

สำหรับผลการศึกษา เรื่อง ความแตกต่างระหว่างความคาดหวังกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในการจัดการสื่อความหมายธรรมชาติ ด้านความประทับใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของลำนน้ำว่า ด้านการรักษาความปลอดภัย ด้านการบริการอาหารเครื่องดื่ม และในด้านค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม แตกต่างกับความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังมากเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว ในขณะที่ความพึงพอใจที่ได้รับจริงเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวมีน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญในระดับ .05 ดังนั้น จึงควรให้มีการจัดการด้านความคาดหวังของนักท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับความพึงพอใจ

รัตน สุขะนิษฐ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ที่มีผลต่อความพึงพอใจในบริการลำนช้างริสอร์ทของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันและยุโรป โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส ถิ่นกำเนิด ถิ่นที่อยู่อาศัย กลุ่มประเทศที่เดินทางไปโดยส่วนใหญ่งบประมาณค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้ง และวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยส่วนใหญ่มีอายุ 40 – 49 ปี รองลงมาคืออายุ 30 – 39 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือ ต่ำกว่าระดับปริญญาส่วนใหญ่มีอาชีพอื่น รองลงมาคือนักศึกษา นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน US\$5,500 – US\$8,499 รองลงมาคือ US\$8,500 – US\$11,499 และมีสถานภาพการสมรสเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือสถานภาพโสด นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างมีสัญชาติอเมริกัน รองลงมาคือสัญชาติอังกฤษ ซึ่งส่วนใหญ่มีถิ่นกำเนิดที่ London รองลงมา

คือ New York และส่วนใหญ่มีถิ่นที่อยู่ประเทศอเมริกา รองลงมาคือประเทศอังกฤษ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางไปยังกลุ่มประเทศในทวีปเอเชียบ่อยที่สุด รองลงมาคือกลุ่มประเทศในทวีปยุโรป ส่วนใหญ่มีงบประมาณค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้ง US\$3,500 – US\$5,499 และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ รองลงมาเพื่อธุรกิจ

ในด้านความคาดหวัง ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านอาชีพ รายได้ และงบประมาณค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้งที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคาดหวังในคุณภาพการบริหารที่จะได้รับแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนในด้านการรับรู้ นั้น ระดับการศึกษา อาชีพ กลุ่มประเทศที่เดินทางไปโดยส่วนใหญ่มีงบประมาณค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้ง และวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน มีผลต่อการรับรู้คุณภาพในการบริการที่ได้รับแตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ภาวิดา จินะวัฒน์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ประสบการณ์การท่องเที่ยวชายทะเล และจำนวนวันในการพักผ่อนท่องเที่ยวชายทะเล โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนักท่องเที่ยวไทยที่เข้ามาจำนวนทั้งหมด 400 คน ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ปรากฏว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความสวยงามบริเวณชายหาดและถนน ความสะอาดของชายหาดและน้ำทะเล การจราจร ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของร้านค้าและบริการต่างๆ และความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ปัจจัยด้านเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การท่องเที่ยวชายทะเล และจำนวนวันในการพักผ่อนท่องเที่ยวชายทะเล มีผลต่อความพึงพอใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี

นาวิน วิไลเลิศ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม จังหวัดอุบลราชธานี ศึกษาถึงมูลเหตุจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในโครงการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 400 คน โดยใช้แบบตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว และแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การเปรียบเทียบเชิงซ้อนตามวิธีของเซฟเฟ่ และการทดสอบไค-สแควร์ ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 10

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวที่โดดเด่นของโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม จังหวัดอุบลราชธานี คือ น้ำตกธารงาม จุดชมวิว สวนรวมพรรณไม้ป่า 60 พรรษามหาราชนิ เส้นทางการศึกษาธรรมชาติ สัตว์ป่า พืชพันธุ์ถิ่นล้านปีภูฝอยลม อุทยานล้านปีภูฝอยลม วิถีชีวิตชุมชน อาหารพื้นบ้าน ประเพณีฟุตบอลภูฝอยลมคลับ โครงการคืนความสะอาดให้ภูฝอยลม กิจกรรมอนุรักษ์กิจกรรมการศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมเดินป่า ระบบสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐาน

2. นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 15 – 24 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทและส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. สาเหตุที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ก็คือ ต้องการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน/ศึกษาเล่าเรียน ต้องการมีส่วนร่วมพบปะสังสรรค์กับเพื่อน ต้องการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับชีวิต และต้องการสนับสนุนนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจโดยรวมต่อการท่องเที่ยวในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม จังหวัดอุบลราชธานี ในระดับมาก โดยเฉพาะความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว และมีความประทับใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด คือ น้ำตกธารงาม และจุดชมวิว ส่วนด้านการบริการอยู่ในระดับปานกลาง

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

5.1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิภาคที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อมูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยว แตกต่างกัน

5.2 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิภาคที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน มีพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูฝอยลม จังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกัน

6. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค และ โครงสร้างพื้นฐานให้พร้อมต่อการรองรับจากนักท่องเที่ยว เช่น ถนน ระบบคมนาคมขนส่ง ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมาย โทรศัพท์สาธารณะ ระบบไฟฟ้า การรองรับขยะ ห้องน้ำ เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ยุง และ ฟลาวเวอร์ (Young and Flower :1982) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวใน Cook Country Forest Preserve District (CCFDD) สหรัฐอเมริกาเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการป้องกันผลกระทบอันเกิดจากการท่องเที่ยว เกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจให้มาใช้พื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่พึงพอใจต่อพื้นที่ และลักษณะธรรมชาติของป่าเปิด อันได้แก่ “อิสระภาพและความเงียบ” นอกจากนี้ผู้ใช้พื้นที่ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงสภาพทางธรรมชาติในพื้นที่และสิ่งที่ต้องการมาก ได้แก่ บริการด้านความปลอดภัย และบริการด้านความสะดวกพื้นฐาน

ยุงและฟลาวเวอร์ (Young and Flowers 1978, อ้างถึงในเสริมสุข เสร็จกิจ 2547 : 23) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยวสวนสาธารณะของป่าในเมืองคุก (Cook Country Forest Preserve District) ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยสอบถามนักท่องเที่ยวจำนวน 630 คน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับของความพึงพอใจ การวิจัยครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและป้องกันผลกระทบอันเกิดจากการท่องเที่ยว ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ พบว่านักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อพื้นที่และลักษณะของป่าตามธรรมชาติเป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 80 สถานภาพโดยทั่วไป ตามธรรมชาติอันดับสอง คิดเป็นร้อยละ 65 สำหรับอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวก สถานที่พักผ่อนและบริการอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 50,55 และ 53 ตามลำดับ

อดีย์ และแอนเดอร์ เซน (Aday and Anderson 1978, อ้างถึงในเสริมสุข เสร็จกิจ 2547 : 23-24) ได้ทำการศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มาท่องเที่ยวในสวนสาธารณะในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 1,240 คน โดยทำการสำรวจเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพภูมิอากาศ และการจัดการ โดยทั่วไป พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 80 มีความพึงพอใจต่อการให้บริการ ด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการจัดการทั่วไปและด้านภูมิสถาปัตยกรรม ส่วนด้านอื่นๆ มีความพึงพอใจรองลงมา สำหรับด้านบริการบางราย เช่น การให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับ การใช้เครื่องมือในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำ

อีไล (Ealine 1984 : 24) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการนันทนาการและสวนสาธารณะของเอกชนในนครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทำการสำรวจประชาชนที่มาท่องเที่ยว จำนวน 980 คน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อทราบระดับความพึงพอใจในการบริหารการนันทนาการและสภาพสวนสาธารณะ พบว่าประชาชนที่เป็นผู้หญิง มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 68.82 ความพึงพอใจในการจัดการโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากที่สุดเพศหญิงและเพศชาย ใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 50 สำหรับอาชีพส่วนใหญ่ เป็นนักธุรกิจ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดด้านสภาพพื้นที่และนันทนาการ รองลงมา ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา

สำหรับ ความคิดเห็นทั่วไปมีความคิดเห็นว่าการปรับปรุงพัฒนาในด้านผู้ให้บริการรักษาความปลอดภัยและเครื่องอำนวยความสะดวกให้ทันสมัยกว่าที่เป็นอยู่

จากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้พบว่าผู้ที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยไว้ใกล้เคียงกัน การดำเนินการวิจัย เรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นที่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีกรอบในการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 4

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ตัวแปรอิสระ

(Independent Variables)

ลักษณะส่วนบุคคล
- เพศ
- อายุ
- การศึกษา
- อาชีพ
- รายได้
- ภูมิลำเนา
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
- จำนวนครั้งในการเดินทาง

ปัจจัยเสริม
1. ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว
2. รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว
3. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
4. การพักค้างแรม
5. สถานที่พักค้างแรม
6. จำนวนคืนในการพักค้างแรม

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย
1. ด้านการประชาสัมพันธ์
2. ด้านการบริการต่างๆของเจ้าหน้าที่
3. ด้านระยะทาง
4. ด้านที่พัก
5. ด้านความปลอดภัย
6. ด้านร้านอาหาร
7. ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก

ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทย
1. ด้านการประชาสัมพันธ์
2. ด้านการบริการต่างๆของเจ้าหน้าที่
3. ด้านระยะทาง
4. ด้านที่พัก
5. ด้านความปลอดภัย
6. ด้านร้านอาหาร
7. ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก

แผนภูมิที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งมีรายละเอียดในเรื่องของประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามสาระสำคัญ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี และนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดกาญจนบุรี แบบค้างแรม และไม่ค้างแรม จำนวนประมาณ 5,000,000 คน โดยใช้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี 2548 (สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี 2548) จำนวน 10,317,713 คน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดจำนวนประชากร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี และที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี ได้มาจากการการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multistage Random Sampling) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบ่งชั้นภูมิเป็น 12 อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอพนมทวน อำเภอไทรโยค อำเภอบ่อพลอย อำเภอห้วยกระเจา อำเภอเลาขวัญ อำเภอหนองปรือ อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอทองผาภูมิ และอำเภอสังขละบุรี

2. ทำการสุ่มอำเภอมา 50 เปอร์เซ็นต์ ได้ 6 อำเภอ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก

3. ทำการสุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวตามสัดส่วน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจายทุกอำเภอ ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทุกอำเภอ จำนวนกลุ่มตัวอย่างอำเภอละ 64 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. การศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้
6. ภูมิลำเนา
7. ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
8. จำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว

ปัจจัยเสริม ได้แก่

1. ลักษณะการท่องเที่ยว
2. รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว
3. การรับรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
4. การพักผ่อน
5. สถานที่พักผ่อน
6. จำนวนคืนในการพักผ่อน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย 7 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการประชาสัมพันธ์
2. ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่
3. ด้านระยะทาง
4. ด้านที่พัก
5. ด้านความปลอดภัย
6. ด้านร้านอาหาร
7. ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษารวบรวมข้อมูล โดยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ รวบรวมข้อมูล นำกรอบแนวความคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาเป็นแนวทางการกำหนดขอบเขต

1) แบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ส่งผลต่อความคาดหวังและความพึงพอใจในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เพื่อทราบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ต้องการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง และประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่างๆ ที่ศึกษาได้แก่ ลักษณะการท่องเที่ยว รูปแบบในการท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การพักผ่อน สถานที่ในการพักผ่อน และจำนวนคืนในการพัก ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสำรวจความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวใช้แบบการวัดของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งมีทั้งทางบวก และทางลบ ให้เลือกตอบ มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 66 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน และแปลความหมาย

ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเพื่อถามความคาดหวังและความพึงพอใจ แบ่งการวัดเป็น 5 ระดับ และกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2536: 148-149)

5 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับ มาก

3 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับ น้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับ น้อยที่สุด

และนำคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจมาแปลความหมาย โดยกำหนดไว้เป็นเกณฑ์ประมาณค่า ดังนี้ เบสท์ (Best 1981: 179 - 187)

ระดับความพึงพอใจ	ค่าคะแนนเฉลี่ย
มากที่สุด	4.50 – 5.00
มาก	3.50 – 4.49
ปานกลาง	2.50 – 3.49
น้อย	1.50 – 2.49
น้อยที่สุด	1.00 – 1.49

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) จำนวน 2 ข้อ

4. การพัฒนาและการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1 ศึกษา ค้นคว้า วิธีการสร้างแบบสอบถาม วิธีวัดความรู้ และความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวจากเอกสารรายงานการวิจัยต่างๆ ตำรา หนังสือ และปรึกษา ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยกำหนดข้อความแบบสำรวจรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ด้านภาษาและด้านการวัดและการประเมินผล จำนวน 3 คน และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง การท่องเที่ยว เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ มีความชัดเจน และมีความเหมาะสมในเนื้อหาเพื่อนำไปทดลองใช้ (Try Out)

4 นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยทดลองใช้กับกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน

5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพทางด้านเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อไปทดสอบหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ (สมนึก กัททิษธานี 2544: 221)

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว สติติ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

การหาดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำผลคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญให้มาพิจารณาแต่ละข้อ แล้วนำคะแนนไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยผู้วิจัยจะเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

2.1 ด้านการประชาสัมพันธ์	ค่าความเชื่อมั่น = .8928
2.2 ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่	ค่าความเชื่อมั่น = .9480
2.3 ด้านระยะทาง	ค่าความเชื่อมั่น = .8998
2.4 ด้านที่พัก	ค่าความเชื่อมั่น = .9498
2.5 ด้านความปลอดภัย	ค่าความเชื่อมั่น = .9592
2.6 ด้านร้านอาหาร	ค่าความเชื่อมั่น = .9552
2.7 ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก	ค่าความเชื่อมั่น = .9587
ความพึงพอใจทั้งฉบับ	ค่าความเชื่อมั่น = .9128

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยว
ดำเนินการสนทนากลุ่มกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน
20 คน ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือ ตำรา เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัย
ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม
2. นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาประมวล เพื่อกำหนด โครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขต
ของเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. สร้างประเด็นการสนทนากลุ่มตามขอบเขตของเนื้อหา จากนั้นนำประเด็นสนทนา
กลุ่มที่สร้างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุง
แก้ไข

การสนทนากลุ่ม

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร เพื่อขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่ประจำตามสถานที่ท่องเที่ยวในการสนทนากลุ่มกับ
นักท่องเที่ยวชาวไทย และขออนุญาตใช้พื้นที่ในการดำเนินการสนทนากลุ่ม
2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือเสนอต่อเจ้าหน้าที่ที่ประจำสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อแจ้ง
วันที่ เวลา ในการสนทนากลุ่ม
3. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และแจ้งให้ทราบวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มและแนะนำ
ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
4. สนทนากลุ่มในเรื่องทั่วไป เพื่อสร้างบรรยากาศของความคุ้นเคย ความเป็นกันเอง ขอ
อนุญาตบันทึกเสียง

5. ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม และสรุปผลการสนทนากลุ่มตามประเด็นที่กำหนดตามความเป็นจริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง โดยการใช้แบบสอบถาม เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เพื่อเก็บประเด็นต่างๆ ให้ครอบคลุมเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยเน้นเฉพาะที่ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและโบราณสถานซึ่งมีทั้งหมด 12 อำเภอ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) โดยทำการสุ่มอำเภอที่ต้องการเก็บข้อมูล จำนวน 6 อำเภอ ดังต่อไปนี้

- 1 อำเภอเมือง จุดเก็บตัวอย่าง ได้แก่ สะพานข้ามแม่น้ำแคว สุสานทหารสัมพันธมิตร(ดอนรัก) พิพิธภัณฑ์สงคราม(วัดใต้) ฯลฯ
- 2 อำเภอบ่อพลอย จุดเก็บตัวอย่าง ได้แก่ ซาฟารีปาร์ค ศูนย์หัตถกรรมอัญมณี หอคิวเกิดแก้ว ไร่องุ่น และโครงการห้วยองคต ฯลฯ
- 3 อำเภอศรีสวัสดิ์ จุดเก็บตัวอย่าง ได้แก่ เขื่อนศรีนครินทร์ นาฬิกาแดด อุทยานประวัติศาสตร์สงครามเก้าทัพ อุทยานแห่งชาติเอราวัณ น้ำตกเอราวัณ ฯลฯ
- 4 อำเภอไทรโยค จุดเก็บตัวอย่าง ได้แก่ น้ำตกไทรโยคน้อย น้ำตกไทรโยคใหญ่ ถ้ำสวรรค์วังบาดาล ถ้ำละว้า ถ้ำดาวดิงส์ ฯลฯ
- 5 อำเภอทองผาภูมิ จุดเก็บตัวอย่าง ได้แก่ น้ำตกผาดาด น้ำพุร้อนหินดาด น้ำตกผาสวรรค์ เขื่อน วชิราลงกรณ์(เขื่อนเขาแหลม) อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ฯลฯ
- 6 อำเภอสังขละบุรี จุดเก็บตัวอย่าง ได้แก่ วัดวังแก้วเวภาราม อุทยานแห่งชาติลำคลองงู ถ้ำน้ำตก ถ้ำเสาหิน และบริเวณด่านพระเจดีย์สามองค์ ฯลฯ

เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีมีเนื้อที่มาก และมีจุดที่น่าสนใจ หรือ แหล่งท่องเที่ยวอยู่เป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องกำหนดพื้นที่เก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้วิจัยได้กำหนดให้สถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของแต่ละอำเภอในจังหวัดกาญจนบุรีนั้นว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางเข้ามาชม หรือต้องเข้ามาติดต่อเจ้าหน้าที่ จึงกำหนดจุดเก็บข้อมูลทั้งหมด 6 อำเภอ ในการ

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการดำเนินการเองในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาการวิจัยในครั้งนี ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถาม มีดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล โดยการใ้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดลำดับ

3. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริมกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้การทดสอบค่าที (Independent-Sample T-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

4. วิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และข้อเสนอแนะซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี” ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 384 คน นำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำนวน 4 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการสนทนากลุ่มเรื่องความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทย และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	230	59.9
หญิง	154	40.1
รวม	384	100.0
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	30	7.8
21 – 30 ปี	165	43.0
31 – 40 ปี	113	29.4
41 – 50 ปี	62	16.1
51 – 60 ปี	12	3.1
61 ปีขึ้นไป	2	0.5
รวม	384	100.0
3. การศึกษา		
ประถมศึกษา	20	5.2
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	56	14.6
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช.	71	18.5
อนุปริญญา หรือ ปวส.	64	16.7
ปริญญาตรี	156	40.6
อื่นๆ โปรรระบุ...	17	4.4
รวม	384	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		
นักเรียน นักศึกษา	40	10.4
แม่บ้าน	26	6.8
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	48	12.5
พนักงานบริษัทเอกชน	144	37.5
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	95	24.7
รับจ้าง	27	7.0
อื่นๆ โปรดระบุ...	4	1.0
รวม	384	100.0
5. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	34	8.9
5,000 – 10,000 บาท	84	21.9
10,001 – 15,000 บาท	88	22.9
15,001 – 20,000 บาท	53	13.8
20,001 – 25,000 บาท	46	12.0
25,001 – 30,000 บาท	16	4.2
30,001 บาทขึ้นไป	63	16.4
รวม	384	100.0
6. ค่าใช้จ่าย		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	282	73.4
5,000 – 10,000 บาท	80	20.8
15,000 – 20,000 บาท	22	5.7
รวม	384	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
7. จำนวนครั้งในการท่องเที่ยว		
เดือนละครั้ง	59	15.4
สามเดือนครั้ง	57	14.8
หกเดือนครั้ง	60	15.6
ปีละครั้ง	94	24.5
อื่นๆ โปรดระบุ...	114	29.7
รวม	384	100.0
8. ลักษณะการท่องเที่ยว		
เพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง	111	28.9
เพื่อการพักผ่อนและสุขภาพ	176	45.8
เพื่อการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	53	13.8
เพื่อการเยี่ยมญาติ	30	7.8
อื่นๆ โปรดระบุ...	14	3.6
รวม	384	100.0
9. การรับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยว		
การรับรู้ทางโทรทัศน์/วิทยุ	139	36.2
การรับรู้ทางอินเทอร์เน็ต	60	15.6
การรับรู้ทางนิตยสาร/วารสาร/ หนังสือพิมพ์	147	38.3
อื่นๆ โปรดระบุ...	38	9.9
รวม	384	100.0
10. รูปแบบในการท่องเที่ยว		
ผจญภัย	98	25.5
เชิงธรณีวิทยา	53	13.8
เชิงเกษตร	11	2.9
ชมวิถีชีวิตชนบท	143	37.2
อื่นๆ โปรดระบุ...	79	20.6
รวม	384	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
11. ท่านพักค้างแรมที่ไหน		
โรงแรม	56	14.6
รีสอร์ท	130	33.9
แพพัก	45	11.7
แพล่อง	77	20.0
อื่นๆ โปรดระบุ...	76	19.8
รวม	384	100.0
12. ท่านพักค้างแรมหรือไม่		
พักค้างแรม	179	46.6
ไม่พักค้างแรม	205	53.4
รวม	384	100.0
13. ท่านพักค้างแรมทั้งหมดกี่คืน		
1 คืน	222	57.8
2 คืน	75	19.5
3 คืน	14	3.6
อื่นๆ โปรดระบุ...	73	19.0
รวม	384	100.0
14. ท่านเดินทางมาจากจังหวัดใด		
จังหวัดกาญจนบุรี	154	40.1
จังหวัดอื่นๆ โปรดระบุ...	230	59.9
รวม	384	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า เพศ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 และเพศหญิง จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1

อายุ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 21 – 30 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 ตามลำดับ

อาชีพ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมา รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 ตามลำดับ

ระดับรายได้ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่ มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 รองลงมา มีรายได้ 5,001 – 10,001 บาท จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 ตามลำดับ

ระดับค่าใช้จ่าย ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 73.4 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง 5,000 – 10,001 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ตามลำดับ

จำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ส่วนใหญ่มักจะมาตามความสะดวก แล้วแต่โอกาส จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมา ปีละครั้ง จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ตามลำดับ

ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวในลักษณะเพื่อการพักผ่อนและสุขภาพ จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 ตามลำดับ

การรับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารจากทางนิตยสาร/วารสาร/หนังสือพิมพ์ จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมา การรับรู้ทางโทรทัศน์/วิทยุ จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 ตามลำดับ

รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการชมวิถีชีวิตชนบท จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมา ต้องการผจญภัย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 ตามลำดับ

สถานที่พักค้างแรม ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่นิยมพักรีสอร์ต จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมา แพล่อง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

การพักค้างแรม ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่พักค้างแรม จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4

จำนวนคืนในการค้างแรม ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่พักค้างแรม 1 คืน จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 รองลงมา พักค้างแรม 2 คืน จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 ตามลำดับ

ภูมิลำเนา ของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่นี้เดินทางมายังจังหวัดกาญจนบุรีเป็นคนในจังหวัดอื่น ได้แก่ ยโสธร กรุงเทพมหานคร สุรินทร์ อูรุษยา นครปฐม สมุทรปราการ ร้อยเอ็ด หนองคาย สุพรรณบุรี ขอนแก่น ราชบุรี เชียงราย ชัยภูมิ ชลบุรี สระบุรี เลย เพชรบูรณ์ ปทุมธานี ลพบุรี ปราจีนบุรี ชัยนาท สมุทรสาคร พิจิตร ระยอง นครราชสีมา นนทบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครนายก อุดรธานี จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 และคนในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดลำดับ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

ตัวแปร	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการประชาสัมพันธ์	3.55	.753	มาก	6
2. ด้านการบริการต่างๆ	2.49	.511	น้อย	7
3. ด้านระยะทาง	3.64	.584	มาก	3
4. ด้านที่พัก	3.74	.795	มาก	1
5. ด้านความปลอดภัย	3.63	.835	มาก	4
6. ด้านร้านอาหาร	3.65	.676	มาก	2
7. ด้านร้านค้าของที่ระลึก	3.55	.753	มาก	5
รวมเฉลี่ย	3.46	.491	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 3 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = .491) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยอันดับแรก ได้แก่ ความพึงพอใจในด้านที่พัก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = .795) ความพึงพอใจในด้านร้านอาหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = .676) ความพึงพอใจด้านระยะทาง เป็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = .584) ความพึงพอใจด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = .835) ความพึงพอใจด้านร้านค้าของที่ระลึก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = .753) ความ

พึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = .753) และความพึงพอใจด้านการบริการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.49$, S.D. = .511) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และ Oneway ANOVA ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบตัวแปรเพศกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยการทดสอบค่าที (t-test)

เพศ	n	\bar{x}	S.D.	t
ชาย	230	2.63	.934	4.493*
หญิง	154	2.69	1.04	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า เพศแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตามอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว จำนวนครั้ง ลักษณะการท่องเที่ยว รูปแบบในการท่องเที่ยว การรับรู้ข่าวสาร สถานที่พัก และจำนวนคืน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ดังตารางที่ 5 ถึงตารางที่ 37

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ต่ำกว่า 20 ปี	30	3.71	.442	มาก
21 – 30 ปี	165	3.69	.620	มาก
31 – 40 ปี	113	3.55	.578	มาก
41 – 50 ปี	62	3.32	.497	ปานกลาง
51 – 60 ปี	12	3.22	.533	ปานกลาง
61 ปีขึ้นไป	2	4.99	.010	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{x}=4.99$, S.D.= .010) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมากที่สุด นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ($\bar{x}=3.71$, S.D.= .442) อายุ 21 – 30 ปี ($\bar{x}=3.69$, S.D.= .620) อายุ 31 – 40 ปี ($\bar{x}=3.55$, S.D.= .578) มีความพึงพอใจในระดับมาก และ และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 – 50 ปี ($\bar{x}=3.32$, S.D.= .497) อายุ 51 – 60 ปี ($\bar{x}=3.22$, S.D.= .533) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	5	12.169	2.434	7.385*
ภายในกลุ่ม	378	124.576	.330	
รวม	383	136.745		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของอายุกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี ($\bar{x}=3.71$)	21 – 30 ปี ($\bar{x}=3.69$)	31 – 40 ปี ($\bar{x}=3.55$)	41 – 50 ปี ($\bar{x}=3.32$)	51 – 60 ปี ($\bar{x}=3.22$)	61 ปีขึ้นไป ($\bar{x}=4.99$)
ต่ำกว่า 20 ปี ($\bar{x}=3.71$)	1					
21 – 30 ปี ($\bar{x}=3.69$)	.0259	1				
31 – 40 ปี ($\bar{x}=3.55$)	.1652	.1393*	1			
41 – 50 ปี ($\bar{x}=3.32$)	.3917*	.3658*	.2266*	1		
51 – 60 ปี ($\bar{x}=3.22$)	.4894*	.4635*	.3242	.0977	1	
61 ปีขึ้นไป ($\bar{x}=4.99$)	1.2732*	-1.2991*	-1.4384*	-1.6650*	-1.7626*	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า อายุของนักท่องเที่ยวชาวไทยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21-30 ปี ($\bar{x}=3.69$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 31 – 40 ปี ($\bar{x}=3.55$) นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ($\bar{x}=3.71$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 – 50 ปี ($\bar{x}=3.32$) นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 – 30 ปี ($\bar{x}=3.69$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 – 50 ปี ($\bar{x}=3.32$) นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 31 – 40 ปี ($\bar{x}=3.55$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 – 50 ปี ($\bar{x}=3.32$) นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ($\bar{x}=3.71$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 51 – 60 ปี ($\bar{x}=3.22$) นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 – 30 ปี ($\bar{x}=3.69$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 51 – 60 ปี ($\bar{x}=3.22$) นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{x}=4.99$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ($\bar{x}=3.71$)

นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{x}=4.99$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21 – 30 ปี ($\bar{x}=3.69$) นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{x}=4.99$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 – 50 ปี ($\bar{x}=3.32$) นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{x}=4.99$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 31 – 40 ปี ($\bar{x}=3.55$) นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{x}=4.99$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 51 – 60 ปี ($\bar{x}=3.22$) ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ประถมศึกษา	20	3.48	.556	ปานกลาง
มัธยมศึกษา (ม.3)	56	3.97	.712	มาก
มัธยมศึกษา (ม.6)	71	3.46	.463	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส.	64	3.66	.619	มาก
ปริญญาตรี	156	3.49	.562	ปานกลาง
อื่นๆ โปรรระบุ...	17	3.46	.455	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. ($\bar{x}=3.66$, S.D. = .619) มัธยมศึกษา (ม.3) ($\bar{x}=3.97$, S.D. = .712) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมาก ส่วนระดับประถมศึกษา ($\bar{x}=3.48$, S.D. = .556) ปริญญาตรี ($\bar{x}=3.49$, S.D. = .562) มัธยมศึกษา (ม.6) ($\bar{x}=3.46$, S.D. = .463) และอื่นๆ โปรรระบุ... ($\bar{x}=3.46$, S.D. = .455) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตาม
ระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	5	11.411	2.282	6.883*
ภายในกลุ่ม	378	125.334	.332	
รวม	383	136.745		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการศึกษากับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

การศึกษา	ประถมศึกษา ($\bar{x}=3.48$)	มัธยมศึกษา(ม.3) ($\bar{x}=3.97$)	มัธยมศึกษา(ม.6) ($\bar{x}=3.46$)	อนุปริญญา/ปวส. ($\bar{x}=3.66$)	ปริญญาตรี ($\bar{x}=3.49$)	อื่นๆโปรด ระบุ... ($\bar{x}=3.46$)
ประถมศึกษา ($\bar{x}=3.48$)	1					
มัธยมศึกษา (ม.3) ($\bar{x}=3.97$)	-.4847*	1				
มัธยมศึกษา (ม.6) ($\bar{x}=3.46$)	.0197	.5043*	1			
อนุปริญญา/ปวส. ($\bar{x}=3.66$)	-.1827	.3020*	-.2023*	1		
ปริญญาตรี ($\bar{x}=3.49$)	-.0110	.4737*	-.0307	.1717*	1	
อื่นๆโปรดระบุ... ($\bar{x}=3.46$)	.0176	.5022*	-.0021	.2002	.0286	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า การศึกษาของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต่างกััน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ม.3) ($\bar{x}=3.97$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ม.6) ($\bar{x}=3.46$) นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ม.3) ($\bar{x}=3.97$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวอนุปริญญา/ปวส. ($\bar{x}=3.66$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ม.6) ($\bar{x}=3.46$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวมัธยมศึกษา (ม.3) ($\bar{x}=3.97$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวปริญญาตรี ($\bar{x}=3.49$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ม.3) ($\bar{x}=3.97$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวปริญญาตรี ($\bar{x}=3.49$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ม.6) ($\bar{x}=3.46$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวปริญญาตรี ($\bar{x}=3.49$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ม.6) ($\bar{x}=3.46$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวปริญญาตรี ($\bar{x}=3.49$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ม.6) ($\bar{x}=3.46$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวปริญญาตรี ($\bar{x}=3.49$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ม.6) ($\bar{x}=3.46$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวปริญญาตรี ($\bar{x}=3.49$)

ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ม.3) ($\bar{x}=3.97$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่าอื่นๆ ($\bar{x}=3.46$) ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
นักเรียน/นักศึกษา	40	3.62	.405	มาก
แม่บ้าน	26	3.23	.589	ปานกลาง
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	48	3.39	.523	ปานกลาง
พนักงานบริษัทเอกชน	144	3.83	.636	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	95	3.46	.546	ปานกลาง
รับจ้าง	27	3.37	.446	ปานกลาง
อื่นๆไปรตระนู...	4	3.22	.222	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน ($\bar{x}=3.83$) นักเรียน/นักศึกษา ($\bar{x}=3.62$, S.D. = .405) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมาก ส่วนอาชีพแม่บ้าน ($\bar{x}=3.23$, S.D. = .589) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{x}=3.39$, S.D. = .523) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{x}=3.46$, S.D. = .546) รับจ้าง ($\bar{x}=3.37$, S.D. = .446) และอื่นๆไปรตระนู... ($\bar{x}=3.22$, S.D. = .222) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	5	17.402	2.900	9.162*
ภายในกลุ่ม	378	119.343	.317	
รวม	383	136.745		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอาชีพกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

อาชีพ	นักเรียน/ นักศึกษา ($\bar{x}=3.62$)	แม่บ้าน ($\bar{x}=3.23$)	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว ($\bar{x}=3.39$)	พนักงาน บริษัทเอกชน ($\bar{x}=3.83$)	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ($\bar{x}=3.46$)	รับจ้าง ($\bar{x}=3.37$)	อื่นๆ โปรด ระบุ... ($\bar{x}=3.22$)
นักเรียน/ นักศึกษา ($\bar{x}=3.62$)	1						
แม่บ้าน ($\bar{x}=3.23$)	.3976*	1					
ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว ($\bar{x}=3.39$)	.2366	-1611	1				
พนักงาน บริษัทเอกชน ($\bar{x}=3.83$)	-.2081*	-.6057*	-.4447*	1			
รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ($\bar{x}=3.46$)	.1686	-.2290	-.0679	.3767*	1		
รับจ้าง ($\bar{x}=3.37$)	.2508	-.1469	.0142	.4589*	.0821	1	
อื่นๆโปรด ระบุ... ($\bar{x}=3.22$)	.4023	.0047	.1657	.6104*	.2337	.1515	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 พบว่า อาชีพของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ($\bar{x}=3.62$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแม่บ้าน ($\bar{x}=3.23$) นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($\bar{x}=3.83$) มี

ความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ($\bar{x}=3.62$) นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแม่บ้าน ($\bar{x}=3.23$) นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{x}=3.39$) นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ($\bar{x}=3.46$) นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับจ้าง ($\bar{x}=3.37$) นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ($\bar{x}=3.22$) ส่วนคู่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามระดับรายได้

ระดับรายได้	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	34	3.60	.484	มาก
5,001 – 10,000 บาท	84	3.43	.494	ปานกลาง
10,001 – 15,000 บาท	88	3.64	.725	มาก
15,001 – 20,000 บาท	53	3.55	.547	มาก
20,001 – 25,000 บาท	46	3.83	.555	มาก
25,001 – 30,000 บาท	16	3.18	.588	ปานกลาง
30,001 บาทขึ้นไป	63	3.65	.572	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{x}=3.60$, S.D.=.484) 10,001 – 15,000 บาท ($\bar{x}=3.64$, S.D.=.725) 15,001 – 20,000 บาท ($\bar{x}=3.55$, S.D.=.547) 20,001 – 25,000 บาท ($\bar{x}=3.83$, S.D.=.555) 25,001 – 30,000 บาท ($\bar{x}=3.18$, S.D.=.588) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมาก และระดับรายได้ 5,001 – 10,000 ($\bar{x}=3.43$, S.D.=.494) กับ 30,001 บาทขึ้นไป ($\bar{x}=3.65$, S.D.=.572) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวยุวชาวไทย จำแนกระดับรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	7.913	1.319	3.859*
ภายในกลุ่ม	377	128.832	.342	
รวม	383	136.745		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 พบว่า นักท่องเที่ยวยุวชาวไทยที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับรายได้กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

ระดับ รายได้	ต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{x}=3.60$)	5,001- 10,000บาท ($\bar{x}=3.43$)	10,001- 15,000 บาท ($\bar{x}=3.64$)	15,001- 20,000 บาท ($\bar{x}=3.55$)	20,001- 25,000 บาท ($\bar{x}=3.83$)	25,001- 30,000บาท ($\bar{x}=3.18$)	30,001 บาทขึ้นไป ($\bar{x}=3.65$)
ต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{x}=3.60$)	1						
5,001- 10,000บาท ($\bar{x}=3.43$)	.1637	1					
10,001- 15,000 บาท ($\bar{x}=3.64$)	-.0403	-.2040*	1				
15,001- 20,000 บาท ($\bar{x}=3.55$)	.0509	-.1128	-.0912	1			
20,001- 25,000 บาท ($\bar{x}=3.83$)	-.2317	-.3954*	-.1914	-.2826*	1		
25,001- 30,000 บาท ($\bar{x}=3.18$)	.4221*	.2583	.4624*	.3712*	.6538*	1	
30,001 บาท ขึ้นไป ($\bar{x}=3.65$)	-.0491	-.2128*	-.0087	-.1000	.1827	-.4711*	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 10,001- 15,000 บาท ($\bar{x}=3.64$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 5,001-10,000บาท($\bar{x}=3.43$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับ

รายได้ 20,001– 25,000 บาท ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 5,001-10,000บาท ($\bar{x}=3.43$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 20,001– 25,000 บาท ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 15,001– 20,000 บาท ($\bar{x}=3.55$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{x}=3.60$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 25,001 – 30,000 บาท ($\bar{x}=3.18$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 10,001– 15,000 บาท ($\bar{x}=3.64$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 25,001 – 30,000 บาท ($\bar{x}=3.18$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 10,001– 15,000 บาท ($\bar{x}=3.64$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 25,001 – 30,000 บาท ($\bar{x}=3.18$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 15,001– 20,000 บาท ($\bar{x}=3.55$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 25,001 – 30,000 บาท ($\bar{x}=3.18$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 20,001– 25,000 บาท ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 25,001 – 30,000 บาท ($\bar{x}=3.18$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ($\bar{x}=3.65$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 5,001-10,000บาท ($\bar{x}=3.43$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ($\bar{x}=3.65$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ 25,001 – 30,000 บาท ($\bar{x}=3.18$) ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่าง

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามระดับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

ระดับค่าใช้จ่าย	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	282	3.55	.539	มาก
5,000 – 10,000 บาท	80	3.77	.761	มาก
15,000 – 20,000 บาท	22	3.37	.491	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{x}=3.55$, S.D. =.539) 5,000 – 10,000 บาท ($\bar{x}=3.77$, S.D. =.761) มีความพึงพอใจต่อ

สถานที่ท่องเที่ยวในระดับมาก และ 15,000 – 20,000 บาท ($\bar{x}=3.37$, S.D. =.491) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 18 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกระดับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3.991	1.996	5.727*
ภายในกลุ่ม	381	132.754	.348	
รวม	383	136.745		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับระดับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาบริหารธุรกิจ

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระดับค่าใช้จ่ายในการเดินทางกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

ค่าใช้จ่าย	ต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{x}=3.55$)	5,000-10,000 บาท ($\bar{x}=3.77$)	15,000-20,000 บาท ($\bar{x}=3.78$)
ต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{x}=3.55$)	1		
5,000-10,000 บาท ($\bar{x}=3.77$)	-.2182*	1	
15,000-20,000 บาท ($\bar{x}=3.78$)	.1740	.3922*	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 พบว่า ระดับค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีระดับค่าใช้จ่าย 5,000-10,000 บาท ($\bar{x}=3.77$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่าที่มีระดับค่าใช้จ่าย ต่ำกว่า 5,000 บาท ($\bar{x}=3.55$) นักท่องเที่ยวที่มีระดับค่าใช้จ่าย 15,000-20,000 บาท ($\bar{x}=3.78$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่าที่มีระดับค่าใช้จ่าย 5,000-10,000 บาท ($\bar{x}=3.77$) ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว

จำนวนครั้งในการท่องเที่ยว	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
เดือนละครั้ง	59	3.50	.567	มาก
สามเดือนครั้ง	57	3.43	.442	ปานกลาง
หกเดือนครั้ง	60	3.37	.550	ปานกลาง
ปีละครั้ง	94	3.68	.571	มาก
อื่นๆ ไปรกระบุ...	114	3.74	.669	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยว เดือนละครั้ง ($\bar{x}=3.50$, S.D. =.567) ปีละครั้ง ($\bar{x}=3.68$, S.D. =.571) อื่นๆ ไปรกระบุ... ($\bar{x}=3.74$, S.D. =.669) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมาก และสามเดือนครั้ง ($\bar{x}=3.43$) หกเดือนครั้ง ($\bar{x}=3.37$, S.D. =.550) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 21 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	8.250	2.062	6.083*
ภายในกลุ่ม	379	128.495	.339	
รวม	383	136.745		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 21 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

จำนวนครั้ง	เดือนละครั้ง ($\bar{x}=3.50$)	สามเดือนครั้ง ($\bar{x}=3.43$)	หกเดือนครั้ง ($\bar{x}=3.37$)	ปีละครั้ง ($\bar{x}=3.68$)	อื่นๆไปรครบ ... ($\bar{x}=3.74$)
เดือนละครั้ง ($\bar{x}=3.50$)	1				
สามเดือนครั้ง ($\bar{x}=3.43$)	.0738	1			
หกเดือนครั้ง ($\bar{x}=3.37$)	.1316	.0579	1		
ปีละครั้ง ($\bar{x}=3.68$)	-.1804	-.2541*	-.3120*	1	
อื่นๆไปรครบ ... ($\bar{x}=3.74$)	-.2394*	-.3131*	-.3710*	-.0509	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 22 พบว่า จำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวปีละครั้ง ($\bar{x}=3.68$) มีความพึงพอใจต่อ

การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวสามเดือนครั้ง ($\bar{x}=3.43$) นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวปีละครั้ง ($\bar{x}=3.68$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวหกเดือนครั้ง ($\bar{x}=3.37$) นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวอื่นๆ โปรกระบุ... ($\bar{x}=3.74$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวเดือนละครั้ง ($\bar{x}=3.50$) นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวอื่นๆ ($\bar{x}=3.74$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวเดือนละครั้ง ($\bar{x}=3.50$) นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวอื่นๆ ($\bar{x}=3.74$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวสามเดือนครั้ง ($\bar{x}=3.43$) นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวอื่นๆ ($\bar{x}=3.74$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวหกเดือนครั้ง ($\bar{x}=3.37$) ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยว	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
เพื่อความสนุกสนานและ ความบันเทิง	111	3.80	.595	มาก
เพื่อการพักผ่อนและสุขภาพ	176	3.36	.494	ปานกลาง
เพื่อการศึกษาศาสนาและ วัฒนธรรม	53	3.19	.590	ปานกลาง
เพื่อการเยี่ยมญาติ	30	3.70	.645	มาก
อื่นๆ โปรกระบุ...	14	3.18	.399	ปานกลาง

จากตารางที่ 23 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีลักษณะการท่องเที่ยว เพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง ($\bar{x}=3.80$, S.D. =.595) เพื่อการเยี่ยมญาติ ($\bar{x}=3.70$, S.D. =.645) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมาก เพื่อการพักผ่อนและสุขภาพ ($\bar{x}=3.36$, S.D. =.494) เพื่อการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{x}=3.19$, S.D. =.590) และอื่นๆ โปรกระบุ... ($\bar{x}=3.18$, S.D. =.339) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 24 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามลักษณะการท่องเที่ยว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	22.507	5.627	18.668*
ภายในกลุ่ม	379	114.238	.301	
รวม	383	136.745		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 24 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยลักษณะในการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับความพึงพอใจ
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

ลักษณะการ ท่องเที่ยว	เพื่อความ สนุกสนานและ ความบันเทิง ($\bar{x}=3.80$)	เพื่อการพักผ่อน และสุขภาพ ($\bar{x}=3.36$)	เพื่อการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ($\bar{x}=3.91$)	เพื่อการเยี่ยม ญาติ($\bar{x}=3.70$)	อื่นๆ ปรุครระบุ ... ($\bar{x}=3.18$)
เพื่อความ สนุกสนานและ ความบันเทิง ($\bar{x}=3.80$)	1				
เพื่อการพักผ่อน และสุขภาพ ($\bar{x}=3.36$)	.4462*	1			
เพื่อการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ($\bar{x}=3.91$)	-.1019	-.5481*	1		
เพื่อการเยี่ยม ญาติ($\bar{x}=3.70$)	.1059	-.3403*	.2078	1	
อื่นๆ ปรุครระบุ ... ($\bar{x}=3.18$)	.6206*	.1744	.7225*	.5147*	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 25 พบว่า ลักษณะในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง ($\bar{x}=3.80$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีลักษณะเพื่อการพักผ่อนและสุขภาพ ($\bar{x}=3.36$) นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะเพื่อการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{x}=3.91$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและสุขภาพ ($\bar{x}=3.36$) นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการท่องเที่ยวเพื่อการเยี่ยมญาติ ($\bar{x}=3.70$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและสุขภาพ ($\bar{x}=3.36$) นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง

($\bar{x}=3.80$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการท่องเที่ยวนั้นๆ ($\bar{x}=3.18$) นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{x}=3.91$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการท่องเที่ยวนั้นๆ ($\bar{x}=3.18$) นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการท่องเที่ยวเพื่อการเชื่อมญาติ ($\bar{x}=3.70$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการท่องเที่ยวนั้นๆ ($\bar{x}=3.18$) ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามรูปแบบในการท่องเที่ยว

รูปแบบในการท่องเที่ยว	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ผจญภัย	98	3.40	.471	ปานกลาง
เชิงธรณีวิทยา	53	3.83	.550	มาก
เชิงเกษตร	11	3.44	.854	ปานกลาง
ชมวิถีชีวิตชนบท	143	3.44	.556	ปานกลาง
อื่นๆ โปรครระบุ...	79	3.93	.610	มาก

จากตารางที่ 26 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรูปแบบในการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา ($\bar{x}=3.83$, S.D. =.550) อื่นๆ โปรครระบุ... ($\bar{x}=3.93$, S.D. =.610) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมาก ผจญภัย ($\bar{x}=3.40$, S.D. =.471) เชิงเกษตร ($\bar{x}=3.44$, S.D. =.854) ชมวิถีชีวิตชนบท ($\bar{x}=3.44$, S.D. =.556) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 27 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวยชาวไทย จำแนกตามรูปแบบในการท่องเที่ยว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	18.984	4.746	15.274*
ภายในกลุ่ม	379	117.761	.311	
รวม	383	136.745		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 27 พบว่า นักท่องเที่ยวยชาวไทยที่มีรูปแบบในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรูปแบบในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับความพึงพอใจ
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

รูปแบบใน การท่องเที่ยว	ผจญภัย ($\bar{x}=3.40$)	เชิงธรณีวิทยา ($\bar{x}=3.83$)	เชิงเกษตร ($\bar{x}=3.44$)	ชมวิถีชีวิต ชนบท ($\bar{x}=3.44$)	อื่นๆโปรด ระบุ... ($\bar{x}=3.93$)
ผจญภัย ($\bar{x}=3.40$)	1				
เชิงธรณีวิทยา ($\bar{x}=3.83$)	-.4332*	1			
เชิงเกษตร ($\bar{x}=3.44$)	-.0489	.3843*	1		
ชมวิถีชีวิต ชนบท ($\bar{x}=3.44$)	-.0462	.3871*	.0028	1	
อื่นๆโปรด ระบุ... ($\bar{x}=3.93$)	-.5301*	-.0969	-.4812*	-.4839*	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 28 พบว่า รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบในการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวผจญภัย ($\bar{x}=3.40$) นักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบในการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบเชิงเกษตร ($\bar{x}=3.44$) นักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบในการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา ($\bar{x}=3.83$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบชมวิถีชีวิตชนบท ($\bar{x}=3.44$) นักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบในการท่องเที่ยวอื่นๆ ($\bar{x}=3.93$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบผจญภัย ($\bar{x}=3.40$) นักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบในการท่องเที่ยวอื่นๆ ($\bar{x}=3.93$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนา

สถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบเชิงเกษตร ($\bar{x}=3.44$) นักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบในการท่องเที่ยวอื่นๆ ($\bar{x}=3.93$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรูปแบบชมวิถีชีวิตชนบท ($\bar{x}=3.44$) ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 29 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
การรับรู้ทางโทรทัศน์/วิทยุ	139	3.71	.670	มาก
การรับรู้ทางอินเทอร์เน็ต	60	3.56	.569	มาก
การรับรู้ทางนิตยสาร/ วารสาร/หนังสือพิมพ์	147	3.50	.542	มาก
อื่นๆ ไปรกระบุ...	38	3.46	.481	ปานกลาง

จากตารางที่ 29 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการรับรู้ข่าวสารการรับรู้ทางโทรทัศน์/วิทยุ ($\bar{x}=3.71$, S.D. =.670) การรับรู้ทางอินเทอร์เน็ต ($\bar{x}=3.56$, S.D. =.569) การรับรู้ทางนิตยสาร/วารสาร/หนังสือพิมพ์ ($\bar{x}=3.50$, S.D. =.542) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมาก และอื่นๆ ไปรกระบุ... ($\bar{x}=3.46$, S.D. =.481) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 30 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามลักษณะการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	3.989	1.330	3.806*
ภายในกลุ่ม	380	132.756	.349	
รวม	383	136.745		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 30 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

การรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร	การรับรู้ทาง โทรทัศน์/วิทยุ ($\bar{x}=3.71$)	การรับรู้ทาง อินเทอร์เน็ต ($\bar{x}=3.56$)	การรับรู้ทางนิตยสาร/ วารสาร/หนังสือพิมพ์ ($\bar{x}=3.50$)	อื่นๆไปรษณ... ($\bar{x}=3.46$)
การรับรู้ทาง โทรทัศน์/วิทยุ ($\bar{x}=3.71$)	1			
การรับรู้ทาง อินเทอร์เน็ต ($\bar{x}=3.56$)	.1503	1		
การรับรู้ทางนิตยสาร/ วารสาร/หนังสือพิมพ์ ($\bar{x}=3.50$)	.2138*	-.0635	1	
อื่นๆไปรษณ... ($\bar{x}=3.46$)	.2539*	-.1036	-.0401	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 31 พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์/วิทยุ ($\bar{x}=3.71$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการรับรู้ข่าวสารอื่นๆ ($\bar{x}=3.46$) นักท่องเที่ยวที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์/วิทยุ ($\bar{x}=3.71$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการรับรู้ข่าวสารทางนิตยสาร/วารสาร/หนังสือพิมพ์ ($\bar{x}=3.50$) ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 32 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามสถานที่พัก

สถานที่พัก	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
โรงแรม	56	3.55	.562	มาก
รีสอร์ท	130	3.57	.585	มาก
แพพัก	45	3.49	.518	ปานกลาง
แพล่อง	77	3.71	.716	มาก
อื่นๆ โปรดระบุ...	76	3.55	.548	มาก

จากตารางที่ 32 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวได้เข้าพักที่โรงแรม ($\bar{x}=3.55$, S.D. =.562) รีสอร์ท ($\bar{x}=3.57$, S.D. =.585) แพล่อง ($\bar{x}=3.71$, S.D. =.716) อื่นๆ โปรดระบุ... ($\bar{x}=3.55$, S.D. =.548) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมาก และแพพัก ($\bar{x}=3.49$, S.D. =.518) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 33 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามสถานที่พัก

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	1.802	.451	1.266
ภายในกลุ่ม	379	134.942	.356	
รวม	383	136.745		

จากตารางที่ 33 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีลักษณะสถานที่พักแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 34 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามจำนวนคืนในการพัก

จำนวนคืน	n	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1 คืน	222	3.64	.610	มาก
2 คืน	75	3.51	.563	มาก
3 คืน	14	3.75	.602	มาก
อื่นๆ โปรดระบุ...	73	3.44	.565	ปานกลาง

จากตารางที่ 34 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีจำนวนคืนในการพัก 1 คืน ($\bar{x}=3.64$, S.D. =.610) 2 คืน ($\bar{x}=3.51$, S.D. =.563) 3 คืน ($\bar{x}=3.75$, S.D. =.602) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับมาก และอื่นๆ โปรดระบุ... ($\bar{x}=3.44$, S.D. =.565) มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชานิติศาสตร์

ตารางที่ 35 แสดงการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามจำนวนคืนในการพักค้างแรม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	3.087	1.029	2.926*
ภายในกลุ่ม	380	133.658	.352	
รวม	383	136.745		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 35 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีจำนวนคืนในการพักแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 36 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยสถานที่พักกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference)

จำนวนคืนในการพัก	1 คืน ($\bar{x}=3.64$)	2 คืน ($\bar{x}=3.51$)	3 คืน ($\bar{x}=3.75$)	อื่นๆไปรตระนู... ($\bar{x}=3.44$)
1 คืน ($\bar{x}=3.64$)	1			
2 คืน ($\bar{x}=3.51$)	.1345	1		
3 คืน ($\bar{x}=3.75$)	-.1117	-.2462	1	
อื่นๆไปรตระนู... ($\bar{x}=3.44$)	2.014*	.0669	.3131	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 36 พบว่า จำนวนคืนในการพักของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนคืนในการพักค้างแรม 1 คืน ($\bar{x}=3.64$) มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการพักค้างแรมอื่นๆ ($\bar{x}=3.44$)

ตารางที่ 37 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบตัวแปรการพักค้างแรมกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยการทดสอบค่าที (t-test)

การพักค้างแรม	n	\bar{x}	S.D.	t
พักค้างแรม	179	3.58	.590	-.042
ไม่พักค้างแรม	205	3.59	.604	

จากตารางที่ 37 เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรการพักค้างแรมและไม่พักค้างแรม กับความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่านักท่องเที่ยวที่พักค้างแรมและไม่พักค้างแรม มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 38 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบตัวแปร
 ภูมิลำเนา กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัด
 กาญจนบุรี โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ภูมิลำเนา	n	\bar{x}	S.D.	t
จังหวัดกาญจนบุรี	154	3.46	.562	-3.286*
จังหวัดอื่นๆ ปร...	230	3.66	.607	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 38 เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรภูมิลำเนา กับความพึงพอใจ
 ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีที่
 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีและภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นๆ มีความพึงพอใจต่อการพัฒนา
 สถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) เรื่อง
 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยวิธีการ Content Analysis ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับความคาดหวังของ
 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในการสนทนากลุ่มใช้การ
 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการนำเสนอในรูปแบบของการบรรยายเป็นความเรียง และ
 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2551 เวลา 09.30 น. ถึงเวลา 16.00 น. สถานที่
 ในการสนทนากลุ่ม คือ น้ำตกไทรโยค ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดกาญจนบุรี ทำ
 ให้ทราบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความคาดหวังในเรื่องใดมากที่สุด ได้แก่ การ
 ประชาสัมพันธ์ การบริการต่างๆของเจ้าหน้าที่ ระยะเวลา ที่พัก ความปลอดภัย ร้านอาหาร
 สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก ดังที่ผู้ร่วมสนทนาได้กล่าวถึงความคาดหวังของการเดินทางมา
 ท่องเที่ยวที่จังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้

ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า น่าจะ
 มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เปิดใหม่ หรืองานประจำปี ให้
 นักท่องเที่ยวได้ทราบอย่างทั่วถึง ส่วนใหญ่โฆษณาประชาสัมพันธ์เฉพาะในเมืองเท่านั้น ดังผู้ร่วม

สนทนาได้กล่าวว่า “มีการโฆษณา การประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย ต้องการให้ทางจังหวัดกาญจนบุรีมีการโฆษณาหลายๆ ทาง เช่น โปสเตอร์ ป้ายโฆษณา โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ที่สามารถหาข้อมูลในการเดินทางท่องเที่ยวได้สะดวกและรวดเร็ว”

ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า น่าจะมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือเมื่อนักท่องเที่ยวประสบกับปัญหาในเวลาที่ท่องเที่ยว ดังผู้ร่วมสนทนาได้กล่าวว่า “บางสถานที่ท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่ดูแลน้อย และดูแลนักท่องเที่ยวไม่ทั่วถึง ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจ และดูแลเรื่องความปลอดภัยในแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวให้มีมากกว่านี้”

ด้านระยะทาง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังว่า น่าจะมีป้ายบอกทางให้ชัดเจนมากกว่านี้เพื่อความสะดวกในการหาสถานที่ท่องเที่ยว ป้ายบอกทางที่จัดทำกันโดยชาวบ้านทำให้ดูเหมือนว่าสถานที่นั้น ไม่ค่อยได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ดังผู้ร่วมสนทนาได้กล่าวว่า “การเดินทางสะดวกดี ระยะทางไม่ไกลจากสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง แต่ต้องการให้มีป้ายบอกทางไปสถานที่ท่องเที่ยวให้แน่นอน ชัดเจน เนื่องจากบางสถานที่ท่องเที่ยวมีเพียงเส้นทางเท่านั้น”

ด้านที่พัก พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังว่า น่าจะมีที่พักของรัฐบ้าง เพราะส่วนใหญ่มีแต่ที่พักของเอกชน มีราคาที่สูง ดังผู้ร่วมสนทนาได้กล่าวว่า “ต้องการให้มีที่พักที่มีความสะอาดและการบริการที่ดี”

ด้านความปลอดภัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังว่า น่าจะมีเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้มากขึ้น น่าจะมีการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันในเรื่องความปลอดภัย ทั้งที่พัก และสถานที่ท่องเที่ยว ดังผู้ร่วมสนทนาได้กล่าวว่า “เจ้าหน้าที่น่าจะมีการป้องกันให้มากกว่านี้ เพราะบางทีฝนตกไม่รู้ว่าจะข้างทางตรงไหนบ้างที่เป็นแนวกันเหว และต้องการให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ข้อความเตือนที่ชัดเจน”

ด้านร้านอาหาร พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีความคาดหวังว่า น่าจะมีร้านอาหารตามสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง และน่าจะจัดมาตรการควบคุมในเรื่องของราคาอาหาร ดังผู้ร่วมสนทนาได้กล่าวว่า “ควรมีเจ้าหน้าที่เข้ามาควบคุมเรื่องราคาอาหาร ความสะอาดของอาหาร ต้องการให้ใช้ภาชนะที่เก็บล้างได้ เพราะทำให้สภาพแวดล้อมดูสวยงาม สะอาดตา”

ด้านร้านจำหน่ายของที่ระลึก พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า น่าจะเป็นของที่ระลึกที่แตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ เพราะจังหวัดกาญจนบุรีมีเอกลักษณ์ที่เป็นของจังหวัดอยู่แล้ว ทั้งยังดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี น่าจะมีสินค้าที่กลุ่มชาวบ้านทำ (Handmade) จะได้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดกาญจนบุรี ดังผู้ร่วมสนทนาได้กล่าวว่า

“ต้องการให้มีของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรีให้มาก ควรมีการประสานงานกับชาวบ้านในเรื่องสินค้าที่ระลึก ทำให้เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรี”

การสนทนากลุ่มกับนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ความคาดหวังทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ ด้านระยะทาง ด้านที่พัก ด้านความปลอดภัย ด้านร้านอาหาร และด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่มีความคาดหวังในทุกๆด้าน แต่มีความคาดหวังมากในเรื่องของความปลอดภัย ที่พัก และสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก เนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เมื่อเดินทางไปท่องเที่ยว อันดับแรกที่คำนึงถึง คือเรื่องความปลอดภัย เพราะคิดว่าเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวแล้วมีเจ้าหน้าที่ในการคอยให้ความช่วยเหลือ ดูแลความปลอดภัยอย่างทั่วถึงหรือไม่ ความคาดหวังในเรื่องของสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก เนื่องจากเมื่อนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปเที่ยวยังจังหวัดใดๆ ก็ตามแต่ก็จะคำนึงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดนั้นๆ เพราะสามารถซื้อเพื่อไปเป็นของฝากได้ง่าย และรู้ด้วยว่าเอกลักษณ์ของจังหวัดนั้นๆ คืออะไร

สรุปได้ว่า ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีความคาดหวัง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ ด้านระยะทาง ด้านที่พัก ด้านความปลอดภัย ด้านร้านอาหาร และด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี มีความคาดหวังในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เป็นอันดับที่ 1 ความคาดหวังที่รองลงมาในเรื่องของการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ เป็นอันดับที่ 2 ซึ่งการบริการของเจ้าหน้าที่ เป็นหัวใจสำคัญในการที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวประทับใจ ความคาดหวังในเรื่องของความปลอดภัย เป็นอันดับที่ 3 ซึ่งเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว มักคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับที่รองมาจากการบริการของเจ้าหน้าที่ ความคาดหวังในเรื่องของระยะทางเป็นอันดับที่ 4 เมื่อนักท่องเที่ยวจะเดินทางไปท่องเที่ยวมักคำนึงถึงระยะทางว่าไปมาสะดวกหรือไม่ มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนหรือไม่ เพื่อความสะดวกที่ในการเดินทางท่องเที่ยว ความคาดหวังในเรื่องของร้านอาหารเป็นอันดับที่ 5 เพราะนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี คำนึงถึงอาหารที่รับประทานต้องมีความสะอาดและถูกสุขลักษณะ ความคาดหวังในเรื่องของที่พักเป็นอันดับที่ 6 เพราะนักท่องเที่ยวชาวไทยคำนึงถึงที่พักที่สำคัญ เนื่องจากไปพักที่ไหนอยากให้บรรยากาศและบริเวณรอบด้านมีความคล้ายคลึงกับบ้านของตนเอง ความคาดหวังในเรื่องของสถานที่จำหน่ายของที่ระลึกเป็นอันดับที่ 7 เพราะเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวยังจังหวัดใด อยากได้ของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนั้นๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยความคาดหวังทำให้ทราบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความคาดหวังในทุกด้าน และให้ความสำคัญกับความคาดหวัง

เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์มากเป็นพิเศษ การบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ ความปลอดภัย ระยะเวลา
ร้านจำหน่ายอาหาร ที่พัก และร้านจำหน่ายของที่ระลึก ตามลำดับ

การวิเคราะห์ปัญหาของนักท่องเที่ยวชาวไทย

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทาง
มาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี มีปัญหาและข้อเสนอแนะดังนี้

ตารางที่ 39 แสดงปัญหาการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ปัญหาของนักท่องเที่ยวชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
1 ที่นั่งคูทศนียภาพมีน้อยมาก	28	18.6	4
2 การติดต่อที่พักไม่สะดวก	16	10.6	7
3 เจ้าหน้าที่พูดจาไม่ดี และไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำจุดที่เป็นอันตราย	30	20.0	3
4 รถโดยสารภายในตัวจังหวัดน้อย และเรียกราคาแพง เวลากลางคืนแสงสว่างน้อยที่จอดรถไม่เพียงพอ	17	11.3	6
5 ถนนไม่มีสัญลักษณ์บอกอย่างชัดเจน	30	20.0	3
6 ราคาอาหารแพงมากเกินไป คนขายพูดจาไม่ดี	36	24.0	1
7 การติดต่อสื่อสาร เช่น ตู้โทรศัพท์	17	11.3	6
8 การประชาสัมพันธ์น้อย	20	13.3	5
9 ห้องน้ำไม่เพียงพอและไม่สะอาด	34	22.6	2
10 พ่อค้า แม่ค้าชอบมาเสนอขาย รบกวนการพักผ่อน และถึงขยะน้อยมาก	7	4.6	8
รวม	150	100	-

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ส่วนใหญ่
ประสบกับปัญหาในการเดินทางท่องเที่ยวในเรื่องคนขายอาหารและราคาอาหาร เป็นอันดับที่ 1
จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ห้องน้ำไม่เพียงพอและไม่สะอาดเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 34 คน
คิดเป็นร้อยละ 22.6 เจ้าหน้าที่พูดจาไม่ดี และไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำจุดที่เป็นอันตรายเป็นอันดับที่ 3
จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ที่นั่งคูทศนียภาพมีน้อยมากเป็นอันดับที่ 4 จำนวน 28 คน คิด

เป็นร้อยละ 18.6 การประชาสัมพันธ์น้อยเป็นอันดับที่ 5 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 การติดต่อสื่อสาร เช่น ตู้โทรศัพท์และรถโดยสารภายในตัวจังหวัดน้อย และเรียกราคาแพง เวลา กลางคืนแสงสว่างน้อยที่จอดรถไม่เพียงพอเป็นอันดับที่ 6 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 การติดต่อที่พักระบายสะดวกเป็นอันดับที่ 7 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 และพ่อค้า แม่ค้าชอบมาเสนอขาย รบกวนการพักผ่อนและถึงขณะน้อยมากเป็นอันดับที่ 8 จำนวน 7 คิดเป็นร้อยละ 4.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 40 แสดงข้อเสนอแนะการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
1 ต้องการให้มีที่นั่งมากกว่านี้ และอยากให้จัดเป็น ชู้มๆ	31	46.5	1
2 ควรคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่มีจิตวิทยาในการพูด เพื่อ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว	8	12.0	8
3 ควรมีป้าย หรือ ไปสเตอร์บอกสถานที่พัก	8	12.0	8
4 จัดให้มีรถโดยสารเพิ่มมากขึ้นจากตัวเมืองไปยัง สถานที่ท่องเที่ยว	19	28.5	3
5 ทำป้ายสัญลักษณ์ให้มองได้อย่างชัดเจนและไม่ห่าง เกินไป	12	18.0	6
6 ควรมีเจ้าหน้าที่เข้ามาควบคุมเรื่องอาหาร	14	21.0	5
7 เจ้าหน้าที่ควรมีมากกว่านี้ และควรมีการจัดเวรใน การดูแลรักษาความปลอดภัย	24	36.0	2
8 จัดระเบียบพ่อค้าแม่ค้าให้อยู่เป็นที่เป็นทางไม่ใช่ เดินขายระเกะระกะ	18	27.0	4
9 ตั้งเป็นชมรมการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อกำหนดมาตรฐานในทุกด้าน	11	16.5	7
10 ควรมีป้ายห้ามสูบบุหรี่	5	7.5	9
รวม	150	100	-

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ข้อเสนอแนะจากการเดินทางท่องเที่ยวในเรื่องของความต้องการให้มีที่นั่งพักรถมากกว่านี้ โดยให้จัดเป็นชู้มๆเป็น

อันดับที่ 1 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5เจ้าหน้าที่ควรมีมากกว่านี้ และควรมีการจัดเวรในการดูแลรักษาความปลอดภัยเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0จัดให้มีรถโดยสารเพิ่มมากขึ้นจากตัวเมืองไปยังสถานที่ท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 3 จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 จัดระเบียบพ่อค้าแม่ค้าให้อยู่เป็นที่เป็นทางไม่ใช่เดินขายระเกะระกะเป็นอันดับที่ 4 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 ควรมีเจ้าหน้าที่เข้ามาควบคุมเรื่องอาหารเป็นอันดับที่ 5 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ทำป้ายสัญลักษณ์ให้มองได้อย่างชัดเจนและไม่ห่างเกินไปเป็นอันดับที่ 6 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ตั้งเป็นชมรมการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีเพื่อกำหนดมาตรฐานในทุกด้านเป็นอันดับที่ 7 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ควรคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่มีจิตวิทยาในการพูด เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว และควรมีป้าย หรือโปสเตอร์บอกสถานที่พักเป็นอันดับที่ 8 จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตามลำดับ

สรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จากการเก็บแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดทำเอกสารแหล่งข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว ควรมีภาพและแผนที่ให้มาก เพราะการประชาสัมพันธ์น้อย การควบคุมราคาสินค้าเพราะสินค้ามีราคาแพง บางสถานที่ท่องเที่ยวมีระยะทางเดินไกล นักท่องเที่ยวที่เป็นผู้สูงอายุไม่สามารถเดินไหว นักท่องเที่ยวต้องการให้มีรถไว้บริการสำหรับผู้สูงอายุ บางสถานที่ท่องเที่ยวมีที่นั่งน้อยเกินไปโดยเฉพาะสถานที่ที่เป็นน้ำตก นักท่องเที่ยวต้องการให้มีที่นั่งเยอะๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเวลาที่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก นักท่องเที่ยวต้องการให้มีการจัดเวรยามในการรักษาความปลอดภัย และตำรวจท่องเที่ยวเข้ามาดูแลความปลอดภัย นักท่องเที่ยวต้องการให้มีที่จอดรถอย่างเพียงพอ ร่มเย็น และต้องการให้มีรถโดยสารจากตัวจังหวัดไปสู่สถานที่ท่องเที่ยวให้มาก นักท่องเที่ยวต้องการให้ที่พักมีการติดต่อได้สะดวกกว่านี้ และนักท่องเที่ยวต้องการให้มีห้องน้ำ ห้องสุขาอย่างเพียงพอในบางสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องการให้เจ้าหน้าที่ได้เดินตรวจบริเวณสถานที่นั้นๆ เพราะบางจุดอันตราย นักท่องเที่ยวต้องการให้มีป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวอย่างชัดเจนและมองเห็นได้ง่ายตลอดทาง นักท่องเที่ยวต้องการให้มีเจ้าหน้าที่เข้ามาควบคุมเรื่องราคาของอาหาร อาหารไม่สุก นักท่องเที่ยวต้องการให้มีพนักงานทำความสะอาดแหล่งท่องเที่ยว และควรมีป้ายห้ามสูบบุหรี่ และจำนวนถังขยะให้มากกว่านี้ และนักท่องเที่ยวต้องการให้มีเจ้าหน้าที่เข้ามามีบทบาทในการจัดระเบียบพ่อค้าแม่ค้า และความสะอาดของของฝากที่มีไว้ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกอย่างหลากหลาย

จากข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว จำนวน 384 คน โดย

นักท่องเที่ยวชาวไทยได้เสนอความคิดเห็นตามลำดับ ดังต่อไปนี้ เอกสารแหล่งข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวควรมีภาพและแผนที่ให้มากเพราะการประชาสัมพันธ์ของทางจังหวัดกาญจนบุรีน้อยสินค้ามีราคาแพงเนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ได้กำหนดมาตรฐานของราคาไว้ทำให้คนขายมีอิสระในการกำหนดราคาขายเอง น่าจะมีรถกระเช้าในการเดินทางเพราะอาจมีผู้สูงอายุอยากเข้าชมแต่ไม่สามารถเดินไหว ควรมีรถนำเที่ยวรอบสถานที่ท่องเที่ยว สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวเป็นน้ำตกควรมีที่นั่งให้มากกว่านี้เนื่องจากที่นั่งส่วนมากเป็นการปูเสื่อจึงอยากให้อ่างน้ำพุไว้บริการ เวรยามในการรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวต้องการให้มีตำรวจเข้ามาดูแลความปลอดภัยเนื่องจากบางสถานที่มีนักท่องเที่ยวเข้าชมน้อย ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำจุดที่อันตรายและเจ้าหน้าที่ไม่เดินตรวจบริเวณสถานที่นั้นๆ บริเวณลานจอดรถไม่เพียงพอและรถโดยสารจากตัวจังหวัดน้อย ป้ายบอกสถานที่มีน้อยและไม่ชัดเจนเนื่องจากบางสถานที่บอกเพียงเส้นทางของสถานที่ท่องเที่ยวเท่านั้นทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจในระยะทางว่ามาถูกทางหรือไม่ นักท่องเที่ยวต้องการให้จัดพนักงานทำความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความสวยงาม ภูมิทัศน์ที่น่านั่ง และควรมีป้ายห้ามสูบบุหรี่ เจ้าหน้าที่ประจำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ต้องเข้ามาควบคุมความเป็นระเบียบของพ่อค้าแม่ค้า และของฝากที่มีฝุ่นละอองเกาะให้มีความสะอาดเมื่อหมดอายุควรทำการกำจัดหรือทิ้ง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี 3) เพื่อการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม ลักษณะการท่องเที่ยว รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี และที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 384 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.9 มีอายุ 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.0 มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.6 เป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 24.7 มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.9 มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 73.4 จำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวแล้วแต่โอกาส มาตามความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 29.7 ลักษณะการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและฟื้นฟูสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 45.8 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางนิตยสาร/วารสาร/หนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 38.3 เป็นการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชนบท คิดเป็นร้อยละ 37.2 พักค้างแรมที่รีสอร์ท คิดเป็นร้อยละ 33.9 การเดินทางท่องเที่ยวโดยไม่พักค้างแรม (มาเช้า – กลับเย็น) คิดเป็นร้อยละ 53.4 มีจำนวนวันในการพักผ่อนค้างแรมจำนวน 1 คืน คิดเป็นร้อยละ 57.8 และเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากจังหวัดอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 59.9

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ต่อการพัฒนาศถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ปรากฏว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการพัฒนาศถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดการด้านที่พัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 การจัดการด้านร้านอาหารความเป็นระเบียบเรียบร้อยของร้านค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ด้านระยะทาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ด้านร้านอาหารของที่ระลึก และด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และด้านการบริการต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 ซึ่งด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจในระดับน้อย ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวนครั้งในการท่องเที่ยว ลักษณะการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำนวนคืนและภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการพักค้างแรม และสถานที่พักของนักท่องเที่ยวที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริมที่ต่างกันส่งผลต่อความพึงพอใจในการพัฒนาศถานที่ท่องเที่ยวที่ต่างกัน เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม

4. จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวไทยเกี่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยว พบว่า ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคาดหวังเกี่ยวกับด้านการประชาสัมพันธ์และการบริการต่างๆของเจ้าหน้าที่ เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นแนวทางในการกระจายข่าวสาร เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทราบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีได้เป็นอย่างดี มีการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินผลและตรวจสอบระดับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี และการใช้บริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้รวมไปถึงด้านระยะทาง ด้านที่พัก ด้านความปลอดภัย ด้านร้านอาหาร ด้านร้านอาหารของที่ระลึก และปัญหาเกี่ยวกับความคาดหวังจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทย การตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยทุกท่านจึงเป็นไปได้ไม่ยาก ดังนั้นการพัฒนาศถานที่ท่องเที่ยวที่ได้มาจากการความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต้องพิจารณาดูความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพื่อหาข้อปรับปรุงแก้ไขที่เหมาะสมที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษา ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสู่การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึงส่วนต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบหรือปัจจัยในการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ใช้เป็นเครื่องมือหรือกลยุทธ์ทางการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยที่ชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชนสามารถควบคุมหรือพัฒนาได้ ซึ่งการวิเคราะห์ถึงความคาดหวังและความพึงพอใจ เป็นการระบุและวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในองค์ประกอบทั้ง 7 ประการ ได้แก่ 1) การประชาสัมพันธ์ 2) การบริการต่างๆของเจ้าหน้าที่ 3) ระยะเวลา 4) ที่พัก 5) ความปลอดภัย 6) ร้านอาหาร 7) สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก การที่ระบุและวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมเพื่อสามารถระบุโอกาส และอุปสรรค ที่มีผลต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีได้ ซึ่งธุรกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีดังกล่าวนี้ได้รับรับความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ และการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนจากคนในท้องถิ่น ถือได้ว่าเป็นการสร้างรายได้และสร้างอาชีพเสริมจากการท่องเที่ยวและการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชน

2. เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิฐานะ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวนครั้งในการเดินทางและปัจจัยเสริมของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวได้รับด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการต่างๆของเจ้าหน้าที่ ด้านระยะเวลา ด้านที่พัก ด้านความปลอดภัย ด้านร้านอาหาร และด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก แตกต่างกัน

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจแตกต่างกัน โดยภาพรวมของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 และทำให้ได้เห็นถึงความสำคัญทางด้านการท่องเที่ยวว่าเป็นมิติทางเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ สินธุ์ สโรบลและคณะ (2546 : 237) ได้กล่าวว่า มิติด้านเศรษฐกิจของการบูรณาการของการท่องเที่ยว มุ่งให้มีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว โดยนำฐานทรัพยากรซึ่งเป็นสินทรัพย์ร่วมหรือสมบัติสาธารณะมาเป็นต้นทุนในการจัดการการท่องเที่ยว มีการกระจายรายได้อย่างเสมอภาคและยุติธรรม และสิ่งสำคัญส่วนใหญ่ต้องเห็นพ้องกันที่จะนำฐานทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ทั้งทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และสถานที่ทางประวัติศาสตร์ โดยมีการประชุมปรึกษาหารือหรือระดมความคิดสร้างฉันทานุมัติกันว่า การพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็น

ความต้องการส่วนใหญ่อย่างแท้จริง มิใช่ให้เป็นรายได้หลักของจังหวัดแต่อย่างไร ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า จังหวัดกาญจนบุรีมีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณีและวิถีชีวิตของคนในชนบท การเข้าถึงความสะดวกสบาย กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย

สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิระพล ทองมาและประเจต อำนวย (2547: 87) ที่ระบุว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลทางด้านบวกต่อเศรษฐกิจของประชาชน นักท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเห็น และเรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวที่มาจากสถานที่ต่าง วัฒนธรรม จึงเป็นเหตุให้มูลค่าของวัฒนธรรม ประเพณีตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติมีมูลค่าสูงขึ้น ทั้งนี้ทำให้ผู้นำให้ความสนใจการพัฒนาชุมชนและมีความเข้มแข็งในการส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

สอดคล้องกับพจนาน สุวนศรี (2546: 187) ได้ระบุว่าผู้นำหรือแกนนำสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอกและสภาพปัญหา ตลอดจนมองแนวทางแก้ไขปัญหาได้แบบชัดเจน และมอง กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่ง หรือกิจกรรมร่วมเชื่อมต่อกับทิศทางแก้ไขปัญหามาโดยภาพรวม ได้ แล้วจึงได้กำหนดเป็นวัตถุประสงค์เป้าหมายการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนมีการจัดให้บริการในการเข้าชมกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดได้ทุกวัน อีกทั้งยังมีจุดรักษาความปลอดภัยและจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมโดยรอบมีความเหมาะสม

สอดคล้องกับวรรณ วลัยวานิช (2546: 36) ได้กล่าวว่า โดยปกติแล้วการที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจจะเดินทางไปยังบริเวณใดบริเวณหนึ่งนั้น สิ่งหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือ เรื่องความปลอดภัยเพราะถ้าบริเวณใดมีปัญหาเรื่องความปลอดภัยเกิดขึ้นย่อมมีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดนั้นๆมีระบบกำจัดขยะและการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมโดยรอบ การจัดการธุรกิจท่องเที่ยวที่ถือว่าเป็นธุรกิจบริการ

สอดคล้องกับฉัตรพยาพร เสมอใจ (2548 : 53) ได้กล่าวว่า ธุรกิจบริการจำเป็นต้องพิจารณาให้ส่วนประกอบทั้ง 7 ประการ ได้แก่ 1) การประชาสัมพันธ์ 2) การบริการต่างๆของเจ้าหน้าที่ 3) ระยะเวลา 4) ที่พัก 5) ความปลอดภัย 6) ร้านจำหน่ายอาหาร และ 7) สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก ต้องสอดคล้องกันและเหมาะสมกับรูปแบบของผลิตภัณฑ์และศักยภาพของธุรกิจ และแนวทางในการพิจารณาวิธีที่มีประสิทธิภาพในการบริการ ไม่ได้อยู่ที่การพิจารณาแลกรวิธีหรือแนวทางที่ดีที่สุด ซึ่งควรเลือกวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการและพฤติกรรมของลูกค้า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของธุรกิจในการจัดทำและการนำเสนอ ส่วนภาวการณ์แข่งขันของการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นนับว่าเป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความมั่นคงทางการเมืองภายในประเทศเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งอาจ

ส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจและแนวโน้มการลดจำนวนของนักท่องเที่ยว ตลอดจนเรื่องปัญหาความไม่แน่นอนทางด้านเศรษฐกิจทำให้เกิดการประหยัดคอดออมมากยิ่งขึ้น ย่อมเป็นอุปสรรคด้วยเช่นกัน ส่วนในเรื่องการท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นแต่สร้างปัญหาได้เช่นกัน เพราะทำให้เกิดการมองทุกสิ่งทุกอย่างให้เป็นรูปของระบบเศรษฐกิจเท่านั้นทำให้เกิดการแข่งขัน ตลอดจนการเอารัดเอาเปรียบและขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

สอดคล้องกับยศ สันตสมบัติ (2540, อ้างถึงในอมรา อินทจักร 2550: 140) ได้ระบุว่า วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงมีสาเหตุหลายประการ เช่น การเปลี่ยนแปลงอาจเป็นผลมาจากการแพร่กระจายของวัฒนธรรม (diffusion) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เป็นต้น รวมไปถึงการกำหนดราคาของกลุ่มคู่แข่งไม่เป็นไปตามตลาดและไม่มีความแน่นอน

สอดคล้องกับขุนารถ รัตนสุวงศ์ชัย (2546 : 40 – 42, อ้างถึงในอมรา อินทจักร (2550 : 141) ได้กล่าวว่า หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายและกฎเกณฑ์ทางการตลาดการท่องเที่ยวไว้ให้ชัดเจน เพื่อจะได้สร้างระบบการตลาดที่จะส่งเสริมการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน นโยบายและกฎเกณฑ์จะต้องมีความเหมาะสมกับตัวแปรต่างๆ และมีความยืดหยุ่นที่จะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ เพราะหากหน่วยงานต่างๆ ให้มีข้อกำหนดมากเกินไป ก็จะทำให้ระบบการตลาดเกิดความเสียหายและมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นและประเทศได้ ดังนั้นหน่วยงานต่างๆ จึงต้องมีความร่วมมือกันอย่างดีที่จะสร้างระบบการตลาดการท่องเที่ยวให้ดำเนินไปอย่างยั่งยืน ซึ่งการดำเนินการพัฒนาสถานท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งในส่วนขององค์กรท้องถิ่น และองค์กรเอกชน ตลอดจนผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการทางการท่องเที่ยว

สอดคล้องกับสินธุ์ สโรบลและคณะ (2546 : 253) ระบุว่า การที่ภาคเอกชนบางแห่ง ได้มีบทบาทเข้ามาผูกขาดธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งเน้นการสร้างรายได้และความเจริญเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวแต่เพียงอย่างเดียว และบางครั้งได้มีผลกระทบต่อการทำลายวัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติอันเนื่องมาจากชุมชนท้องถิ่นขาดอำนาจในการจัดการท่องเที่ยวของตน จึงมีความจำเป็นที่จะมีการกำหนดบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ให้เข้ามามีบทบาทร่วมกับภาคประชาชน ในการจัดการและหา รูปแบบของการท่องเที่ยวในบริบทของชุมชนท้องถิ่น อันจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และระบบการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติให้กับท้องถิ่นมากขึ้น

สอดคล้องกับกอบแก้ว ชัยเดชสุริยะ (2546, อ้างถึงใน นุชศินี ยศปกรณ 2547 : 125) ได้กล่าวว่า ควรมีการจัดทำรูปแบบการท่องเที่ยวแบบพิเศษที่สอดคล้องตามสนใจของนักท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการเสนอขาย และสามารถรองรับการท่องเที่ยวได้ตลอดปี ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการต่างๆของเจ้าหน้าที่ ด้านระยะทาง ด้านที่พัก ด้านความปลอดภัย ด้านร้านอาหาร และ ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก เพื่อให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นให้เป็นอย่างดียั่งยืนต่อไปในอนาคต

3. ผลการศึกษา ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสู่การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึงส่วนต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบหรือปัจจัยในการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ใช้เป็นเครื่องมือหรือกลยุทธ์ทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีความคาดหวัง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ ด้านระยะทาง ด้านที่พัก ด้านความปลอดภัย ด้านร้านอาหาร และด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี มีความคาดหวังในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เป็นอันดับที่ 1

ความคาดหวังในเรื่องของการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ เป็นอันดับที่ 2 ซึ่งการบริการของเจ้าหน้าที่ เป็นหัวใจสำคัญในการที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวประทับใจ

ความคาดหวังในเรื่องของความปลอดภัย เป็นอันดับที่ 3 ซึ่งเมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว มักคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับที่รองมาจากการบริการของเจ้าหน้าที่

ความคาดหวังในเรื่องของระยะทางเป็นอันดับที่ 4 เมื่อนักท่องเที่ยวจะเดินทางไปท่องเที่ยวมักคำนึงถึงระยะทางว่าไปมาสะดวกหรือไม่ มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนหรือไม่ เพื่อความสะดวกที่ในการเดินทางท่องเที่ยว

ความคาดหวังในเรื่องของร้านอาหารเป็นอันดับที่ 5 เพราะนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี คำนึงถึงอาหารที่รับประทานต้องมีความสะอาดและถูกสุขลักษณะ

ความคาดหวังในเรื่องของที่พักเป็นอันดับที่ 6 เพราะนักท่องเที่ยวชาวไทยคำนึงถึงที่พักว่าสำคัญ เนื่องจากไปพักที่ไหนอยากให้อากาศและบริเวณรอบด้านมีความคล้ายคลึงกับบ้านของตนเอง

ความคาดหวังในเรื่องของร้านอาหารของที่ระลึกเป็นอันดับที่ 7 เพราะเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวยังจังหวัดใด อยากได้ของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนั้นๆ

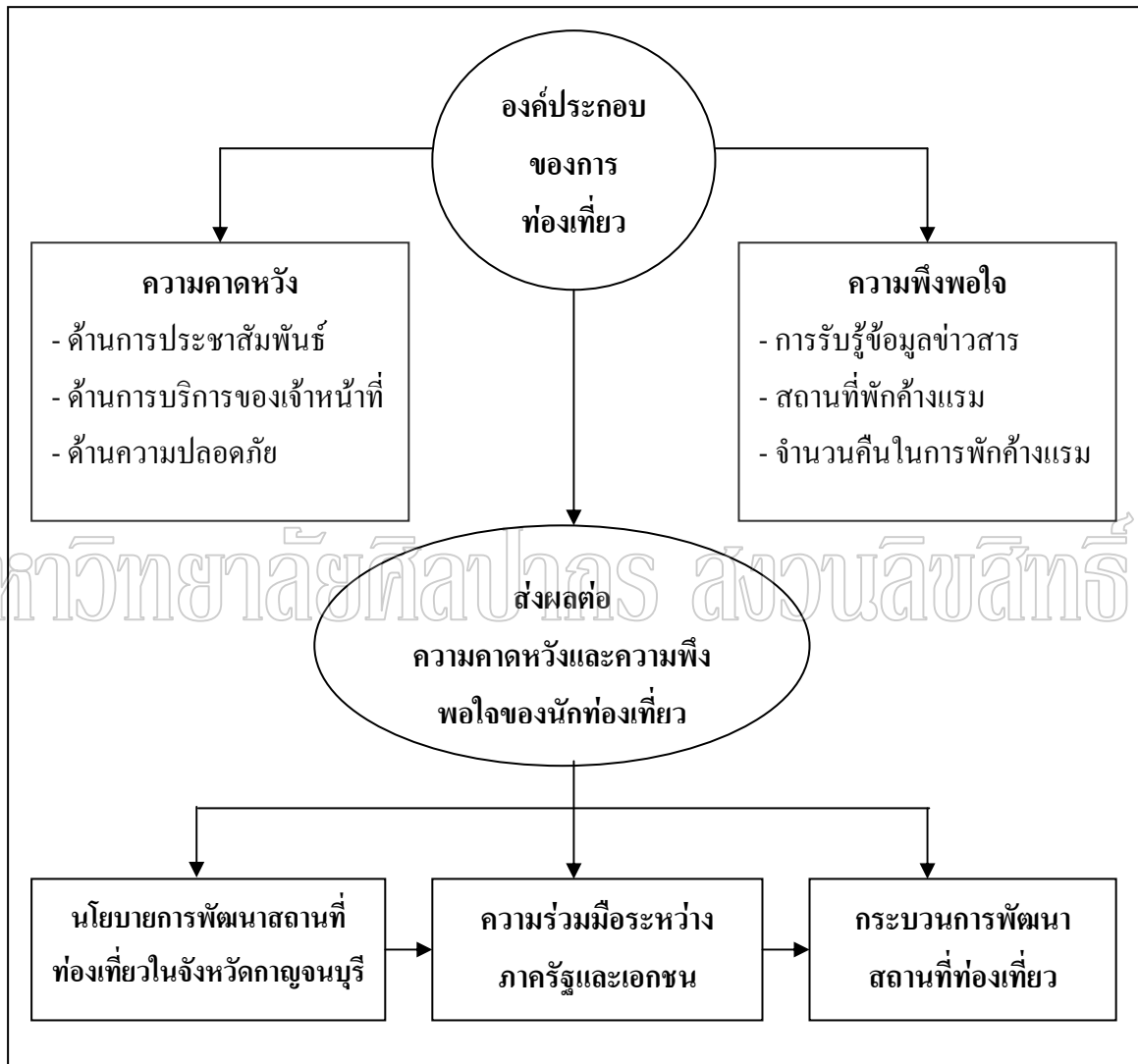
เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยความคาดหวังทำให้ทราบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มิ
ความคาดหวังในทุกด้าน และให้ความสำคัญกับความคาดหวังเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เป็นพิเศษ
การบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ ความปลอดภัย ระยะเวลา ร้านอาหาร ที่พัก และร้านอาหาร
ของที่ระลึก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวนีย์ ก้นทะเล (2545: บทคัดย่อ) เรื่องความคาดหวัง
และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว :
กรณีศึกษา หมู่บ้านร่วมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจ
ต่อการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

4. ผลการศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริมกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
ชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวนครั้งในการท่องเที่ยว ลักษณะการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยว
การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สถานที่พัก และจำนวนคืน เป็นปัจจัยที่ส่งต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
ชาวไทย อยู่ในระดับปานกลาง

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม ได้แก่ เพศ ระดับ
การศึกษา ระดับรายได้ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว และจำนวนครั้งในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว
ลักษณะการท่องเที่ยว รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
การพักค้างแรม สถานที่พักค้างแรม และจำนวนคืนในการพักค้างแรมที่แตกต่างกัน พบว่า
นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจแตกต่างกัน ซึ่งค้ำกับงานวิจัยของมัลลิกา เกื้อปัญญา
(2545 : บทคัดย่อ) เรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อม
ในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัด
สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ไม่แตกต่างกัน

กรอบมโนทัศน์เชิงทฤษฎีที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปสิ่งที่ได้จากการวิจัย เรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผลต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นตัวแบบในการคิด (Conceptual Model) ดังแบบการอธิบายเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) ได้ดังแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 กรอบมโนทัศน์เชิงทฤษฎีที่ได้จากการวิจัย

จากกรอบมโนทัศน์เชิงทฤษฎีที่ได้จากการวิจัย พบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย และการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ความคิดเห็น ความรู้สึกรักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งเป็นตัวกำหนดที่สำคัญในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นรากฐานให้หน่วยงาน องค์กร ของภาครัฐและภาคเอกชนได้ทราบ และดำเนินการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้ หน่วยงานต่างๆ รวมไปถึงองค์กร ต้องมีความร่วมมือกันในการพัฒนา และยอมรับฟังความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการด้านธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาเป็นไปอย่างถูกต้องทิศทาง

การบริหารจัดการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในปัจจุบันกระจายอยู่ตามหน่วยงานของรัฐ ทำให้การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาไม่มีเอกภาพเป็นไปอย่างไร้ทิศทางและไม่ต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวอันเป็นที่พำนักการท่องเที่ยวหลายประเภทยังมิได้มีระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกต้องและเหมาะสม เป็นเหตุให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและด้อยคุณภาพนำมาซึ่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมและเป็นอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีคุณภาพและมีความยั่งยืน การกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีระบบสอดคล้องและเชื่อมโยงกันทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวมีเอกภาพและมีความต่อเนื่องตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการรักษาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและเหมาะสม ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติโดยพิจารณาร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณา (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา [ออนไลน์] 1 เมษายน 2551)

การจัดสร้างและพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาบริการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว การสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวหรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นการสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันสภาพความเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานคร ปริมาณคนชนชั้นสูง ความแออัดของที่อยู่อาศัย ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สะสมในเขตเมือง จึงจำเป็นต้องหาที่รองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร จังหวัดกาญจนบุรีจึงมีแนวคิดในการพัฒนาเมืองใหม่กาญจนบุรีเพื่อรองรับการขยายเขตพื้นที่เมืองกาญจนบุรี

นายชัยวัฒน์ ลิ้มปีวรธะ รองผู้ว่าจังหวัดกาญจนบุรีได้กล่าวเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2551 ที่ห้องประชุมแควน้อย ศาลากลางจังหวัดว่า ขณะนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดได้สั่งการให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว กำลังดำเนินการในเรื่องของการพัฒนาสะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งมีแนวคิดที่จะทำให้สะพานข้ามแม่น้ำแควมีระบบแสงสีส่องสว่างตลอดทั้งปีเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว (ชัยวัฒน์ ลิ้มปีวรธะ [ออนไลน์] 1 เมษายน 2551)

นายอำนาจ ผการัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี เวลา 17.00 น. เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2551 พร้อมคณะผู้บริหารได้เดินทางเพื่อสำรวจน้ำตกไทรโยคน้อยและสภาพพื้นที่ภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบ พื้นที่ร้านค้าขายของที่ระลึกรอบบริเวณน้ำตก และได้เปิดเผยว่าน้ำตกไทรโยคน้อยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดกาญจนบุรีทั้งเป็นที่รู้จักกันไปทั่วโลก แต่เนื่องด้วยจากการบริหารจัดการพื้นที่โดยรอบยังไม่มีความเหมาะสม

เพื่อเป็นการพัฒนาน้ำตกไทรโยคน้อยให้ไปสู่การเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรีจึงเกิดข้อคิดที่ว่าหากมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการสร้างจุดขายที่เป็นจุดสำคัญทางประวัติศาสตร์ของน้ำตกไทรโยคน้อย เช่น จุดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเคยเสด็จทรงน้ำ การสร้างพลับพลาจำลองที่เป็นจุดที่พระองค์เคยเสด็จเมื่อครั้งเที่ยวชมสถานที่แห่งนี้ หรือจุดชมวิวนิวทิวทัศน์ที่สวยงาม (อำนาจ ผการัตน์ [ออนไลน์] 3 เมษายน 2551)

การจัดภูมิทัศน์ให้เกิดความเหมาะสม สวยงามถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนา คือ ภาคชุมชน เทศบาลตำบลน้ำตกไทรโยคน้อยและชาวบ้านในพื้นที่รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ในทุกด้านที่ต้องช่วยกันระดมข้อมูลหรือความคิดเห็นว่าแนวทางใดเหมาะสม ซึ่งทุกอย่างเกิดขึ้นได้ก็ต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วน

จังหวัดกาญจนบุรีได้พัฒนาระบบสาธารณูปโภคเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าถึง และได้รับความสะดวกสบาย แต่มีนักท่องเที่ยวบางส่วนที่ประสบปัญหาจากการเดินทางมาท่องเที่ยว ดังนั้นควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวในระดับสูงขึ้น โดยทางภาครัฐควรสนับสนุนเรื่องงบประมาณในการนำมาพัฒนา ได้แก่ ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ ด้านความปลอดภัย นอกจากนี้จะมีการพัฒนาในด้านต่างๆดีแล้วยังต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างเข้มแข็งอีกด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการท่องเที่ยว และทำให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสืบต่อไป (อำนาจ ผการัตน์ [ออนไลน์] 3 เมษายน 2551)

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

ผลการศึกษา เรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี : มีข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

ในการเสนอแนะที่ได้ผลจากการวิจัยพบเนื้อหาที่มีผลต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ของปัจจัยเสริมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ลักษณะการท่องเที่ยว รูปแบบการเดินทาง การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การพักผ่อน สถานที่ในการพักผ่อน และจำนวนคืนในการพักผ่อน พบว่า

1. ด้านการใช้งานของสินค้าและบริการ ในด้านนี้ เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องต้องมีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพไม่เอาัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวทั้งในตัวสินค้าหรือบริการ เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีในส่วนของสถานที่ท่องเที่ยวและร้านค้า

2. ด้านลักษณะของสินค้าหรือบริการพึงสร้างคุณค่าให้กับตัวสินค้าหรือบริการให้ควรค่าแก่การท่องเที่ยว และเพื่อสร้างความประทับใจ

3. ด้านการบริการในส่วนนี้เป็นด้านที่ปัจจุบันมีการแข่งขันกันมากนอกเหนือจากตัวสินค้าเอง เนื่องจากสินค้าที่เป็นบริการทางการท่องเที่ยวค่อนข้างคล้ายคลึงกัน การแข่งขันด้านการบริการจึงเป็นส่วนที่ควรให้ความสำคัญอย่างมาก

4. ด้านการรับประกันเป็นด้านที่ให้ความเชื่อมั่นกับตัวนักท่องเที่ยวโดยตรงว่าจะได้รับสินค้าหรือบริการที่ดี ด้านราคาเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง เนื่องจากสินค้าหรือของที่ระลึกทางการท่องเที่ยวจัดว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย หากมีการกำหนดราคาที่สูงเกินไปนักท่องเที่ยวอาจตัดสินใจไม่เดินทางมาท่องเที่ยว

5. ด้านการประชาสัมพันธ์หรือความมีชื่อเสียง เป็นตัวช่วยหลักในการเลือกตัดสินใจของนักท่องเที่ยวว่าจะเดินทางมาท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวใดหรือไม่ เนื่องจากตัวนักท่องเที่ยวไม่เคยเดินทางมา ณ สถานที่ท่องเที่ยวนั้นก่อน จึงจำเป็นต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์หรือความมีชื่อเสียงเป็นส่วนช่วยในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดนั้นๆ ทั้งนี้จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการมาชื่นชมกับธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น น้ำตกธารน้ำ จุดชมวิวที่สวยงาม และมีอากาศที่บริสุทธิ์ ร่มรื่น โดยนักท่องเที่ยวส่วนมากมีความต้องการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน และเพื่อพักผ่อนทางสุขภาพ ทำให้ผู้คนหันมาสนใจในการท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการจัดทำการวิเคราะห์ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการวางแผนทางการตลาดท่องเที่ยว และปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาคุณภาพมาตรฐานที่แท้จริงของการธุรกิจบริการทางการท่องเที่ยว
3. ควรทำการวิจัยเพื่อสำรวจกิจกรรม สถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ
4. ควรทำแบบสอบถามเพิ่มเติมจากเดิมสำรวจแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยเท่านั้น ควรทำแบบสำรวจเจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และครอบคลุมทั้งหมด

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “เที่ยวกาญจนบุรี.” คู่มือการท่องเที่ยวกาญจนบุรี, (2550):

20-21.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “ท่องเที่ยวปี 50.” อนุสารการท่องเที่ยว (อสท.), (2549):

17-18.

กนกพร รัตนสุธีรกุล. “ความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลต่อการดำเนินการบำบัดน้ำเสียของโครงการศึกษาวิจัย และพัฒนาสิ่งแวดล้อมหมักเบียร์ จังหวัดเพชรบุรี”.

วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.

กุลทลทิพย์ มาลากุล ณ อรุณา. “การศึกษาเปรียบเทียบความพอใจระหว่างผู้อยู่อาศัยในแฟลตกับเรือนแถว กรณี โครงการเคหะชุมชนบางบัว 2.” กรุงเทพมหานคร:

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

กฤษกร วงศ์กรวุฒิและคณะ. “นายรอบรู้” นักเดินทาง: กาญจนบุรี. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สารคดีในนามบริษัท วิริยะธุรกิจ จำกัด: 2549. 38-52.

ฉล่องศรี พิมพ์สมพงษ์. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ครั้งที่ 5. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

นัตยาพร เสมอใจ. การจัดการและตลาดบริการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด มหาชน, 2548.

ชัยวัฒน์ ลิมปี่วรรณชะ. ปฏิภูมิทัศน์น้ำตกไทรโยคน้อย. [ออนไลน์], 1 April 2008. from <http://province.prd.go.th>.

จำเนียร ช่วงโชติ. จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ครั้งที่ 2. วิตอรีเพาเวอร์บายด์, 2525.

ดำรงราชานุภาพ, พระยา.สถาบัน. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการพัฒนา โครงการสุพรรณบุรี: พื้นฐานของการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.

เดิมศักดิ์ กทวนิช. จิตวิทยาทั่วไป (General Psychology). ซีเอ็ดยูเคชั่น: กรุงเทพมหานคร, 2547.

เทิดชาย ช่วยบำรุง. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน [ออนไลน์], 13 January 2008. from [http:// ttresearch.org/Home/home.asp/](http://ttresearch.org/Home/home.asp/)

ทับทิม สุวรรณประภา. “ความคาดหวังและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวถ้ำเชียงดาว.” การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

ทัศนักรณ นาคเขียว. “แนวทางการพัฒนาโป่งเดือด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์.” การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

ไทยรัฐ, วันที่ 27 มีนาคม 2551: 8.

ธนากร วิชัยกุล. “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ และการบริการบริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติสวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

ธีรพัฒน์ ตี้อตัน. “ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่วนอุทยานม่อนพระยาแช่ ตำบลพิสัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

นิกร เกลี้ยงไพบูลย์. “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสวนพฤกษศาสตร์พุแค จังหวัดสระบุรี.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.

นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. หน่วยศึกษานิตศักรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2535.

นิคม ปะเมโท. “พฤติกรรมและปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดอุตรธานี.” วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสารคาม. ถ่ายเอกสาร, 2543.

นิตยา อุทธีว. “การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพจังหวัดเชียงใหม่ ต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในสถาบัน.” การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

นพมาศ ธีรเวคิน. จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

นาวิน วิไลเลิศ. “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในโครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุบลราชธานี.” สารนิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. (การวางแผนและการจัดการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.

นุชนารถ รัตนสุวงศ์ชัย. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ และพฤติกรรมในการซื้อของนักท่องเที่ยว.”

จุดสสารการท่องเที่ยว (มกราคม – มีนาคม): 2539. 12-18.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์บริษัท เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด: 2548. 38.

ปรียาพร วงศ์โรจน์. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหมิตรออฟเซต, 2534.

ปพานี จิตติวัฒนา. “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม.” สรุปคำบรรยายประกอบการเรียนวิชาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม (Soc.411) แก่นิสิตปริญญาโท สาขาพัฒนาสังคม รุ่นที่ 17 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.

พจนา สวนศรี. **เอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 1-7 การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.

พจนา สวนศรี. **เอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 8-15 การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.

ภนิตา ชัยปัญญา. “ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจกรรมไร่นาสวนผสมภายใต้โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย.” สาขาส่งเสริมการเกษตรกร คณะเกษตรศาสตร์ วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

ภาวิดา จินะวัฒน์. “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย ต่อผลการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดพัทยา จังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2548.

มนูญ ตนะวัฒนา. **จิตวิทยาพัฒนาชีวิตเพื่อคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ครั้งที่ 3. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2531.

มัลลิกา เกื้อปัญญา. “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง.” การค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

- มัลลิกา เกื้อปัญญา. “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ต่อการจัดการสภาพแวดล้อม ในการท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง.” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย. (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร, 2545.
- ยุดา รักไทยและคณะ. **พูดอย่างชาญฉลาด. บริษัท** เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด. กรุงเทพมหานคร, 2543.
- ยศ สันตสมบัติ. **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการจัดการทรัพยากร.** เชียงใหม่ : นพบุรีการพิมพ์, 2540.
- รักษนก โสภพิศ. “การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2542.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. **พฤติกรรมองค์การแบบทดสอบและการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมองค์การ.** กรุงเทพมหานคร, บริษัทธรรมสารจำกัด: 2548.
- รัตนา สุขะนิพนธ์. “ความคาดหวังและการรับรู้ที่มีผลต่อความพึงพอใจในบริการล้านช้างรีสอร์ทของนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันและยุโรป.” สารนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. (การตลาด) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- รุ่งรัตน์ หัตถกรรม. “แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยว ตำบลนาโพธิ์ อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม.” การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- วิจิต อุกะโชค. “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมล่องแก่งน้ำว่า อำเภอมะริม จังหวัดน่าน.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- วิเชียร เกตุสิงห์. **การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ชมรมผู้สนใจงานวิจัยทางการศึกษา. กรมสุขภาพจิต, 2536.
- วิมลสิทธิ์ หารยางกูร. **พฤติกรรมมนุษย์กับการจัดการสิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- วีระพล ทองมา และประเจต อำนวย. **รายงานผลการวิจัยผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต่อประชาชนในพื้นที่ ตำบลแม่มิม อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2547.

- วรรณ วลัยวานิช. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- วัฒนาพร สุญา. “แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์กรณีศึกษาออยตุง จังหวัดเชียงราย.” การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- ศรีัญญา วรากุลทิวชัย. **ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ห้างหุ้นส่วนสามลดา, 2549.
- สำนักงานการท่องเที่ยวเขต 1. **วารสารอะเมซิงกาญจนบุรี 2003**. สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวกาญจนบุรี, สำนักงานพานิชย์จังหวัดกาญจนบุรี. 2546. 15-18.
- สำนักงานพานิชย์กาญจนบุรี. **สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย**. จังหวัดกาญจนบุรี. กาญจนบุรีการพิมพ์, 2542.
- สำนักงานพานิชย์กาญจนบุรี. **การพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อการสนับสนุนการท่องเที่ยว (ไทย-พม่า)**. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)กาญจนบุรี. กาญจนบุรีการพิมพ์, 2544.
- สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี. ข้อมูลการตลาดจังหวัดกาญจนบุรี ประจำปี 2548. [ออนไลน์]. 12 March 2549. from <http://www.moc.go.th/opscenter/kj/mypage.htm>.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน**. อักษราพิพัฒน์. กรุงเทพมหานคร, 2545.
- สังเวียน อ่อนแก้ว. “การบริหารลูกเสือตามความคาดหวังและการปฏิบัติงานจริงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 5.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2536.
- สัญญา เล้าเจริญ. **Compact Guide Kanchanaburi**. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ PSPTRAVEL, 2546.
- สุพัฒนา ชาติบัญชาชัย. **กระบวนการเรียนรู้แนวคิดความหมาย และบทเรียนในสังคม**. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์พิสิษฐ์ไทย ออฟเซต, (มปป.).
- เสาวนีย์ กันทะแสน. “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมการท่องเที่ยว: กรณีศึกษา หมู่บ้านร่วมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย.” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- เสาวลี ทองเจิม. “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรณีศึกษา สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาพระแทว จังหวัดภูเก็ต.” การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

เสาวลักษณ์ นวเจริญกุล. “พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

สมศักดิ์ เทพสุทิน. นโยบายการท่องเที่ยวและกีฬา [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://www.tourism.go.th>. เข้าถึงเมื่อ 1 April 2008.

สินธุ์ สโรบล, อุดร วงษ์ทับทิม, สุภาวดี สุภาวณี, ทรงพร วาณิชย์, เบญจวรรณ วงศ์คำ และอนงนาฏ ปัญญาใหญ่. การท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวคิด และประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ. เชียงใหม่: วนิดาเพรส, 2546.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

สุนีย์ ชีรดากร. **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. อุดรดิตต์: สถาบันราชภัฏอุดรดิตต์, 2542.

สิทธิโชค วรรณสันติ. **จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์**. กรุงเทพมหานคร. ซีเอ็ดเคชั่น, 2547.

สิริอร วิชชาวูช และคณะ. **จิตวิทยาทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

สุปราณี สนธิรัตน์ และคณะ. **จิตวิทยาทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์, 2534.

สุภัคธยานี สุขสำราญ. “ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมและความคาดหวังของผู้บริหาร และครูผู้สอนสถานศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 5 ในการปฏิรูปการศึกษา,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเพชรบุรี, 2544.

สยาม เล้าเจริญ. **Compact Guide Kanchanaburi**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ พี เอช พี, 2546.

สยามล ชัยรัตน์อุดมกุล. “ความรู้และความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

เสรี วงษ์มณฑา. **การประยุกต์ทฤษฎีในการสื่อสาร**. ในหลักและทฤษฎีการสื่อสาร.

กรุงเทพมหานคร: นภากรณการพิมพ์. 2549.

เสริมสุข เสรีจกิจ. “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดภูเก็ต.” ปรินญาณิพนธ์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. การจัดการนันทนาการ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.

- เสริมสกุล เสรีจกิจ. “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต.” ปรินิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- อนุสิทธิ์ เมธาวรรักษ์. “ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ
ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- อรรถกิจ กรณ์ทอง. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการระบบสายตรวจศึกษากรณี
สถานีตำรวจภูธร ตำบลภูผิงค์ราษฎร์.” การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตร์ มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535.
- อำนาจ ผลรัตน์. ปรับภูมิทัศน์น้ำตกไพรโยคน้อย. [ออนไลน์], 1 April 2008. from
<http://www.tourism.go.th>

ภาษาอังกฤษ

- Apple White, P.B. **Organization Behavior**. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1965.
- Best, John W. **Research in Education**. London: Prentice – Hall India, 1981.
- Cherington, David J. **Organizational Behavior**. 2nd ed. MassachuseHs: Allyn and Bacon, 1994.
- Cowan William, Earl. **Assessing Employer-Employee Satisfaction With Training at
Canadian Valley b Area**. Canads: Oklahoma Univerity, 1989.
- Ealine, Ruth & Free, Miars. **Satisfaction of Tourist in Private Park and Recreation, in New
York**. Dissertation Abstract Internstionl. April. 1984.
- Gord, Carter V. **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Kotler Philip. **Marketing Management: How to Create, Win and Dominate Market**, A.R.
Information & Publication, 1999.
- Luthans, Fred. **Organization Beharior**. New York: Me Graw-Hill, 1992.
- Parsons. Talcott. **The Social System**. Glencoe: The Free Press, 1994.
- Young, R.A. and M.L. Flowers. **users of and Patterns Satisfaction and Recommendations.
Forest research report**. Univ. of Illinois, 1982.

มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาคผนวก สงวนลิขสิทธิ์

ภาคนวค ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงอนดิขสิทธิ์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีดังนี้

1. ชื่อผู้เชี่ยวชาญ: พันเอกสุรินทร์ จันทร์เพียร

ตำแหน่ง ประธานกรรมการการบริหาร

บริษัท มหาศาล แอดวานซ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด

การศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง (M.A.Leadership)

2. ชื่อผู้เชี่ยวชาญ: คุณอุไร ล้อวงศ์งาม

ตำแหน่ง นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวกาญจนบุรี

ประธานเขต 6 อนุกรรมการ

สภาการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สถานที่ทำงาน โรงแรมบ้านริมแคว - แพร่มน้ำ

3. ชื่อผู้เชี่ยวชาญ: คุณจิตรเลขา เมืองงาม

ตำแหน่ง ผู้ช่วยสวัสดิการสมาคมการท่องเที่ยว

สถานที่ทำงาน ศูนย์หัตถกรรมอัญมณีพลอย

บ่อพลอยเจมส์ BOPLOI GEMS

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี
ด้านการประชาสัมพันธ์

ข้อ	ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1.	จัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ได้จัดทำเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้นักท่องเที่ยว	18.2333	14.1161	.7068	.8772
2.	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการให้คำแนะนำด้านข้อมูลข่าวสารในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว สามารถให้ข้อมูลได้ถูกต้องและชัดเจน	18.4000	15.6966	.6919	.8776
3.	มีการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ไว้ในบริเวณที่นักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้ง่าย	18.0333	15.6885	.6406	.8849
4.	จัดทำสินค้าของที่ระลึกที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรีไว้จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว	18.2333	15.1506	.7120	.8742
5.	ความชัดเจนของการประชาสัมพันธ์ข่าวสารบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	18.2667	14.9609	.7383	.8701
6.	มีข้อมูลข่าวสารเรื่องการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีที่สมบูรณ์และทันสมัย	18.1667	14.4195	.8058	.8591
Reliability Coefficients		N of Cases = 30.0		Alpha = .8928	

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่

ข้อ	ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
7.	การให้คำแนะนำข้อมูลพื้นฐานแหล่งท่องเที่ยวของเจ้าหน้าที่ที่ด้านตรวจเก็บค่าธรรมเนียม	51.1333	82.8092	.8834	.9410
8.	การให้ความรู้แนะนำสถานที่ การตอบคำถามเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและข้อปฏิบัติในสถานที่ท่องเที่ยวของเจ้าหน้าที่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	50.9667	84.2402	.7682	.9435
9.	จัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยที่ลานจอดรถอย่างทั่วถึงและเหมาะสม	50.8333	85.0402	.7286	.9444
10	มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดของร้านค้าสวัสดิการ	50.8667	84.3954	.6898	.9453
11	การบริการและอภยาศัยไมตรีจิตของเจ้าหน้าที่	50.6000	87.6966	.6722	.9459
12	มีบริการนำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	51.0333	82.1023	.7941	.9427
13	การจัดพื้นที่ลานจอดรถเพียงพอกับปริมาณของรถที่เข้าเที่ยว	50.7000	88.2867	.6198	.9468
14	ความสะอาดในด้านสาธารณูปโภค	50.7667	83.9092	.7419	.9440
15	ความเพียงพอของที่นั่งบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	51.3000	80.2862	.7160	.9459
16	การจัดให้มีที่นั่งในบริเวณทางเดินเพื่อให้ชมทัศนียภาพ	51.3667	81.5506	.6855	.9464
17	ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว	50.7000	87.1138	.6630	.9459
18	ความเป็นระเบียบของจัดตั้งเรียงถังขยะ	50.5333	85.6368	.7236	.9446
19	การจัดการเรื่องขยะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	50.5333	85.2230	.7547	.9439
20	มีปริมาณถังขยะพอเพียงต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	50.7000	84.2172	.7418	.9440
21	ความสะอาด ความเพียงพอของห้องน้ำห้องสุขา ต่อปริมาณนักท่องเที่ยว	50.9667	82.6540	.7590	.9436
Reliability Coefficients		N of Cases = 30.0		Alpha = .9480	

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ด้านระยะเวลา

ข้อ	ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
22	จังหวัดกาญจนบุรีไม่ไกลและการเดินทางสะดวก ปลอดภัย	29.9333	18.8230	.7124	.8856
23	ความสะอาดของถนน ทางเดินเท้าภายในสถานที่ ท่องเที่ยว	30.0000	19.5172	.6553	.8902
24	บันได ทางเดินเท้า มีความมั่นคงแข็งแรงพื้นไม่ลื่น	30.0333	18.6540	.7280	.8843
25	ความชัดเจนของป้ายบอกทางไปจุดสำคัญต่างๆ	30.2000	18.9931	.5889	.8948
26	สภาพถนนหนทาง บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	30.1667	18.4885	.7461	.8829
27	ความชัดเจนของป้ายสัญลักษณ์ ป้ายบอกทางจราจรบน ถนน	30.1333	19.9126	.5546	.8965
28	การดูแลจราจรของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามสถานที่ ท่องเที่ยว	30.4000	18.3172	.6742	.8883
29	ความสะดวกเกี่ยวกับถนนหนทางและการจราจร	30.2000	18.0966	.7439	.8825
30	มีการจัดภูมิทัศน์และสถานที่เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ ถ่ายรูปเป็นที่ระลึก	30.1333	17.7057	.6476	.8925
Reliability Coefficients		N of Cases = 30.0		Alpha = .8998	

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ด้านที่พัก

ข้อ	ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
31	สถานที่พักเพียงพอ และสะอาดสวยงาม	32.9333	58.0644	.6334	.9505
32	สถานที่พักมีสภาพภูมิอากาศที่บริสุทธิ์ ร่มเย็น	32.8667	58.8782	.6085	.9515
33	ภายในสถานที่ท่องเที่ยวมีศาลาที่พักผ่อนไว้เพียงพอต่อ ปริมาณนักท่องเที่ยว	33.2000	53.3379	.7948	.9441
34	สถานที่พักมีราคาไม่แพง และเหมาะสม	33.2667	54.2713	.8100	.9436
35	ไฟฟ้ามีแสงสว่างเพียงพอในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	33.2000	53.2690	.8336	.9424
36	ความสะดวกของการแจ้งเหตุร้ายฉุกเฉินในที่พัก	33.3667	51.4126	.8783	.9402
37	ความเหมาะสมของทำเลที่ตั้งตู้โทรศัพท์	33.6000	51.0069	.8264	.9431
38	ความพอเพียงของการจัดบริการตู้โทรศัพท์	33.5667	51.0816	.8443	.9421
39	ห้องน้ำ ห้องสุขาในที่พักมีประตูที่แข็งแรง และมีคิซิค	33.3000	52.2862	.8873	.9399
40	น้ำประปามีความสะอาดเพียงพอ	33.4000	54.2483	.7576	.9457
Reliability Coefficients		N of Cases = 30.0	Alpha = .9498		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ด้านความปลอดภัย

ข้อ	ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
41	ความปลอดภัย ความพอเพียงของสถานที่จอดรถ	18.0000	20.0000	.8615	.9526
42	ระบบการรักษาความปลอดภัย เช่น ตู้ยาม ตู้โทรศัพท์ การแจ้งเหตุฉุกเฉิน	18.1333	19.4989	.8872	.9497
43	ไฟฟ้าแสงสว่างเพียงพอภายในสถานที่ท่องเที่ยว	18.0667	20.4782	.8104	.9578
44	ความพอเพียงของการจัดตั้งตู้โทรศัพท์	18.3667	19.0678	.8842	.9500
45	ความเหมาะสมของทำเลที่ตั้งตู้โทรศัพท์	18.3333	18.6437	.9042	.9479
46	การดูแลรักษาความปลอดภัยของตำรวจท่องเที่ยว	18.2667	19.3747	.8828	.9501
Reliability Coefficients		N of Cases = 30.0		Alpha = .9592	

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ด้านร้านอาหาร

ข้อ	ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
47	จำนวนความเพียงพอของสถานที่รับประทานอาหาร	33.2333	48.5299	.7946	.9523
48	ความสะอาดของสถานที่รับประทานอาหาร	33.1667	49.3851	.7883	.9519
49	การให้บริการร้านอาหารและเครื่องดื่มนในราคาที่เหมาะสม	33.0667	49.6506	.8749	.9474
50	มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดของอาหารและเครื่องดื่มนเป็นอย่างดี	32.9667	52.9989	.7812	.9517
51	ในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีร้านค้าไว้จำหน่ายให้นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	33.1667	51.5230	.8597	.9485
52	ที่ตั้งของร้านค้าเหมาะสมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	33.0667	50.8230	.7815	.9515
53	ความร่มรื่นของบริเวณสถานที่จำหน่ายอาหาร	33.1667	51.3851	.8721	.9481
54	ความเป็นระเบียบของการจัดที่นั่ง โต๊ะ ในบริเวณร้านอาหาร	33.0000	53.1724	.8575	.9498
55	การจัดระเบียบร้านอาหารภายในสถานที่ท่องเที่ยว	33.0333	52.4471	.7257	.9536
56	ร้านอาหารและร้านค้ามีปริมาณเพียงพอ ถูกสุขอนามัย	33.0333	51.3437	.8183	.9499
Reliability Coefficients		N of Cases = 30.0		Alpha = .9552	

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก

ข้อ	ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
57	ร้านค้าของที่ระลึกมีเพียงพอเหมาะสม และสะดวกในการค้นหา	32.5000	44.8793	.8413	.9536
58	มีสินค้าของที่ระลึกให้เลือกหลากหลาย	32.5667	44.1851	.8423	.9539
59	สินค้ามีคุณภาพ และราคาที่เหมาะสม	32.3000	47.1138	.8434	.9535
60	มีการนำทรัพยากรท้องถิ่น มาประกอบให้เป็นเอกลักษณ์ประจำจังหวัดกาญจนบุรี	32.2667	45.1678	.8211	.9545
61	สินค้ามีบรรจุหีบห่อ สวยงาม และปลอดภัย	32.2667	46.7540	.8359	.9536
62	การจัดระเบียบการจราจรบริเวณสถานที่ร้านจำหน่ายของที่ระลึก	32.2000	48.3724	.8529	.9540
63	ความเหมาะสมของการใช้บริเวณพื้นที่ที่ใช้จอดรถ	32.1333	47.0851	.8421	.9535
64	การจัดระเบียบพ่อค้า แม่ค้าหาบเร่ขายสินค้า / อาหาร บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว	32.2333	48.0471	.7647	.9564
65	บรรยากาศในการเดินจับจ่ายซื้อสินค้า/อาหาร	32.2333	47.1506	.8533	.9532
66	การจัดระเบียบร้านค้าขายของบริเวณทางเดินเท้าภายในสถานที่ท่องเที่ยว	32.4000	46.6621	.7537	.9571
Reliability Coefficients		N of Cases = 30.0		Alpha = .9587	

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

2. ขอความร่วมมือจากท่านในการให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3.แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เพื่อทราบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ต้องการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง และประกอบด้วย คำถามที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่างๆ ที่ศึกษาได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาค สถานภาพ อาชีพ รายได้ การศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสาร รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวกรรวิ กั้นเงิน

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนศึกษา
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถาม

เรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสถานภาพตามความเป็นจริงของท่าน

ข้อ 1 เพศ

- ชาย หญิง

ข้อ 2 อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี 21 – 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี 61 ปีขึ้นไป

ข้อ 3 การศึกษา

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษา (ม.3) มัธยมศึกษา (ม.6) / ปวช.
 อนุปริญญา / ปวส. ปริญญาตรี อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 4 อาชีพ

- นักเรียน / นักศึกษา แม่บ้าน ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน
 รัฐบาล / พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับจ้าง อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 5 รายได้

- ต่ำกว่า 5,001 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท
 15,001 – 20,000 บาท 20,001 – 25,000 บาท 25,001 – 30,000 บาท
 30,001 บาทขึ้นไป

ข้อ 6 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

- ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000 – 10,000 บาท 15,000 – 20,000 บาท

ข้อ 7 จำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี

- เดือนละครั้ง สามเดือนครั้ง หกเดือนครั้ง ปีละครั้ง อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 8 ลักษณะการท่องเที่ยว

- เพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง เพื่อการพักผ่อนและสุขภาพ
 เพื่อศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อเยี่ยมญาติ อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 9 รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว

- แบบผจญภัย เจริญวิทย์
 เจริญเกษตร ชมวิถีชีวิตชนบท
 อื่นๆ โปรดระบุ _____

ข้อ 10 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

- การรับรู้ทางโทรทัศน์ / วิทยุ
- การรับรู้ทางอินเทอร์เน็ต
- การรับรู้ทางนิตยสาร / วารสาร / หนังสือพิมพ์
- อื่นๆ โปรดระบุ_____

ข้อ 11 การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ท่านได้พักค้างแรมหรือไม่

- พักค้างแรม
- ไม่พักค้างแรม

ข้อ 12 ถ้าท่านพักค้างแรม ท่านจะพักที่ไหน

- โรงแรม
- รีสอร์ท
- แพพัก
- แพล่อง
- อื่นๆ โปรดระบุ_____

ข้อ 13 ท่านมาเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ท่านพักค้างแรมกี่คืน

- 1 คืน
- 2 คืน
- 3 คืน
- อื่นๆ โปรดระบุ_____

ข้อ 14 ท่านเดินทางมาจากจังหวัดใด

- จังหวัดกาญจนบุรี
- จังหวัดอื่นๆ โปรดระบุ_____

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ 7 ด้าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน เพียงข้อเดียว

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการประชาสัมพันธ์						
1	จัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ได้จัดทำเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้แก่นักท่องเที่ยว					
2	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการให้คำแนะนำด้านข้อมูลข่าวสารในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวสามารถให้ข้อมูลได้ถูกต้องและชัดเจน					
3	มีการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ไว้ในบริเวณที่นักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้ง่าย					
4	จัดทำสินค้าของที่ระลึกที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดกาญจนบุรีไว้จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว					
5	ความชัดเจนของการประชาสัมพันธ์ข่าวสารบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
6	มีข้อมูลข่าวสารเรื่องการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีที่สมบูรณ์และทันสมัย					
ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่						
7	การให้คำแนะนำข้อมูลพื้นฐานแหล่งท่องเที่ยวของเจ้าหน้าที่ที่ด่านตรวจเก็บค่าธรรมเนียม					
8	การให้ความรู้แนะนำสถานที่ การตอบคำถามเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและข้อปฏิบัติในสถานที่ท่องเที่ยวของเจ้าหน้าที่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว					
9	จัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยที่ลานจอดรถอย่างทั่วถึงและเหมาะสม					
10	มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดของร้านค้าสวัสดิการ					
11	การบริการและอัธยาศัยไมตรีจิตของเจ้าหน้าที่					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	มีบริการนำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ					
13	การจัดพื้นที่ลานจอดรถเพียงพอกับปริมาณของรถที่เข้าเที่ยว					
14	ความสะดวกในด้านสาธารณูปโภค					
15	ความเพียงพอของม้านั่งบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
16	การจัดให้มีที่นั่งในบริเวณทางเดินเพื่อให้ชมทัศนียภาพ					
17	ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว					
18	ความเป็นระเบียบของจัดตั้งเรียงถึงขยะ					
19	การจัดการเรื่องขยะบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
20	มีปริมาณถังขยะพอเพียงต่อจำนวนนักท่องเที่ยว					
21	ความสะอาด ความเพียงพอของห้องน้ำห้องสุขา ต่อปริมาณนักท่องเที่ยว ด้านระยะทาง					
22	จังหวัดกาญจนบุรีไม่ไกลและการเดินทางสะดวกปลอดภัย					
23	ความสะอาดของถนน ทางเดินเท้าภายในสถานที่ท่องเที่ยว					
24	บันได ทางเดินเท้า มีความมั่นคงแข็งแรงพื้นไม่ลื่น					
25	ความชัดเจนของป้ายบอกทางไปจุดสำคัญต่างๆ					
26	สภาพถนนหนทาง บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
27	ความชัดเจนของป้ายสัญลักษณ์ ป้ายบอกทางจราจรบนถนน					
28	การดูแลจราจรของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามสถานที่ท่องเที่ยว					
29	ความสะดวกเกี่ยวกับถนนหนทางและการจราจร					
30	มีการจัดภูมิทัศน์และสถานที่เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ถ่ายรูปเป็นที่ระลึก					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านที่พัก						
31	สถานที่พักเพียงพอ และสะอาดสวยงาม					
32	สถานที่พักมีสภาพภูมิอากาศที่บริสุทธิ์ ร่มเย็น					
33	ภายในสถานที่ท่องเที่ยวมีศาลาที่พักผ่อนไว้เพียงพอต่อปริมาณนักท่องเที่ยว					
34	สถานที่พักมีราคาไม่แพง และเหมาะสม					
35	ไฟฟ้ามีแสงสว่างเพียงพอในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
36	ความสะดวกของการแจ้งเหตุร้ายฉุกเฉินในที่พัก					
37	ความเหมาะสมของทำเลที่ตั้งตู้โทรศัพท์					
38	ความพอเพียงของการจัดบริการตู้โทรศัพท์					
39	ห้องน้ำ ห้องสุขาในที่พักมีประตูที่แข็งแรง และมีคิซิด					
40	น้ำประปามีความสะอาดเพียงพอ					
ด้านความปลอดภัย						
41	ความปลอดภัย ความพอเพียงของสถานที่จอดรถ					
42	ระบบการรักษาความปลอดภัย เช่น ตู้ยาม ตู้โทรศัพท์ การแจ้งเหตุฉุกเฉิน					
43	ไฟฟ้าแสงสว่างเพียงพอภายในสถานที่ท่องเที่ยว					
44	ความพอเพียงของการจัดตั้งตู้โทรศัพท์					
45	ความเหมาะสมของทำเลที่ตั้งตู้โทรศัพท์					
46	การดูแลรักษาความปลอดภัยของตำรวจท่องเที่ยว					
ด้านร้านอาหาร						
47	จำนวนความเพียงพอของสถานที่รับประทานอาหาร					
48	ความสะอาดของสถานที่รับประทานอาหาร					
49	การให้บริการร้านอาหารและเครื่องดื่มในราคาที่เหมาะสม					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
50	มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดของอาหารและเครื่องคั้นเป็นอย่างดี					
51	ในสถานที่ท่องเที่ยวมีร้านค้าไว้จำหน่ายให้นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ					
52	ที่ตั้งของร้านค้าเหมาะสมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว					
53	ความร่มรื่นของบริเวณสถานที่จำหน่ายอาหาร					
54	ความเป็นระเบียบของการจัดม้านั่ง โต๊ะ ในบริเวณร้านอาหาร					
55	การจัดระเบียบร้านอาหารภายในสถานที่ท่องเที่ยว					
56	ร้านอาหารและร้านค้ามีปริมาณเพียงพอ ถูกสุขอนามัย					
ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก						
57	ร้านค้าของที่ระลึกมีเพียงพอเหมาะสม และสะดวกในการค้นหา					
58	มีสินค้าของที่ระลึกให้เลือกหลากหลาย					
59	สินค้านี้คุณภาพ และราคาที่เหมาะสม					
60	มีการนำทรัพยากรท้องถิ่น มาประกอบให้เป็นเอกลักษณ์ประจำจังหวัดกาญจนบุรี					
61	สินค้านี้บรรจุหีบห่อ สวยงาม และปลอดภัย					
62	การจัดระเบียบการจราจรบริเวณสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก					
63	ความเหมาะสมของการใช้บริเวณพื้นที่ที่ใช้จอดรถ					
64	การจัดระเบียบพ่อค้า แม่ค้าหาบเร่ขายสินค้า / อาหาร บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว					
65	บรรยากาศในการเดินจับจ่ายซื้อสินค้า/อาหาร					
66	การจัดระเบียบร้านค้าขายของบริเวณทางเดินเท้าภายในสถานที่ท่องเที่ยว					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวใน
จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกเป็นประเภทดังนี้

ในการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีในครั้งนี้ อะไรคือปัญหาและอุปสรรคของท่าน

ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์

ขอขอบคุณสำหรับข้อมูลของท่าน
เพื่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว
ในจังหวัดกาญจนบุรี

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ – สกุล	นางสาวกรรวิ กั้นเงิน
วัน เดือน ปี เกิด	วันพฤหัสบดีที่ 2 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 8/6 ถนนคลองชลประทานฝั่งซ้าย14 ตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี รหัสไปรษณีย์ 71130

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 ปริญญาคอมพิวเตอร์ศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
พ.ศ. 2550 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษม.) สาขาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์